

Modelář 1

Modelář

Leden 2006

**Dva kamuflované šípy
MC 200**

**Jak
na dřevo
Lloyd C.V**

Bleskově - za rok

Ar 234 Blitz

Ročník 57 • Cena 65 Kč/78 Sk

9 771214 784000

ЗИЛ-157

Jedeme dál...

Je zvykem na přelomu roku hodnotit, dávat si předsevzetí a slibovat. Jenže ono se zase tak moc nestalo, jen je zima, v orloji se potoočilo

jedno kolečko, v letoopočtu nahradila pětka šestka a na Modeláři se objevila osamocená jednička. Samozřejmě, láme si hlavy, jak to udělat, abychom letos splnili to, co jsme vloni nestihli, jak náš společný časopis vylepšit, ale tím čtenáře nemusíme zatěžovat. Snad vás potěšíme, že Modelář bude dál vycházet, bude zatím za stejnou cenu a v podobě, do které jsme jej společně s vámi vyladili. Ohlasy na druhý Sešit Modeláře, jímž jsme loňský rok zakončili, byly vcelku příznivé, a tak jsme si pro letošek kromě dvanácti „řádných“ čísel naplánovali vydání Sešitů tří. Chystáme i nějaké to překvapení, ale znáte to ...my nesmíme ani naznačovat! A tak než k tomu dojde, pojďte se na stránkách tohoto sešitu podívat, s čím se letos soustěžilo v Telfordu a jak dopadli naši modeláři. Nebo jak se dá velmi věrohodně napodobit dřevěný potah letadla z první světové války, co se skrývá v útrobách Arada Ar 234, respektive jeho modelu, jak se z obyčejného doplňku stavebnice může stát neobyčejný solitér a jakou specialitu tentokrát uvařili italští kuchaři.

Martin Salajka

OBSAH 1/2006

ZiL-157		podklady	2
Arado Ar 234B Blitz	1:48	MuDr. Zdeněk Šebesta	4
Castoldiho dvoustovka (MC. 200)	1:72	Libor Jekl	12
MC. 200		kamufláže a historie	17
DUKW	1:35	Michal Teichman	18

DUKW		podklady	21
Crusader AA Mk.II	1:35	Miroslav Zada	22
Crusader AA Mk.II		podklady	25
Lockheed YO-3A	1:48	Martin Decarli	26
Lloyd C.V	1:48	Miloslav Vaňous	28
Kamenný most (3.díl)	1:35	Pavel Švejda	32
L-157	1:72	Roman Pieron	36

37 mm Flakpanzer Ostwind	1:72	Jindřich Bernt	40
Vystřelovací sedadla	1:32	Pavel Heinrich	44
Test stříkacích pistolí		Marcel Nový	46
5.střelecký pluk Pražský T. G. M.		uniformy	49
Fw 190D méně známé verze	1:72	vykresy	50
Telford 2005		reportáž	52
Kalendář akcí			57
Pod pokličkou			58
Rádková inzerce			65
Martin Baker Mk.7		podklady	67
Macchi C.200 Saetta kamufláže			68

Po invazi na Sicílii padl do rukou amerických vojsk letuschopný C.200, který původně sloužil u 357° Squadriglie italského letectva. Saetta začali využívat piloti 79. FG USAAF, kteří je opatřili americkými znaky na trupu a křídle a na SOP namalovali trikoloru (kamuflovaná směrovka zřejmě pocházela z jiného stroje). Po nějakém čase byl na trup před kabinu namalován znak 86. FS amerického letectva. Letoun byl velmi špinavý a omšelý

Arado Ar 234B Blitz

MuDr. ZDENĚK ŠEBESTA

BRIEFING

MĚŘÍTKO 1:48

VÝROBCE Hasegawa

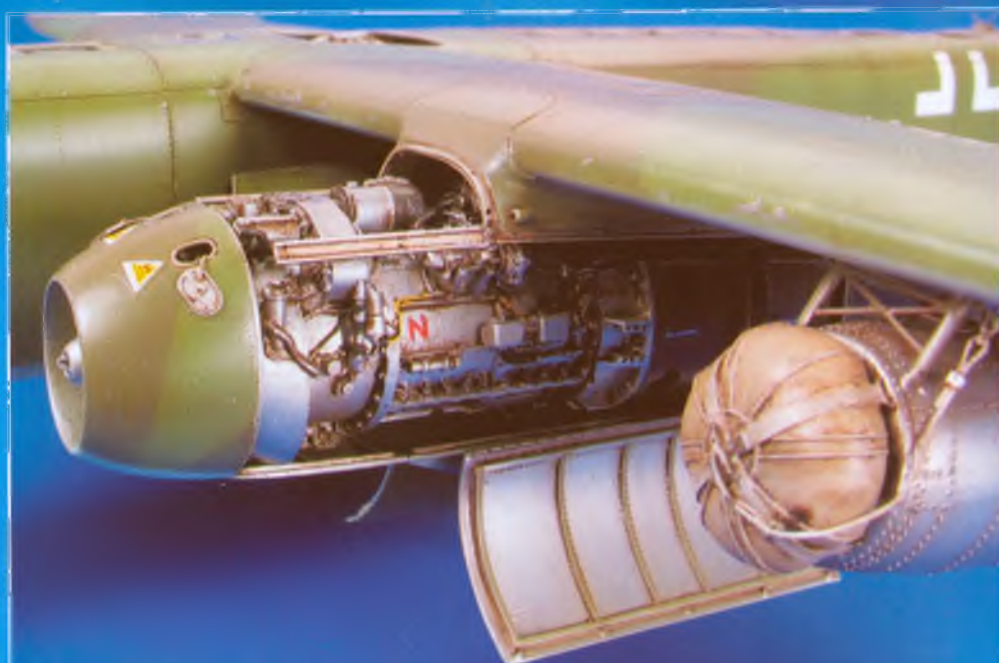
DOPLŇKY Doplnkové sady Aires, CMK, lepty a masky Eduard, obtisky Eagle Strike

Když se řekne Arado Ar 234 Blitz, vybaví se většině modelářů poněkud fádni a strohé tvary tohoto německého proudového letounu, tedy nic, co by modeláře po nákupu stavebnice hned lákalo ke stavbě.

Přitom výrobek firmy Hasegawa je velmi kvalitní, s povrchem pokrytým jemným rytím do hloubky a odpovídající dostupným výkresům. Vzhledem k tomu, že verzi B pohání motor Jumo 004, který v měřítku 1:48 excelentně ztvárnila firma Aires již pro stavebnici Me 262 (tento motor považuji za jeden z nejlepších v daném měřítku), brzy se objevila velká doplňková sada pro Ar 234, kterou jsem použil ke stavbě.

Obsahuje kompletní pilotní prostor odlitý společně s přední podvozkovou šachtou, odlitek hlavní podvozkové šachty a zástavbu

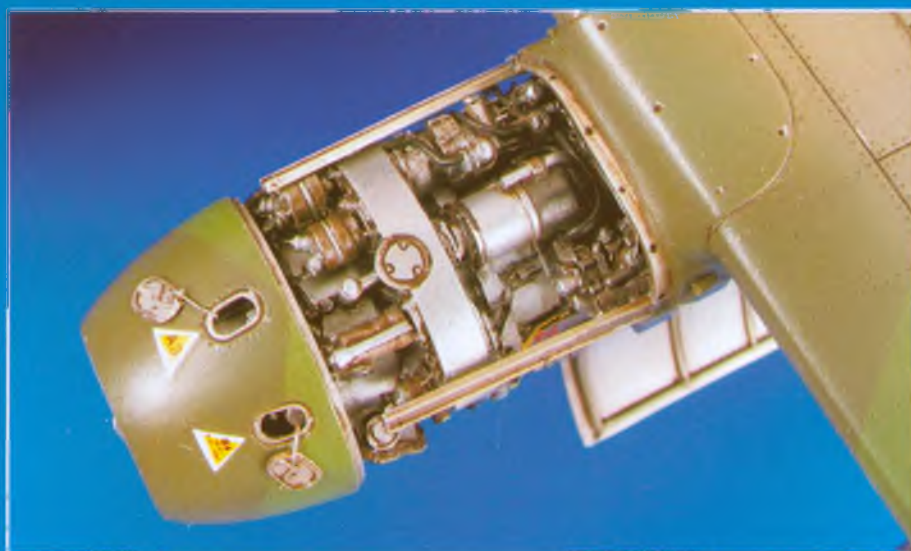

obou proudových motorů. V samostatné sadě jsou dodávána zatížená podvozková kola a nově i samostatná kormidla ocasních ploch. Dále jsem použil ze sady firmy CMK oddělené vztlakové klapky a vnitřní

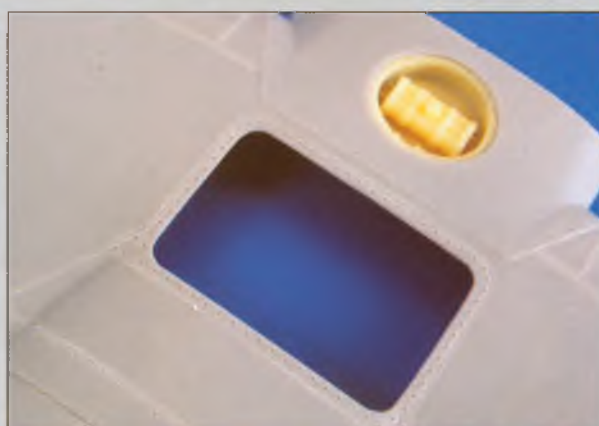
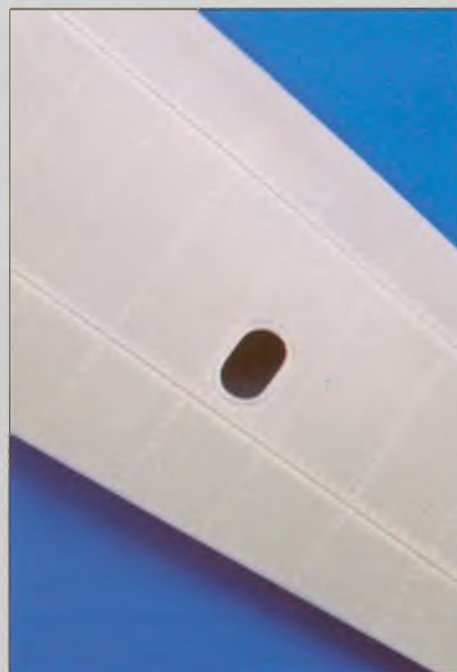
vybavení šachty pro kamery v zadní části trupu. V neposlední řadě přišly ke slovu lepty Eduard a k vymaskování členitého překrytu pilotního prostoru posloužily výborně masky z nové folie téže firmy.

Rozhodl jsem se navíc hladký trup obo-

hatit o otevřené panely k palivovým a olejovým nádržím a některé drobné krytky. Velmi dobrými podklady pro stavbu byla publikace Monarch Arado Ar 234 amerického vydavatelství Monogram a další materiály uveřejněné v seznamu.

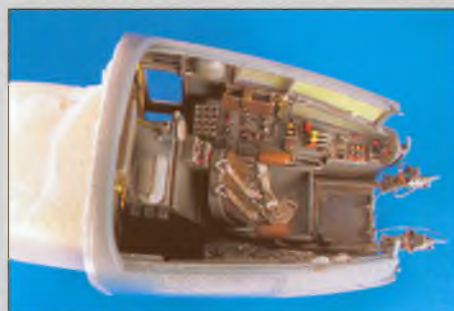
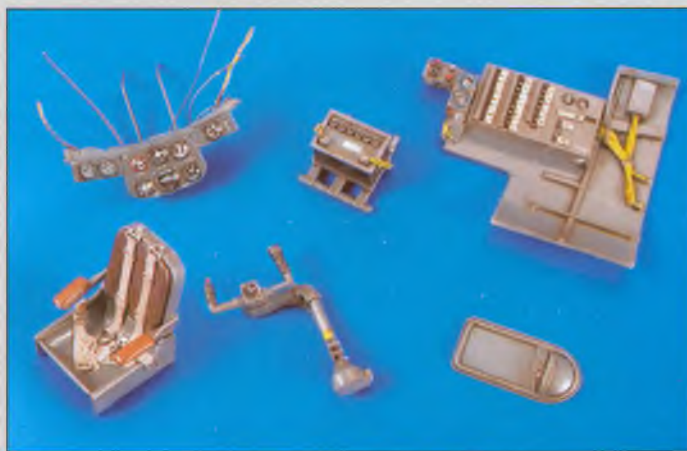
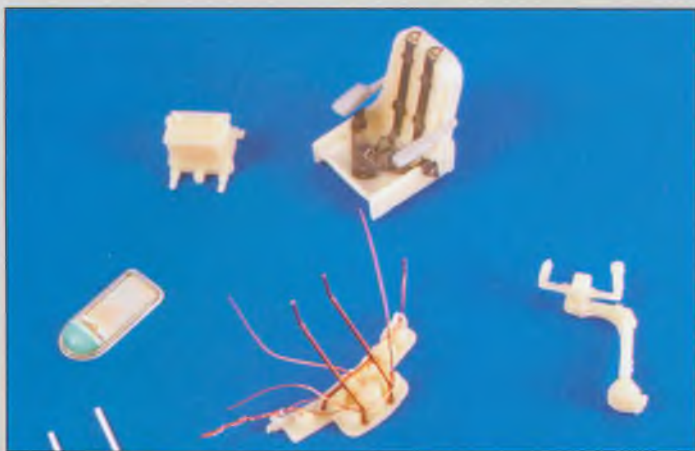

Stavbu jsem začal úpravou povrchu, otevřením různých krytů a panelů. Podle výkresu v časopise SAMI jsem model i jemně onýtoval.

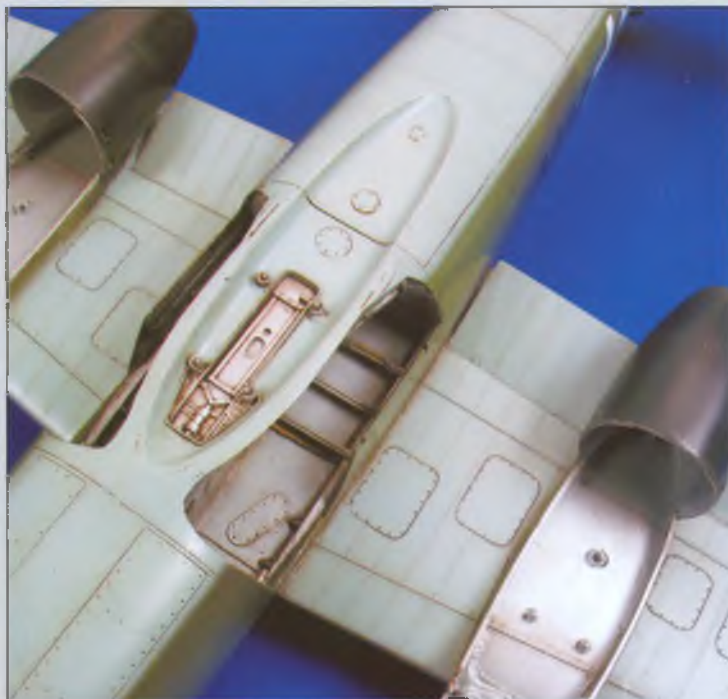
Dalším krokem byla stavba pilotního prostoru. Odlitek firmy Aires lícuje do přední části trupu bez problému a obsahuje všechny potřebné detaily. Přední polovina trupu do úseku za kabinou je zhotovena z čírého plastu, který je základem dolní části překrytu kabiny. Toto řešení velmi usnadňuje stavbu. Nově jsem zhotovil odklopnou část překrytu kabiny, kterou jsem orámoval plechem ze sady CMK. Místo přiložené rovné fólie jsem podle kopyta zhotovil profilovaný překryt, neboť leptaný rámeček zaoblený tvar kabiny neudrží. Nově jsem též obdobným způsobem zhotovil přední vypouklou část překrytu, která je ve stavebnici příliš tlustá. V další fázi stavby jsem ale měl problém novou část slícovat s původními díly.

Pilotní prostor jsem po užití šablon Eduard Express Mask nastříkal barvou RLM 66 firmy GSI, vybarvil jednotlivé detaily barvami Vallejo a patinoval olejovými barvami.

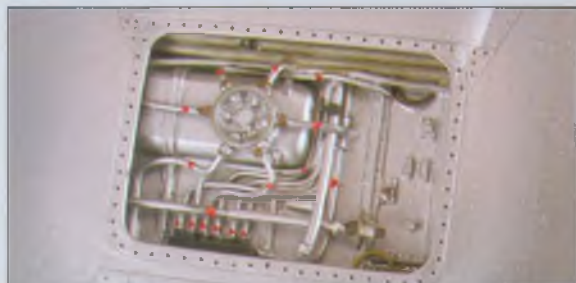
Hlavní podvozková šachta je též ze sady Aires. Bohužel v ní nejsou nové kryty hlavní podvozkové šachty. Každá polovina šachty byla zakryta dvěma kryty. Větší z nich zůstal většinou na zemi zavřený, ale bylo možné jej otevřít. Rozhodl jsem se pro druhou možnost, aby vynikly detaily šachty. Menší kryt jsem použil ze sady Eduard a větší zhotovil z tenkého plechu a plastiku. Podvozkové šachty zůstaly většinou u německých strojů na konci války v barvě kovu, pouze části vyrobené z oceli (podvozkové nohy, disky kol apod.) byly nejčastěji v barvě RLM 02.

Rozhodl jsem se pro stavbu průzkumné verze letadla, která nesla v zadní části trupu dvě kamery. Odlietek vnitřního prostoru trupu se žebrováním jsem použil ze sady CMK, na povrch obou kamer ze stavebnice jsem doplnil drobné detaily.

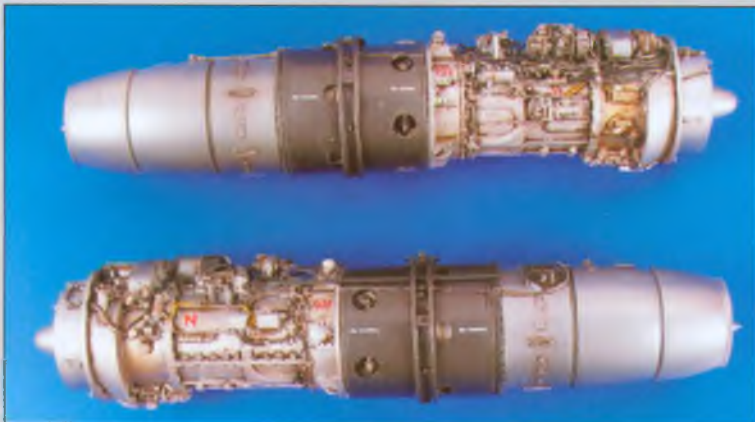

Otevřené panely přístupu k palivovým a olej. nádržím jsem zhotovil z plastických destiček, tyčinek a jemných drátů.

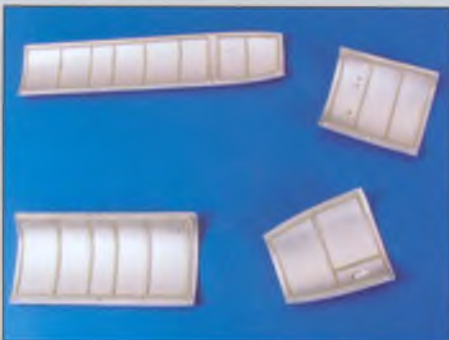

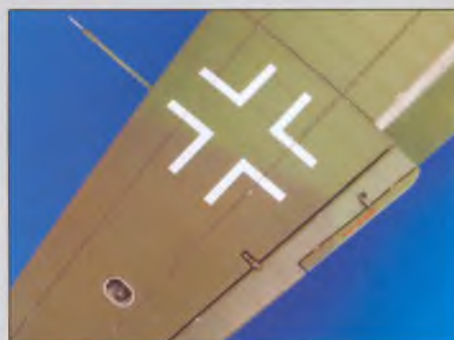
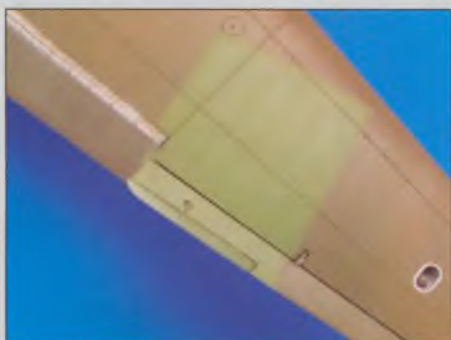
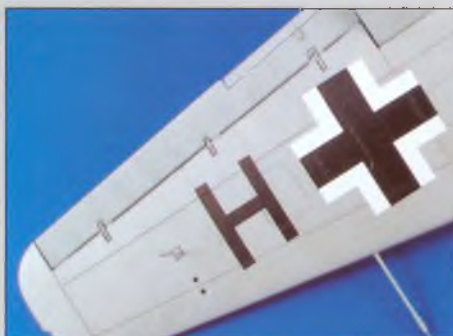
O motorech Jumo 004 jsem se již zmínil a není více, co k nim dodat. Pouze jsem podle schématu doplnil rozvody. Následoval nástřik kombinací černé a „kovových“ barev a především patina olejovými barvami, která zvýraznila všechny jemné detaily motoru.

Chceme-li je ukázat, máme dvě možnosti: buď zvolit snadnější způsob úplného odkrytí motoru, kdy zůstává zcela bez plechů pouze na třech závěsích pod křídlem, anebo přistoupit (jako já) k částečnému odkrytí, kdy část plechů zůstává na motoru. Druhá možnost je velmi náročná na přesnost a udržení geometrie obou motorů. Krycí plechy výstupní roury jsem použil přímo ze stavebnice letadla..

Rovněž pomocné startovací motory jsem použil ze stavebnice, pouze jsem je obohatil o drobné detaily. Ve skutečnosti zůstávaly většinou též v barvě kovu.

LITERATURA:

Ar 234, Monogram Monarch no. 1
 Monogram Close Up
 Aerodetail no. 16
 Model Art
 Hobby Manual
 Monografie Lotnicze, AJ -Press
 SAMI, internet

Následovalo zhotovení oddělených ovládacích ploch. Vzlakové klapky jsem použil ze sady CMK, která – na rozdíl od podobného výrobku firmy Cutting Edge – obsahuje i záslepky do centrální části křídla.

Po sestavení podskupin následoval nástřik vrstvou Mr. Surfacer 1000 ředěného Mr Color Thinnerem. Kamuflážní nátěr jsem nastříkal rovněž barvami firmy GSI – RLM 76 dolní plochy a kombinací RLM 81 a 83 horní. Kombinoval jsem bez problémů barvy obou řad GSI - Aqueous i Mr. Color. Po nanesení obtisků firmy Eagle Strike jsem model sjednotil vrstvou lesklého laku a patinoval olejovou barvou odstínu raw umber. Drobné odřeniny, kterých na německých letadlech nebylo moc, jsem napodobil jemným štětcem hliníkovou barvou. Následoval nástřik pololesklým lakem **Aeromaster** a sejmutí masek z překrytu kabiny. Stavba probíhala rychle a bez výraznějších problémů. Použité doplňky a úpravy jinak fádní typ velmi oživily.

Foto autor

JAGDPANZER 38

eduard

1/35

HETZER LATE PRODUCTION

www.eduard.cz

Kompletní interiér, dvě verze kanónu s kompletním vybavením včetně zaměřovací soustavy, rádiové vybavení, plně vybavené pozice posádky, sada nábojů, hasicí přístroj, periskopy s čirého plastu, kompletní motor s převodovkou a plně vybaveným prostorem řidiče, střešní kulomet s celým dálkovým ovládáním, detailní podvozek, segmentové pásy, sada nářadí, aršík fotoleptů se všemi mřížkami a klipsami na nářadí, barevný návod, tři kamuflážní schémata, obtisky včetně popisek.

FOKKER E.V 1/48

dvě variabilní křídla
67 dílů, lozengový obtisk
čtyři kamuflážní schémata, barevné lepty

BRIEFING

STAVEBNICE	Aermacchi C. 200 I. série „Bubble Canopy“
MĚŘÍTKO	1:72
VÝROBCE	Special Hobby

Castoldiho dvoustovka

LIBOR JEŘEK

Je s podivem, že na moderní stavebnici tažného koně Regia Aeronautica z období druhé světové války si stavitelé v měřítku 1:72 museli počkat až do roku 2005. Zmenšená podoba M.C. 200 se sice objevila ve výrobním programu několika firem, ovšem tyto stavebnice dnes budí zájem spíše u sběratelů rarit. Jako u mnoha jiných typů, příznivci

italského letectva se dočkali „záchrany“ v podobě stavebnic firmy Special Hobby, respektive italské Flying Machines. Obě vznikly u pražského výrobce a vylisky jsou stejné, tedy kromě rozdílných trupů časné a pozdní verze.

Stavebnici VII. série přebaluje pouze italská firma, takže její dostupnost na českém trhu je značně omezená.

Special Hobby nabízí svůj obvyklý výrobek, tedy short-runové plastové vylisky doplněné odlévanými díly. Kvalita vstříkovaných dílů bývá u této firmy značně rozdílná; u jedné stavebnice je na špičkové úrovni, v druhé podprůměrná. V tomto případě stavebnici řadím někde na spodní část žebříčku kvality. Značné množství otřepů či přesazené děličí roviny u menších dílů nejsou u tohoto typu stavebnic nic výjimečného, zarazilo mne však zcela rozdílné rytí na hlavních dílech. Na trupu jemné, vedené mělkou linkou. Bohužel na horní straně křídla přechází v tlustší a mnohem hlubší, aby se na jeho spodní straně (především v místě centroplánu) proměnila v mělkou a tlustou. Alespoň že naznačení plátěného potahu pohyblivých ploch vypadá věrohodně.

Jinak obsahu stavebnice není co vytknout; polyuretanové odlévané díly jsou excelentní, bez kazů a bublin, jistotu dodají dva podtlakově tvářené překryty kabiny a nadchnou i perfektně vytištěné obtisky.

Předloha

Stíhačky Macchi C.200 (čti [makkj], nikoliv [mači] nebo [maši]) se odlišovaly podle výrobních bloků, nejmarkantnější je asi zcela uzavřený pilotní prostor prvních sérií. Při detailním zkoumání podkladů však najdeme rozdíly mnohem více, dílem způsobených třemi místy jejich sériové výroby (firmy Macchi, Breda a S.A.I. Ambrosini), dílem postupným zaváděním úprav a vylepšení. Navíc, dříve vyrobené stroje se mnohdy upravovaly i v polních podmínkách (výměna směrovek, vrtulí ...), takže

BRIEFING

STAVEBNICE Aermacchi C. 200 VII. série

MĚŘÍTKO 1:72

VÝROBCE Flying Machines

přesně rozpoznat konkrétní výrobní sérii je někdy práce pro detektiva. Pro základní orientaci snad postačí následující přehled:

První sériové stroje měly směrové kormidlo bez vyvážení (dělicí rovina bez „lomění“), vrtuli Fiat-Hamilton s kuzelem (ta byla záhy nahrazena stavitelnou vrtulí Piaggio), zatahovací ostruhu, kulomety bez tlumičů zášlehu. Všechny kapkovité kryty vahadel ventilů měly stejný tvar, trubkový bezpečnostní rám za hlavou pilota byl nahrazovaný ochranným nosníkem.

Později vyráběné letouny měly směrovku s rohovým vyvážením (montovala se zpětně i na starší verze), kulomety s tlumiči, uzavřený překryt kabiny byl nahrazen polootevřeným typem (jehož provedení se u strojů vyráběných firmou Breda mírně lišilo), vrtule bez kuzele, dva prostřední kryty vahadel ventilů na horní části motorového krytu měly rozdílnou délku a tvar.

Není tedy až tak překvapující, že výrobce stavebnice zcela nepostihl všechny odlišnosti, ukrývající se pod pojmem M.C.200. Stavebnice letadla pozdní série je z mého pohledu v pořádku, tedy až na chybějící olejový chladič u stroje 374. squadriglie, kterým byly vybaveny stroje operující v severní Africe.

Drobný nedostatek najdeme také u modelu rané verze. Ze strojů nabízených v kamuflážním schématu totiž minimálně dva měly směrové kormidlo bez vyvážení; navíc

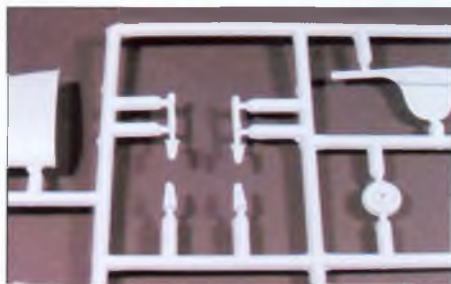
stroj, který jsem se rozhodl stavět, neměl ochranný nosník, pouze trubkovou konstrukci. Je tedy žádoucí se vždy orientovat podle fotografií skutečného letounu, což by neměl být velký problém, jelikož „Dvoustovka“ patří v dostupné literatuře mezi nejlépe dokumentované italské typy.

Výlisky obou stavebnic jsem také srovnal s výkresy. I přes disproporce v řádu jednoho až dvou milimetrů se postavené modely svým předlohám podobají, což je pro mne nejdůležitější kritérium.

K výše uvedeným nedostatkům bych ještě přidal komentář týkající se stavebního návodu, respektive barvám. Chybí zde odkazy na konkrétní odstíny kamuflážních barev, což může znepříjemnit život nejen začínajícímu modeláři, ale i zkušenějšímu staviteli, který si k italskému typu jen výjimečně „odskočil“.

Jak je patrné z obrazové reportáže ze stavby, stavebnice je svým pojetím předurčena spíše zkušeným modelářům a příznivcům italského letectva, kteří budou ochotni na poměrně jednoduchém modelu opravit chyby a doplnit chybějící detaily alespoň na běžný standard. Firma Special Hobby si v každém případě zaslouží díky za atraktivní výběr předlohy, za provedení stavebnice bych však s díky šetřil.

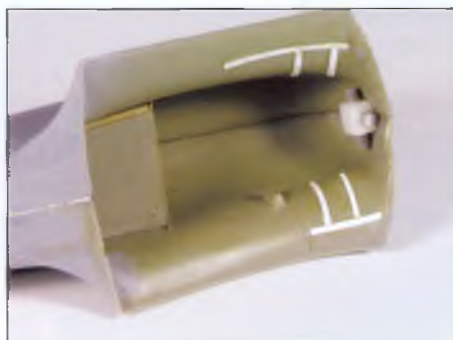
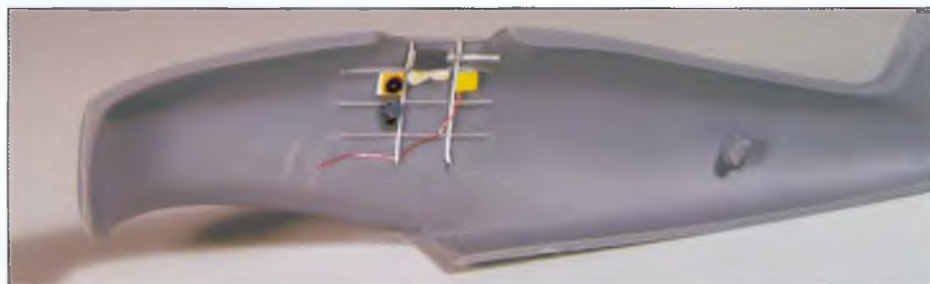

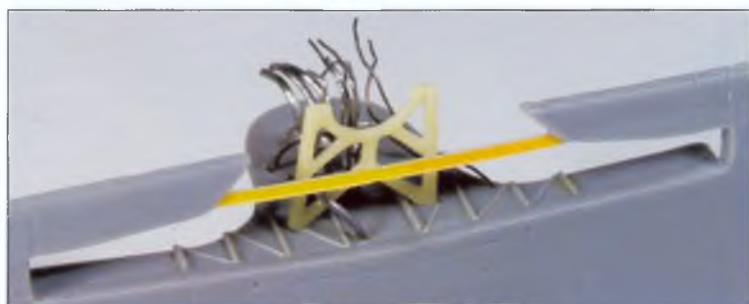
Tloušťka linek paneláže se na jednotlivých dílech značně liší. Doporučuji model přebrousit jemným brusným papírem a mělké linky protáhnout rydlem. Práci nám znepríjemní množství otřepů a propadlin, zejména na menších dílech

Vybavení pilotního prostoru ze stavebnice je nedostatečné. Ze zbytků plastiku, leptaných dílů a měděných drátků jsem doplnil
 ◀ ▼ *chybějící detaily*

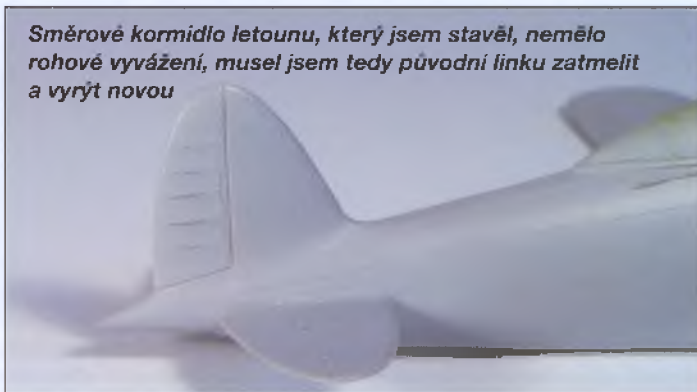
▲ *Nabarvený pilotní prostor. Odstín italské interiérové barvy Verde Anticorrosivo jsem namíchal z Gunze H74 Sky smíchané s H302 Green (v poměru 80:20; použít se dá i návodem doporučená H312 Green, mně se ale zdála příliš zelená)*

Dalším místem, kde si výrobce značně ulehčil práci, jsou podvozkové šachty. Tento prostor, do kterého ve skutečnosti zasahovala i zadní část motorového prostoru s ložem, byl doslova prošípován různými kabely a potrubím, byla zde olejová nádrž a jiné části konstrukce. Motorové lože mělo kruhový tvar s mnohem složitější konstrukcí než nabízí Special Hobby, značně zjednodušený díl ve stavebnici představuje jen jeho spodní část. Opět jsem tedy z plastiku a olověných drátků (jsou ohebnější) zhotovil chybějící detaily, z plastických nití jsem na nosníku křídla naznačil konstrukci.

Zkušební slí-
cování křídla
s trupem. Na
spodní straně
vznikne ne-
pěkná mezera, na
horní straně byl spoj po mírné ko-
rekci celkem v pořádku. Řádná pří-
prava na sucho se rozhodně vyplatí

Směrové kormidlo letounu, který jsem stavěl, nemělo
rohové vyvážení, musel jsem tedy původní linku zatmelit
a vyrýt novou

Jelikož jsem si dal práci s vybavením pilotního prostoru, byla by škoda vše skrýt. Původní nedělený překryt ze stavebnice jsem tedy rozřízl na tři části, z nichž jsem nepoužil střední díl. Ten jsem si vyli-
soval nový z čiré fólie. Zkoumáním fotografií předlohy jsem dospěl k závěru, že letoun neměl pod zadním dílem překrytu ochranný nosník, ale pouze bezpečnostní trubkovou konstrukcí. Tu jsem vyrobil z olověného drátu a kousku plastické destičky.

Kamufláž letounu byla tvořena odstínem Grigio Mimetico na spodních plochách (použil jsem Gunze H317) a Verde Mimetico 2 (Gunze H64 + bílá H11) na horních, doplněná skvrnami Giallo Mimetico 4 (Gunze H66) a Bruno Mimetico (Gunze H310).

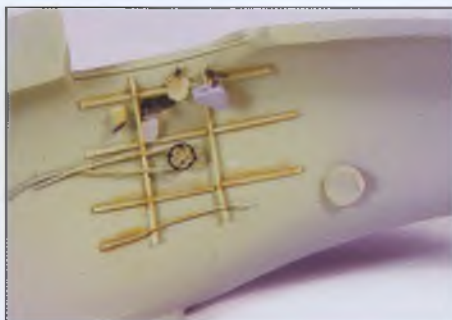
M.C. 200 létající v červnu 1940 z východosicilské základny Trapani-Milo patřil 88^a Squadriglii, 6° Gruppo Autonomo C.T, což bylo vůbec první skupina vyzbrojené M.C. 200. Po počátečních technických problémech se jednotka zapojila do bojových akcí nad Maltou, kam doprovázela bombardéry a prováděla „sweepy“. Vzhledem k nedostatku rychlých průzkumných strojů byla část jednotky v zimě 1940/41 vyčleněna k ozbrojenému průzkumu Messinské úžiny (letouny měly instalovány v trupu jednu kameru). V roce 1941 došlo k přezbrojení na M.C. 202 a jednotka byla převelena na Libyjskou frontu.

Flying Machines

Jako u stavebnice Special Hobby, i tentokrát bylo nutné doplnit většinu chybějících detailů pilotního prostoru ze zbytků plastiku, leptaných dílů a měděných drátů

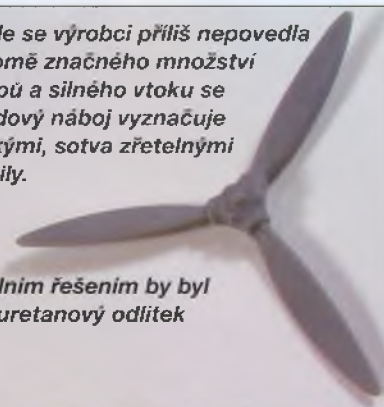
Vychýlené ovládací plochy vzhled modelu vždy oživi. Ze směrového a výškového kormidla jsem odřízl pohyblivé části a po zabroušení do profilu je přilepil zpět. Z tenkého plastiku jsem doplnil jejich závěsy

Po doplnění „změti“ potrubí a kabelů bylo nutné šachtu v místě náběžné hrany uzavřít plastickými destičkami. Křídlo ve stavebnici je totiž v místě šachty příliš vykrojené, což je chyba

Vrtule se výrobcí příliš nepovedla – kromě značného množství otřepů a silného vtoku se středový náboj vyznačuje mělkými, sotva zřetelnými detaily.

Ideálním řešením by byl polyuretanový odlitek

DOPORUČENÁ LITERATURA

Aermacchi C.200, Ali e Colori
Aermacchi C.200, Ali d Italia,
Macchi C.200 Aviolibri Part I., II.
Macchi C.200/202/205, Aerodetail
Macchi C.200, Aeromagazine
Italian Aces of WW2, Osprey

Po sjednocení povrchu

Mr.Surfacecem a po preshadingu jsem začal se stříkáním kamufláže.

Nejdříve jsem nastříkal žluté a bílé identifikační prvky, poté spodní plochy (Grigio Mimetico) a nakonec horní plochy (Verde Mimetico 2). Při stříkání skvrn (fličky Bruno Mimetico uvnitř větších skvrnek Giallo Mimetico 4) je nutné mít dobře naředěnou barvu a tlak vzduchu nastavený na minimum

Tento letoun operoval ve stavu 369. Squadriglie, 22° Grupo Autonomo C.T. (v návodu je chybně uvedena 362. squadriglie) na východní frontě. V prosinci 1941 s ním ze základny u města Stalino (dnes Doněck) létal velitel jednotky Capitano Giorgio Lanicelli, který 29. prosince 1941 zahynul v akci.

22° Grupo operovalo na východní frontě od počátku srpna 1941 a hned při první bojové akci piloti nárokovali sestřely šest bombardérů SB a dvou stíhaček I-16. Zpočátku letouny prováděly volné stíhání a průzkumné lety, později přidaly i útoky na pozemní cíle. Zimní počasí značně omezilo bojové lety, ovšem počátek jara 1942 znamenal jejich plné obnovení. Jednotka byla podřízena německému velení (Nahkampfführer Stalino) a jejím hlavním úkolem byl doprovod bombardérů, zejména Ju 87, za což si zasloužila

Foto autor

HISTORIE

Vznik stíhacího letounu firmy Aeronautica Macchi spadá do poloviny třicátých let, kdy na základě požadavků Regia Aeronautica začal vývoj moderního letounu celokovově konstrukce. Konstrukční práce vedené šéfkonstruktérem Mariem Castoldim, proslaveného závodními plovákovými letouny stavěnými pro Schneiderův pohár, vyústily ve stavbu prototypu zalétaného 24. prosince 1937. Stroj byl kromě celokovově konstrukce charakterizován zatahovacím podvozkem a zcela krytou kabinou pilota. Poháněl ho hvězdicový čtrnáctiválcový motor Fiat A.74 o výkonu 840 k a jeho výzbroj tvořila dvojice synchronizovaných kulometů Breda-Safat ráže 12,7 mm.

Letoun se v konkurenci stíhaček Fiat G. 50, Reggiane Re. 2000 a Caproni Vizzola F/5 prosadil a byl přijat do sériové výroby. Kromě nedostatečného doletu a slabé výzbroje (obvyklé bolesti italských stíhaček té doby) si piloti stěžovali na nebezpečnou tendenci letounu přecházet do vývrtky v určitých letových režimech, což bylo nakonec vyřešeno změnou profilu náběžné hrany křídla. Další stížnosti se týkaly nekvalitního materiálu překrytí kabiny, který rychle stárnul a tím značně omezoval výhled z kabiny, jakož i nespolehlivého mechanismu jeho nouzového odhození. Piloti raději létali s odsunutým překrytím, či ho dokonce měli demontovaný. Firma Macchi zareagovala přepracováním překrytí zavedeným u pozdějších sérií, který se skládal ze sklopných bočních panelů, přičemž strop kabiny zůstal otevřený. Zajímavým technickým řešením, typickým pro Macchi, bylo kompenzování točivého momentu vrtule o dvacet centimetrů delší levou polovinou křídla.

Sériové letouny dodávané k prvoliniovým jednotkám se po odstranění dětských nemocí zapojily do bojových akcí. Již v létě 1940 stroje M.C. 200 doprovázely bombardéry nad Maltu a později přidaly i stíhací „sweepy“ a bitevní útoky. V roce 1941 se letouny zapojily do bojů na Balkáně i v severní Africe a účastnily se také italského „dobrodružství“ v Sovětském Svazu. Jako základní stíhací typ italského expedičního sboru na východní frontě M.C. 200 operovaly v podmínkách, pro které vůbec nebyly stavěny. Extrémní mrazy způsobovaly zamrzání startérů i motorů, hydraulických čerpadel ovládnání podvozku; piloti mrzli v otevřených a nevyhříváných kabinách. I přes to však si však italská letci vedli velmi dobře, když při vlastní ztrátě 15 strojů dokázali zničit 88 letadel protivníka.

Po stažení z východní fronty počátkem roku 1943 se zbylé M.C. 200 zapojily do útoků proti postupujícím spojeneckým jednotkám na jihu Itálie. Konce bojů a podepsání příměří se z přibližně 1200 vyrobených strojů dočkala necelá stovka.

I přes fakt, že M.C. 200 nepatřil mezi nejvýkonnější letouny Regia Aeronautica, vylepšilo si na něm své válečné skóre nejedno stíhací eso italského letectva. Mezi nejznámější určitě patří Franco Lucchini, který na MC. 200 čtyřikrát (dle některých pramenů pětkrát) skóroval nad Maltou (celkový počet sestřelů 22) či Leonardo Ferulli, který si nad stejným ostrovem připsal tři vítězství (celkem 21). Za zmínku stojí i „hvězda východního nebe“ Giuseppe Biron, skórující čtyřikrát na sovětské frontě (celkem 8), nebo Ettore Foschini se dvěma vítězstvími na stejném bojišti (celkem 8). Z dalších pilotů bych zmínil třeba Claudio Solara (celkem 11 vítězství) či GianLino Baschirotta (také 11), kteří si v M.C. 200 připsali po jednom sestřelu.

V roce 1942 se u italského expedičního sboru v SSSR objevily C.200 v jednoduchém zeleno-šedém zbarvení. Tento letoun ze stavu 21° Gruppo, který navíc na trupu neměl ani označení Squadriglie, nesl znaky na spodní ploše křídla v inverzním provedení (bílé na černém podkladě)

Zajímavé označení nesl C.200, se kterým na podzim 1941 v Rusku létal velitel 369° Squadriglie Capitano Giovanni Cervellin (13 v. ve spolupráci). Kromě znaku Gruppo na trupu a číselného označení nesl i netradiční bílý kruh před VOP. V bílém kříži na SOP chyběl královský znak a kulomety neměly instalovány prodloužená ústí

Italské Saetty byly nasazeny také v rámci expedičního sboru v SSSR. Na tomto bojišti byly C.200 opatřeny žlutými identifikačními prvky (pruh na trupu, konce křídla a kryt motoru) a bílými trojúhelníky na náběžné hraně křídla. Příkladem může být C.200, se kterou u 369° Squadriglie 22° Gruppo Autonomo v září 1941 létal Sottotenente Giuseppe Biron (8 v.). Autorem pod kabinou nakresleného znaku 22° Gruppo byl právě Biron

DUKW

BRIEFING

MĚŘITKO	1:35
VÝROBCE	Italeri
DOPLŇKY	motorový set CMK, lepty Eduard

MICHAL
TEICHMAN

Po sérii odlévaných modelů německé druhoválečné techniky v měřítku 1:72, které jsem postavil na začátku roku, jsem dostal chuť na něco většího.

Jednou z možností mého „skladu“ byla GMC 353 – DUKW se 105mm houfnicí.

Pro hovořilo i to, že jsem ke stavebnici měl lepty Eduard a motorový set CMK.

A tak jsem se jednoho večera pustil do stavby, která nebyla díky doplňkovým dílům tak jednoduchá a rychlá, jak se zprvu zdálo.

Stavebnice

Patří mezi to nejlepší, co jsem od Italeri viděl. Znalci sice výrobci vytýkají špatný rozměr pneumatik (asi 7,50-20 místo správných 11.00-18), ale existují i fotografie DUKW, na kterých byla kola z klasického nákladáku GMC CCKW-353, a tak jsem to moc neřešil. Stavebnice houfnice je sice podle pamětníků už staršího data narození, ale leptiky od Eduardů její kvalitu a detailnost pořádně zdvihnou.

Jediná komplikace, která čeká hned na začátku stavby, je slepení „trupu“ ze čtyř dílů, v mě stavebnici poněkud pokroucených a prohnutých. Trup jsem postupně nahrubo nabodoval vteřinovým lepidlem střední hustoty a po usazení a zkontrolování tvaru spoje lepidlem prolil a tím i zatmelil. Vznikla tak celá nosná část modelu a já se mohl pustit do doplňkových sad.

Doplňková sada CMK

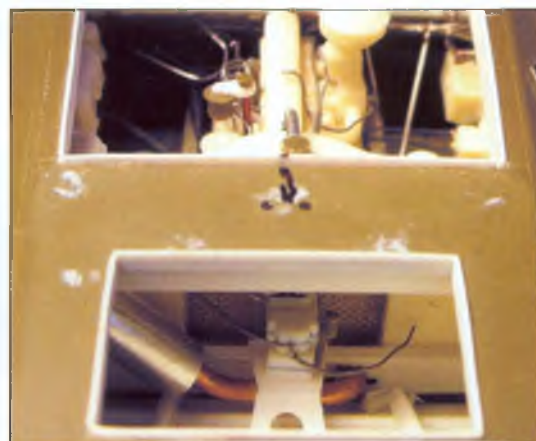
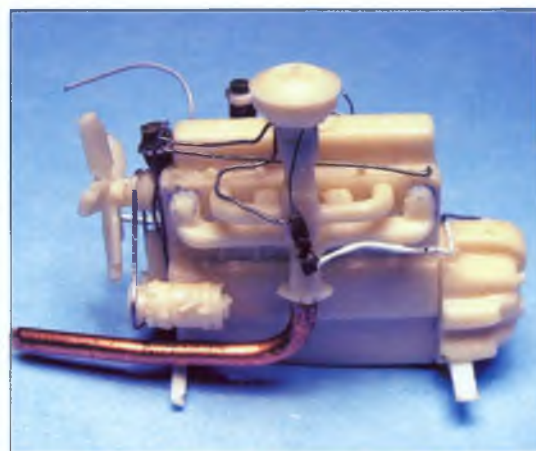
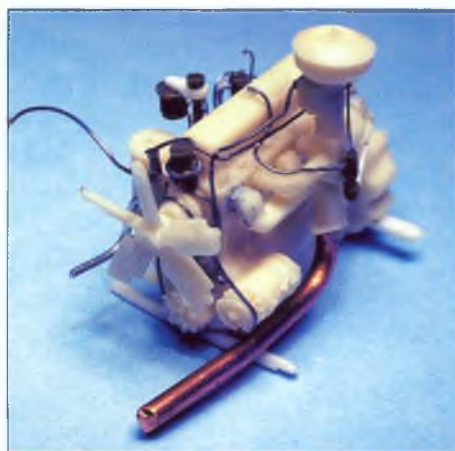
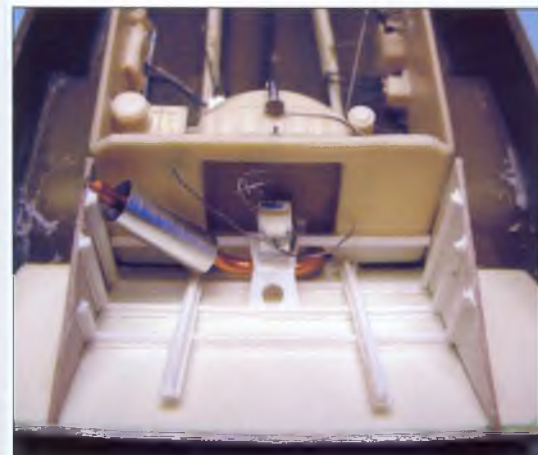
Je celkem rozsáhlá, protože obsahuje motor, plechy motorového prostoru, nové poklopy na „palubu“, nosníky rámu, velký lept s přístrojovým panelem a dalšími detaily a barevný leptik se štítky na přístrojový panel. Před vlepením motoru je nutné na dno vany nalepit nosníky (ve skutečnosti část rámu podvozku). V doplňkové sadě byly tyto díly pokroucené, a tak jsem je začal rovnat v teplé vodě. Není to žádná sranda. Díly v teplé vodě změknu jako špagety, ale po vyjmutí okamžitě tuhnou, takže se celý proces rovnání protáhl. Nakonec se ale dílo podařilo k mé spokojenosti.

Při lícování motoru na nosníky „na sucho“ jsem objevil, že motor je moc vysoký a nevesel by se vůbec do určeného prostoru. Je proto nutné plast pod motorem obrousit až na tloušťku papíru. Já jsem se probrousil skrz, a tak jsem podlahu vyspravil plechem z obalů čajových svíček. Po prozkoumání podkladů,

Předloha

Na základě požadavku amerických ozbrojených sil byl od roku 1942 do roku 1945 vyráběn pod označením GMC 353 DUKW univerzální plovoucí nákladní automobil o nosnosti 2,5 tuny. O úspěšnosti konstrukce svědčí, že během tří let bylo postaveno více než 21 000 vozidel, která byla – dle dostupných zdrojů – používána ještě v 80. letech minulého století některými policejními sbory v USA a ještě dnes slouží DUKW v asijských státech k dopravě turistů (samozřejmě patřičně konvertovaná jak rozmístěním sedadel pasażerů, tak i barevně).

kterých je naštěstí docela dost, jsem zjistil, že motor je slušný polotovár, na který bude nutné doplnit detaily. Podle podkladů jsem doplnil chybějící agregáty a z drátů kabeláž. Z tlustšího měděného drátu je vytvářené výfukové potrubí a na chladič jsem doplnil lemy v místě spoje částí plechového krytu vrtule. Dále jsem na přepážku mezi motorovým prostorem a prostorem řidiče nalepil destičku o tloušťce 1mm, plech s nýty a hydraulické rozvody zhotovené z „nití“ vytažených z rámečku a olověných „drátků“.

Z fotografií je patrné, že plechy okolo motoru je nutné upravit, protože nesprávně líčují v místě spojení s palubou. Protože jsou v sadě i nové poklopy na palubu, rozhodl jsem se otevřít prostor před motorem. Podle podkladů jsem na toto místo z plastových destiček zhotovil nové stěny s výztužemi a z měděného drátu a plechu také část výfukového potrubí s tlumičem.

Nový poklop nad motorový prostor měl drobné nedostatky – byl drobet do vrtule a navíc přední a zadní hrany nebyly rovnoběžné, takže jsem zadní hranu zbroutil a potom na ni doplnil nový lem. Poklop na prostor před motorem také není bez chyby – profily tvaru U, které jsou nosným prvkem poklopu, mají fungovat i jako závěsy (panty), a tak je nutné je na okraji prodloužit.

Jak je z uvedeného patrné, sada CMK je polotovárem s určitými nedostatky. Přesto ji doporučuji, protože za příznivou cenu nabízí spoustu velmi slušných dílů. I když jsem některé upravil, je to rozhodně lepší, než je „sochat“ znovu. Lept obsahuje i přístrojový panel a podlahový rošt za sedadlo řidiče. Stejně díly nalezneme i na leptech Eduard.

Lepty Eduard

Jednoduše řečeno (napsáno) jsou skvělé. Jejich využitelnost je perfektní a detaily z nich DUKW opravdu ožví. Nemá význam popisovat postup, prostě jsem se držel návodu a bylo to.

Samostatnou kapitolou jsou lepty na houfnici, protože z plastiku mnoho dílů nezůstane. Celý štít je z leptu a sada obsahuje i drážky do hlavně. Tady se Eduardi opravdu vyřádili a je to super. Opět doporučuji držet se návodu.

Zbarvení

Jednotlivé díly a podsestavy (motor, motorový prostor) jsem barvil během stavby. Opatřebovanost a korozi jsem nastudoval z obrázků z internetu (například z kolekce fotografií DUKW před rekonstrukcí a po ní).

Původně jsem měl v úmyslu zvolit tříbarevné schéma, které měly DUKW při bojích v Tichomoří. Ale dobových fotografií není mnoho, jsou černobílé, a tak není

jednoduché určit tvar a barvu barevných polí. Podle sešitu Squadron/Signal byla u těchto strojů jako základní barva použita oliv drab, podle návodu měla být hnědá celá houfnice. Tříbarevné schéma není shodné ani u stavebnic v měřítku 1:35

PODKLADY:

<http://www.kmk-scaleworld.be/WalkAround/DUKW/index.html>
DUKW, Squadron/Signal Publication

a 1:72 Italeri, a tak jsem to vzdal a použil jednobarevnou kamufláž v barvě olivé drab.

Používám barvy Tamiya, požadovaný odstín jsem namíchal podle článku Pavla Švejdy v Modeláři 10/2004. Zesvětlenými odstíny jsem uskutečnil „obrácený preshading“, tedy barevné rozlišení ploch panelů. Na patinování jsem použil olejové barvy umbra přírodní, umbra pálená, siena pálená, siena přírodní a prachové pigmenty Stardust CMK.

Modelu jsem dokončil v noci před soutěží Modelbrno a čekal jsem, jak se bude na soutěži líbit. No ... asi se líbil.

Foto autor

P.S. Bylo by nespravedlivé se alespoň na okraj nezmiňovat o dalších výrobcích a doplňcích, které jsou alespoň sporadicky k dostání na burzách, soutěžích a v zásilkových modelářských obchodech:

MMK - náklad na DUKW pro toho, kdo si vybere model bez houfnice. Odlitky několika druhů nákladu jsem viděl na burzách a soutěžích. I když jsem je neměl příležitost vyzkoušet, myslím, že vyřeší bolení hlavy při vymýšlení nákladu, protože stačí odlitek očistit, nabarvit a opatnovat.

MIG Productions - Díly podvozku a kola 11,00-18. Sada je skvělá (viděl jsem ji), ale pro mne nedostupná (i finančně).

Betafiniš

NOVINKA mgf

Profesionální, nehlukné kompresory MGF nově na českém trhu.

Hledejte u svých prodejců

Betafiniš s.r.o.
- autorizovaný prodejce
profesionální stříkačnické
techniky včetně
airbrush a vzducho-
technického zařízení

**Kompresory speciálně pro
modeláře a tiché provozy.
Absolutně tichý chod (40 dB)
Záruční i pozáruční servis
Ceny od 5 130 Kč bez DPH**

Obchodní střediska:

Betafiniš s.r.o.
prodejní a servisní pobočka Prostějov:
Svatoplukova ul. 60, 796 01 Prostějov
tel.: +420 608 887 752, fax: +420 582 337 495
e-mail: prodej@betafinis.cz

Marek Rotschein – internetový obchod
tel.: 543 121 219
GSM: 602 792 058
e-mail: obchod@rotschein.cz
e-shop: <http://airbrush.prodejce.cz>

Centrála
Prodej a servis:
Betafiniš s.r.o.
Vranovská 63
Brno - Husovice
tel./fax.: 541 214 085
www.betafinis.cz
e-mail: betafinis@seznam.cz

Fotografiemi přibližujeme některé detaily DUKW vystaveného v Duxfordu a vozidla z muzea techniky ve Speyeru
Foto M. Salajka

BRIEFING

STAVEBNICE Crusader Mk.II

MĚŘÍTKO 1:35

VÝROBCE Italeri

DOPLŇKY konverze Jadar-Model, doplňky Plus Model, lepty Eduard, obtisky In-tech, figurky Tamiya

CRUSADER AA Mk.II

MIROSLAV ZADA

Předloha

Protiletadlové tanky (AA neboli Anti Aircraft) Crusader AA Mk II/III vznikly osazením speciální věže s dvěma kanony Polsten-Oerlikon ráže 20 mm na podvozek tanku Crusader III. Úplně správné označení je **Crusader III, AA Mk II**.

Verze Mk.III se lišila umístěním rádiovybavení. Předchůdce

těchto typů byl Crusader AA Mk.I s jedním kanonem Bofors v částečně otevřené věži. Tanky sloužily jako protiletadlová obrana britských a kanadských tankových jednotek po vylodění v Normandii. Podle tabulkových počtů měla mít např. každá samostatná obrněná brigáda osm tanků AA (na 186 tanků „normálních“). Fotografii těchto vozidel je velmi málo, ale i z nich je patrné, že existovalo několik podobných typů věží. Jeden Crusader AA je v muzeu v Saumuru

na Crusadera AA z katalogů firem (Accurate Armour, Verlinden) jsem odkoukal vyztužující pláty na přední pancíři korby a věži, kterých jsem si potom všiml i na dobových fotografiích. Na jiných dobových fotografiích je patrné zavěšení plechové schránky na zadní části věže. Fotografie Crusadera AA ze Saumuru mi posloužily při tvorbě zaměřovacího mechanismu a náznaků interiéru věže.

Konverze

Konverzní sada obsahuje odlévanou věž, otočné lože kanonu, poklop na korbu, přídavnou schránku na přední blatník, kovové hlavně a planžetu leptů. Fotelepty ze sady obsahují především konstrukci zaměřovacího zařízení a jsou kvůli plochým profilům k nepotřebě. Použil jsem pouze část s kruhovým zaměřovačem a zámky na přídavnou schránku. Návod informuje pouze jak sestavit vlastní sadu, ale bez jakýchkoli zmínek o použití dílů z původní stavebnice. Interiér věže je velmi chudý – obsahuje pouze sedadlo

(Francie), ovšem s jiným typem věže než nabízí konverzní sada firmy Jadar. Výkres, ani technické podrobnosti (například bylo-li otáčení věže zajišťováno elektrickým motorem nebo jinak), se mi zjistit nepodařilo. Možná někdo z čtenářů nabídne více informací k tomuto typu. Dlouho jsem dokonce pochyboval, že protiletadlový Crusader s takovým typem věže, jaký nabízí konverze polského výrobce, vůbec existoval (věž s výrazně přesahujícím stropním pancířem). Nakonec jsem na internetu jednu dobovou fotografii takového tanku v polských barvách našel a výrobci se v duchu omluvil. Tanky Crusader AA byly i ve výzbroji čs. obrněné brigády.

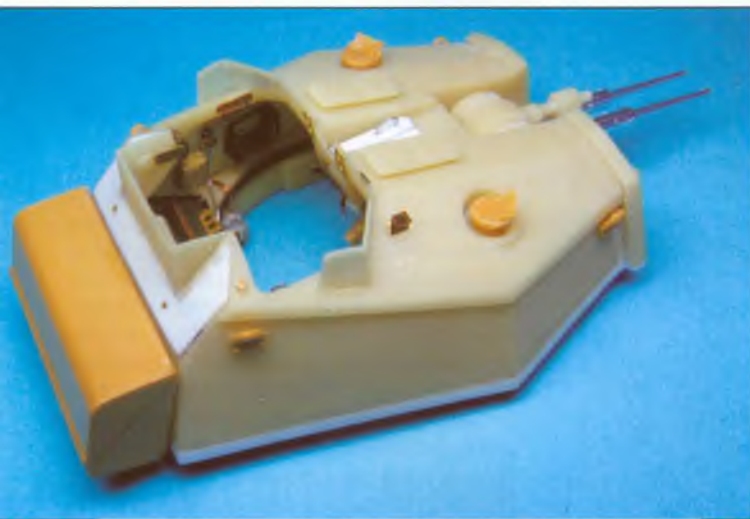
Stavebnice

Model vznikl ze stavebnice Crusader II firmy Italeri a konverzní sady firmy Jadar-Model. Lze samozřejmě použít také starší stavebnici Crusader III (Italeri). Během stavby jsem se při jednotlivých úpravách pohyboval na tenkém ledě. Od konkurenčních konverzí

PRAMENY:

Bouchery, Jean: The British soldier, volume 2; Histoire & Collection
The Canadian soldier; Histoire & Collection
Chamberlain, Peter; Ellis, Chris: British and American tanks of World War two; Cassell
http://www.sweb.cz/Tankove_Muzeum/museum/crusader3.html

střelce. Problém je v tom, že do otevřené věže je dobře vidět. Jsou asi dvě možnosti, jak situaci řešit: buď prostor střelce zakrýt plachtou (což se ve skutečnosti opravdu dělalo), nebo dotvořit interiér vlastními silami (ovšem s minimálními podklady). Já zvolil druhou možnost a podle fotografií ze Saumuru jsem v interiéru věže „cosí“ vytvořil a interiér jsem zakryl figurkou střelce. To nejhorší ale teprve přišlo. Po slepení věže se mi nezdařil tvar její přední části (byla příliš nízká). Pomohlo nastavení spodní části asi o 3 mm plastovými destičkami, pak teprve získala věž správné proporce. Byl to subjektivní pocit, nemám žádné výkresy, ale po úpravě se věž více podobá fotografiím předlohy.

Rám zaměřovače je zhotovený z měděného drátu, figurka upravena ze stavebnice Tamiya (Universal Carrier). Stavba podvozku Crusader II je naprosto bez problémů, upravil jsem pouze přední blatníky. Správně by podvozek měl být z Crusadera III, ale v podvozcích jsou, při použití poklopu z doplňkové sady, rozdíly téměř nulové. Dalším doplňkem korby tanku jsou plechovky (Plus Model) a zbytky maskovací sítě (lept Eduard).

Kamufláž

Kamufláž a označení byly další neznámou (v návodu konverzní sady žádná schémata zbarvení nejsou). Nakonec jsem při listování polskými modelářskými časopisy v jednom knihkupectví našel obrázky postaveného modelu Crusadera AA 1. polské obrněné divize. Označení jsem tedy převzal od polského

modeláře - WD number (bílé číslo na věži) je pouze podobné (sestavené z domácích zásob). Ostatní označení pochází z obtiskového aršíku pro vozidla 1. polské obrněné divize firmy In-tech, který byl svého času v prodeji a později ve výprodeji. Jiný, než polský tank, jsem se kvůli typu věže neodvážil postavit. Udělal-li polský kolega chybu, já ji zopakoval a ještě vylepšil o WD number. Britskou barvu bronze green, kterou je model nastříkán, jsem namíchal z barev Gunze Sangyo.

Model je umístěn na kousku terénu s božími mukami (Plus Model) a upravenou figurkou polského (případně britského nebo ka-

nadského vojáka) ze sady British Infantry On Patrol (Tamiya).

Hodnocení

Sada firmy Jadar-Model je pouze základem konverze. Stavba z původních velmi kvalitních odlévaných dílů je bez problémů, ale vyžaduje dopracování a dohledání podkladů, což u britského protiletadlového tanku není vůbec jednoduché. Přiznávám, že s historickou věrností mohu být trochu vedle, ale protiletadlového Crusadera jsem prostě musel mít. Výhodou sady je nižší cena v porovnání s konkurenčními výrobky.

Foto autor a J. Zouplna

BRIEFING

STAVEBNICE Lockheed YO-3 A

MĚŘÍTKO 1:48

VÝROBCE Legato

Křídlo, za které by se nemusel stydět jaký vysokovýkonostní větroň, úzký trup, z něhož ční naprosto nepřiměřeně veliká kupole kabiny, vysoká špičatá směrovka, šestilistá vrtule... Tak to je „válečník“ YO-3A! Tohle „paletadlo“ vzniklo úpravou

a motorizací větroně Schweitzer.

A dosti provizorně, když původně, u „mezi-typů“ QT-2

a Q-Star, vedla hřidel od motoru ve

středu trupu nad hlavami pilotů k vrtuli uchycené na pylonu na předí! A jak se

z něj stal warbird? Američané si už nevě-

děli s vietnamskými partyzány rady, a tak větroň

přestavěli na pomalý průzkumný letoun s tichým chodem motoru, který jim pomohl vyhledávat šikmooké „žluté“ soudruhy, skrývající se v džungli. Bylo postaveno 14 strojů, jež v letech 1970–1972 sloužily na základně Phu Bai. Zřejmě úspěšně, nicméně většina modelářů a příznivců letectví si při slově Vietnam vybaví typy F-105, Phantom, při dobré vůli i Cessny O-1 a O-2. Yo-Yo, jak byl tichý průzkumník piloty přezdívan, skončilo někde v propadlšti dějin, jen pár kousků létá ještě jako civilní motorový větroň v USA.

Když úchylárna, tak pořádná!

MARTIN
DECARLI

O existenci letadla jsem něco tušil. Sem tam jsem zahlédl v nějakém starém L+K malou černobílou fotku, či v textu o jiném, známém typu, padlo jeho jméno. Nic víc, nic míň. Koukal jsem jako blázen, že tato „bezvýznamná potvora“ se objevila ve výrobním programu firmy Legato a dokonce ve čtvrtce. To je tedy odvaha!

Stavebnice

Poměrně malá krabička je nacpaná rozměrnými odlévanými díly trupu a křídla, hromadou drobností vybavení kabiny, ukrutně vypouklou kabinou z acetátu, rozměrnou planžetou leptu a obtiskovým archem na všechny(!) ve Vietnamu působící stroje. Díly jsou velmi čistě odlity, rytí je dle mne přímo vzorové – přesné, přiměřeně hluboké, prostě paráda. I drobné díly jsou na velmi vysoké úrovni. Zvláště to platí pro interiér, který by mohl hravě konkurovat bohatě vybaveným kokpitům stavebnic Accurate Miniatures!

Podklady

Velký problém nastal při shánění podkladů. Výkresy – bída s nouzí, fotografie jakbysmet. Až po delším bádání na všemocném netu se mi pár fotek podařilo nashromáždit. Jak ale výrobce sehnal dokumentaci pro tak bohatě a kvalitně zpracovaný interiér, je mi záhadou. Skoro podezřívám pana Muzikanta, že koupil jeden YO-3A z amerických přebytků a „cmudil“ si jej teď doma na zahrádce! Zdali je v kokpitu vše na svém místě nemohou posoudit, ale budu věřit. Vylepšen lepty působí interiér více než věrným dojmem.

Jediné, k čemu mám výhradu, je návod. Věc, kterou používám při stavbě jen výjimečně, je místy ne právě srozumitelná a hezkou chvíli mi trvalo, než jsem podle oněch mizerných fotek odvodil jak a kde by co mělo asi tak být.

Stavba

Poloviny trupu (přes jejich velikost) nebyly nijak pokroucené, a tak jsem trup mohl bez problémů uzavřít. Na něj ještě přilepíme vstupy a výstupy vzduchu, reflektor(?), a vstup pro kryt tlumiče výfuku. Tady nás čeká první tmelení.

Poněvadž na svých odlévaných modelech větroňů vidím prověšení křídla po třech či čtyřech letech, dlouhé a těžké odlévané křídlo YO-3A si přímo říká o zpevnění. Doporučuji vyřezovat do spodní strany křídla drážku a do ní zalepit ocelový drát průměru asi 2 mm. Vůbec nejjistějším řešením by asi byl nosník procházející trupem.

O velmi pěkném povrchu křídla jsem se již zmiňoval, se šachtami hlavních podvozkových noh je to už horší – jsou velmi mělké, prostě jakéhokoli detailu a navíc nemají rovné dno. Ve srovnání s kvalitou celé stavěbnice to na mne působí dojmem, že předlohař dostal sílu a zakřičel: „Franto, já si skočím na jedno, tak mi tady zatím vydlabej šachty...!“ Prostě jakoby práce někoho jiného. O tom, co bylo, či nebylo, v šachtách takového „větroně“, si ani nedovolím uvažovat. ...možná byly opravdu prázdné.

Druhé, ale zároveň poslední tmelení, na nás číhá na spoji křídlo-trup, kde je především zespodu docela velká škvíra. Po nalepení výškovky nás čekají podvozkové nohy. Měl jsem zpočátku představu, že si rovnou zhotovím kovové, ale vzhledem k jejich „hutnosti“, jsem usoudil, že postačí ponechat původní, krabičkové.

Z nepříliš vysoké kvality překrytí kabin dřívějších modelů se již výrobce poučil a tentokrát nám nabízí překryt z opačné strany kvalitativního žebříčku. Pevný, krásně čirý a dokonale padnoucí. Tmel při pečlivé práci opravdu není nutný. Před tím, než začneme skládat vrtulí třílistou, či šestilistou, si musíme vybrat kamuflážní schéma. U obou typu vrtulí máme v návodu rozepsaná sériová čísla platná pro zbarvení pískovo-hnědé či modrošedé.

Zbarvení

S barevnou úpravou jsem si dlouho lámal hlavu, nakonec jsem zvolil „modrou“ variantu s atraktivní šestilistou vrtulí. Nad rozložením polí kamufláže jsem ale zůstal trochu v šoku. Místo je rozhraní do obloučků, místo ostře lomené a la Luftwafe, a aby toho nebylo málo, tak na několika místech jsou pole středně

modře ohraničena tmavě modrými „trojúhelníky“. Na některých fotografiích se pole jeví jako nastříkaná podle šablony, jinde mi zase

připadá, že vznikla stříkací pistolí od ruky. Prostě kolem tohoto letounu je tolik otazníků a tak

Palubní deska jednoho z rekonstruovaných letadel

málo vhodné dokumentace, že zkrátka věřím nejvíc výrobci a řídím se jeho pokyny. Letouny z Vietnamu nenosily žádné výsostné znaky, pouze na směrovce bylo drobným písmem označení US ARMY a sériové číslo stroje.

Závěr

Stavebnici tak nevšedního a zvláštního letounu, jakým nesporně Yo-Yo od Legata je, mohu jen pochválit. Nebýt podivných šachet a spoje trup-křídlo, je to kvalitní reziňák, který převyšuje konkurenci ve své kategorii minimálně o „rozpětí“ skutečného letounu!

Foto autor

YO-3A opatřené mikrofony na koncích křídla a ocasních plochách používala NASA při akustických výzkumech. Letadlo zaznamenávalo za letu hlučnost vrtulníků, údajně i SR-71. Fotografoval 27. června 1997 na základně Dryden Tony Landis/NASA

P. S. Když se teď tak dívám na „našeho“ aeroklubového Vívata, nemohu se ubránit představám, co by z něj šlo postavit a k jakým účelům by se eventuálně dal používat!

Lloyd C.V

MILOSLAV VAŇOUS

Je to již rok a půl, kdy jsem si předsevzal, že se pustím do sériové stavby nahromaděných dvouplošníků Albatros. Jediné, co mne tehdy zdržovalo, bylo zvládnutí techniky fládování dřeva. Vyzkoušel jsem nejrůznější publikované postupy, ale dosažené výsledky neodpovídaly mým představám, ani vynaloženému úsilí. Nezbylo mi, než se pokusit se na něco přijít sám. Zaměřil jsem se na olejové barvy, které měly nejslibnější výsledky, a propracoval se k technice nanášení barev ve více vrstvách. Testy na plastických destičkách vypadaly dobře, ale pro získání ucelené představy bylo potřeba udělat závěrečnou zkoušku na modelu. Nechtěl jsem laborovat s nejistým výsledkem při stavbě série letadel, a tak jsem si pořídil stavebnici letadla Lloyd C.V, které bylo díky celodřevěné konstrukci pro test ideální.

Lloyd C.V posílily řady pozorovacích letadel rakousko-uherského letectva v červenci roku 1917. Nepříliš rozšířené stroje sloužily na ruské i italské frontě, nebyly však u pilotů příliš oblíbené. Zejména u první série musely být po stížnostech pilotů nahrazeny špatně řešené ovládací prvky standardním volantovým řízením.

Zajímavé jsou elegantní aerodynamicky pokročile řešená křídla s téměř eliptickou náběžnou hranou a potahem z lakované dýhy. Na fotografiích jsou u dřevěného potahu zřejmé dva základní detaily – vysoký lesk důkladné ochranné vrstvy laku proti vlhku a zvlnění dýhy u řady frontových strojů, kdy prolakování evidentně nepomohlo.

Výzbroj tvořil pohyblivý kulomet pozorovatele Schwarzlose. Některé stroje jsou vyfoceny se standardním kulometným pouzderem „kamerou“ namontovaným na horním křídle.

Můj zájem o uvedený typ povzbudil fakt, že na ruské frontě je zaznamenán oficiálně potvrzený sestřel, kterého dosáhl 4. října 1917 Oberleutnant Roman Schmidt s letadlem sériového čísla 46.01. Za obět je uváděn blíže neurčený ruský Sopwith. Byl to třetí sestřel rakousko-uherského esa (celkem dosáhl šesti sestřelů). V uvedené době létal u Flik 13 operující z letiště v Haliči. Protože letoun s tímto označením je v nabídce stavebnice, měl jsem jasnou volbu, který stroj postavit.

Záměr byl jasný: rychlá zjednodušená stavba jen pro test a pak hurá na Albatrosy. Jenže zapracovaly Murphyho zákony. Aniž bych to u téměř zapomenutého typu čekal, získal jsem z internetu řadu zajímavých podkladů a fotodokumentace. Dál to určitě znáte. Porovnáte podklady se stavebnicí a ejhle... přístrojová deska je na modelu jinak, hlava motoru neodpovídá, vnitřní konstrukce by chtěla přepracovat, křídlo přerýt, vzpěry ztenčit, podvozek zúžit.... Než se na-

dějete, už řežete, pilujete, brousíte a vrtáte se v plastiku jak červotoč v babiččiných kukačkách.

Stavebnice po otevření krabíčky vypadá velmi slibně. Kromě plastických dílů obsahuje pěkné odlévané detaily, lepty, čirou fólii s přístroji, velký obtiskový arch a návod s kamuflážemi čtyř letadel. Následující popis stavby se zaměřuje na srovnání stavebnice s podklady tak, aby poskytl výčet potřebných úprav tohoto modelu.

BRIEFING

MĚŘITKO

1:48

VÝROBCE

Special hobby

BARVY

akrylové Gunze Sangyo, Agama, olejové Umton

DOPLŇKY

lepty přístrojů WW I
Eduard, hliníková fólie

Stavba

Získal jsem sice dvojice výkresy, ale vzájemně se lišily a v obou se vyskytovaly nesrovnalosti, a tak jsem jako výchozí podklady použil fotografie stroje 46.04 zobrazující detaily interiéru i exteriéru.

Trup

Mezi přednosti stavebnice patří poměrně zdařilý pilotní prostor. Zvláště vyniká podlaha, hezky znázorněné řízení a přepážka s nádrží, zdokumentovaná i na fotografiích. Tím odpadá problém, kterou z nabízených variant přepážek použít. Odlišné jsou viditelné části dřevěné konstrukce na bočních prostorech posádky, proto jsem naznačenou konstrukci nahradil novou. Na pravý bok jsem navíc podle předlohy doplnil lanka ovládání ocasních ploch a palivové potrubí.

Od skutečného letadla se liší rozmístěním přístrojů také přístrojová deska. Z tenké plastické destičky a leptů přístrojů Eduard jsem zhotovil novou. Mezi lepty chybí poutací pásy, které je proto nutné doplnit. Pracovní stůlek pozorovatele je ve stavebnici moc velký a potřebuje výrazně zmenšit.

Pro zdárné slepení trupu bylo nezbytné upravit rozměry přepážek tak, aby poloviny trupu k sobě těsně dolehly. Případným budoucím stavitelům doporučuji odříznout pevnou část směrovky, která je součástí levé poloviny trupu, a přilepit ji na trup až při montáži ocasních ploch. V této fázi stavby jsem vybarvil a vystínoval interiér.

Motor bohužel nepatří mezi podařené části stavebnice. Slušně je zpracovaná pouze spodní část, která je na hotovém modelu skrytá. Viditelný kryt ventilového rozvodu, s tvarem typickým pro motory Austro-Daimler, je zjednodušen do tvaru kvádrů, do kterého jsou navíc zaústěny i výfuky a sací potrubí. Nezbylo mi, než celou horní partii motoru odříznout a nahradit ji novou vlastní výroby s pákami ventilů a ventilovými pružinami navinutými z měděného drátku. Výfuky jsem použil ze stavebnice. Mají správný tvar a jsou pěkné. U kapoty motorového prostoru jsem ztenčil stěny viditelných hran.

Slepení polovin trupu patří k adrenalinové části stavby. Jak je u short-runů běžné, styčné plochy postrádají aretační kolíčky. U mé stavebnice se nepotkaly poloviny trupu ve spodní části. Vznikl milimetrový schod,

který si vyžádal tmelení a přebroušení. Když už jsem začal s broušením, doladil jsem podle fotografií tvar přední části trupu v místě přechodu do kuželu a odstranil veškeré detaily vystupující nad povrch, které později nahradí nové z hliníkové fólie.

Pro shodný vzhled s předlohou jsem vzpěry kozlíku horního křídla zkrátil asi o 2,5 mm, ztenčil a v místě styku s křídlem jsem je spojil. Zároveň jsem na ně doplnil plíšky s vyvrtaným otvorem pro protažení spojek horního křídla. Na kapotě motoru bylo nutné prohloubit osazení pro umístění vzpěr horního křídla, které by jinak nerealisticky vystupovalo nad povrch. Oproti obrázku v návodu stavebnice je u skutečného stroje 46.01 chladíč atypicky posunut výše pro zlepšení výhledu pilota vpřed.

Křídla

Křídla jsou dobrá, ale potřebují upravit. Nejprve jsem ztenčil nevěrohodně tlustou odtokovou hranu. Poté jsem horní křídlo rozřízl na poloviny a vyvrtal otvory pro spojky křídla, které budou při montáži procházet otvory v kozlíku. Další operací bylo poměrně jednoduché vyrytí podélné spáry na křídlech. Tato

vzepětí spodního křídla. Spojky půlek horního křídla jsem protáhl otvory v kozlíku trupu a konce křidel upevnil do připravených balzových držáků. Do takto pevně fixovaných částí letadla jsem bez problémů vlepil vzpěry.

Výplety jsou zhotovené z karbonového vlasce tl. 0,18 mm, napínáky imitují navlečené nabarvené trubičky vytažené z vatových tyčí-

spára je fotografiích zřetelně vidět. V detailu je pak zřejmé, že vznikla v místě spoje dýhy s léty směřovanými rovnoběžně s rozpětím, která tvoří potah náběžné části profilu a dýhy v odtokové části, která je situována léty kolmo k rozpětí křidel. Toto dělení si vyžádala technologie stavby křídla - vytvarování potahu přes zakulacenou náběžnou část profilu. Stavebnice tento detail neřeší.

Spodní křídlo potřebuje upravit úhel dose-
dací plochy přiléhající k trupu. Jinak by bylo sevřeno více do V, než horní, což je špatně. Obě křídla mají mít shodnou šípovitost. Při této operaci vzaly za své spojovací kolíky a bylo potřeba ve stejných místech vyvrtat otvory pro nové.

Vzpěry křidel jsou původní. Pouze jsem je celkově ztenčil a na koncích do nich zavrtal kolíky ze struny o průměru 0,6 mm. To jednak zvyšuje věrohodnost jejich vzhledu v místě ukotvení ke křídlu, jednak výrazně zpevňuje spoj. Kolíky jsou zhotoveny s délkovou rezervou, na přesný rozměr je zkracuji až při montáži křidel.

Podvozkové vzpěry bylo nutné tvarově upravit v místě uchycení gumového lana odpružení podvozku. Baldachýn podvozku byl příliš dlouhý a vyžadoval zkrátit na každé straně asi o 2 mm, jinak by bylo letadlo roz-
kročeno jak opilý námořník.

Zbarvení

Barevné schéma stavebnice stroje sériového čísla 46.01 se částečně liší od dalších podkladů. Zásadní rozdíl je v motorovém krytu, který na fotografii zřetelně není v barvě dřeva, ale je s nejvyšší pravděpodobností šedý. Shodné je to i u fotografií stroje 46.04. Konec trupu pod směrovkou je světlý. Mohlo jít o opravu důsledků tvrdšího přistání – poškozené místo asi bylo po sklizení přebandážováno přilakovaným plátnem.

Všechny díly jsem před stříkáním barev přešetřil brusnou houbičkou o zrnitosti 1800 a odmastil jarem. Budoucí dřevěné části jsem nastříkal základní barvou Mr. Base white, tónovanou do světlého krémového odstínu. Poté jsou fládrovány olejovou barvou namíchanou z odstínu siena pálená a okr zlatý. K naředění na potřebnou hustotu požívám kobaltový sikativ, který urychluje zasychání. Fládroval jsem kousky molitanu. Po dvou týdnech zasychání jsem trup přestříkal lesklým čírným lakem Gunze a přefládroval druhou vrstvou více naředěné olejové barvy odstínu

umbra pálená. Po zaschnutí je opětovně přelakován.

Kryt motoru je nabarven stejným odstínem jako vrtulový kužel. Podle podkladů byl v ruské šedomodré, proto jsem ho nastříkal světle šedou barvou dotónovanou pár kapkami modré. Kulomet a chladič jsou nabarveny metalizéry Agama. Křídélka a ocasní plochy obdržely nástřík hnědou barvou Agama. Poté jsem na místa prvků konstrukce nalepil proužky nařezané z pásky Tamiya a přestříkal základní barvou Mr. Base white. Konečný vzhled plátnem potažených ploch vytváří nástřík barvou Agama odstínu plátna, aby naznačená konstrukce ovládacích ploch byla pod vrstvičkou barvy mírně zřetelná.

Obtisky

Obsahují veškeré označení a nebyvalé množství popisek a znaků výrobce, které jsou hojně rozesety po letounu (jeden je dokonce umístěn ve středu přístrojové desky). Obtisky jsou kvalitní, tenké a s obtiskovými vodičkami Agama dobře přiléhají a kopírují povrch. Před závěrečnou montáží a patinováním obtisky fixuji další vrstvou lesklého čírného laku.

Montáž

Trup spojuji s křídly na přípravku ve tvaru písmene T, přesné sestavení usnadnil nalepený půdorys letadla vystřížený z výkresů. Trup jsem vyrovnal pomocí přilepených balzových šablon a podložkami jsme nastavil

nek. Na obou koncích je výplet přichycen do drátěných oček. V přípravku jsem usadil i ocasní plochy. Teprve poté jsem model vyjmul, namontoval podvozek, na horní křídlo nainstaloval kulometné pouzdro, na trup do prostoru pozorovatele oběžný kruh kulometu a doplnil kování a zbylé detaily.

Patina

Model jsem patinoval mou oblíbenou technikou „zažraná špína“. Všechny plochy natřu silně naředěnou olejovou barvou odstínu umbra pálená případně rubensova hnědá. Po zavradnutí povrch lehce přečistím vatovou tyčinkou navlhčenou v benzínu tak, aby barva vytvořila na povrchu nestejněměrný nahnědlý filtr s tmavšími místy v koutech a u rytí. „Světla“ na hranách a detailech doplním bílou olejovou barvou metodou suchého štětce. Celý model jsem na závěr přestříkal polomatným lakem Gunze.

Závěr

Stavebnice sice potřebuje trochu dotáhnout, dá se však dopracovat i na úroveň soutěžního modelu.

Foto autor

P. S.: Teď konečně splním své předsevzetí a pustím se do Albatrosů. Tedy, jen co dokončím Hansu Brandenburg, pak dostavím DH-2 a málem bych zapomněl na Knollera... Ale pak už určitě přijdou na řadu Albatrosy. Mezitím se mi ve skříni nějak rozmnožily!

FOTOLEPTY BOJOVÁ TECHNIKA

35798 Tiger I initial production 1/35

35800 Sd.Kfz.251/16 Ausf.C Flammpanzerwagen 1/35

35740 Sd.Kfz.135 with 150mm sFH13/1 1/35

35858 SAM 6 AA Missile 1/35

53012 Mikasa 1/350

35841 Panther Ausf.D, 35851 Zimmerit Panther Ausf.D 1/35

28016 Tiger I early 1/48

Kamenný most

(Pokračování)

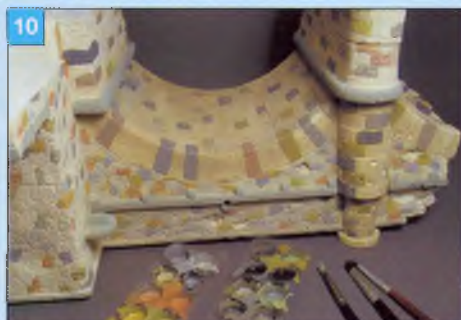
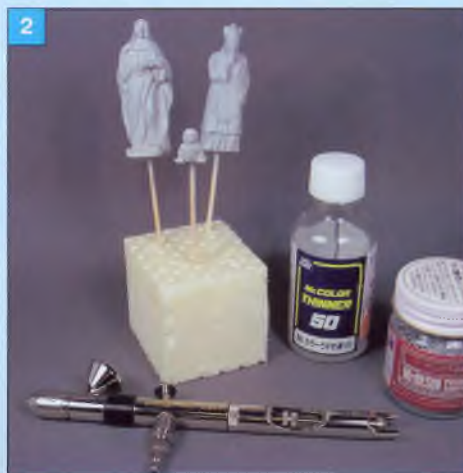

BRIEFING

MĚŘITKO 1:35

VÝROBCE Plusmodel

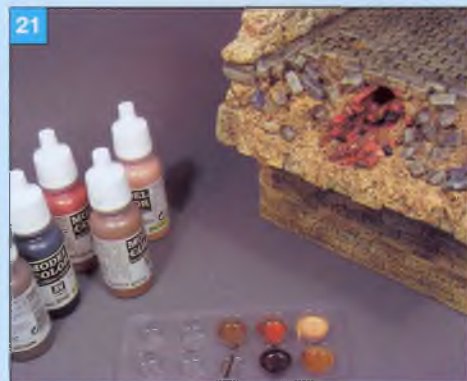
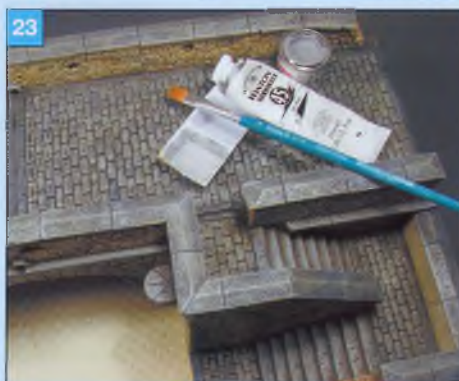
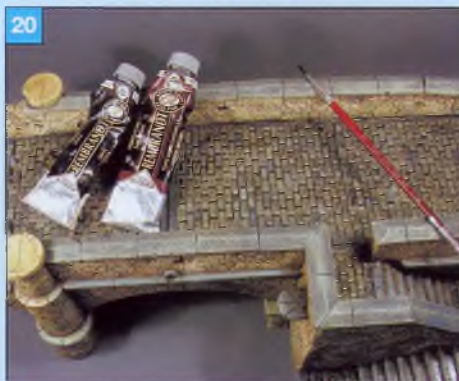
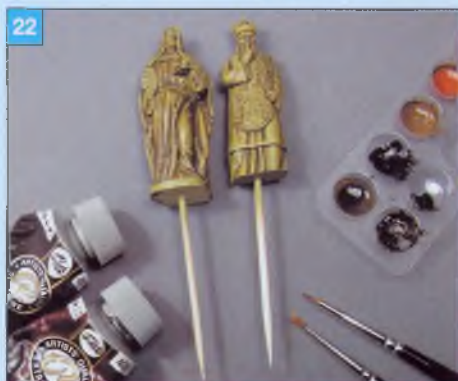
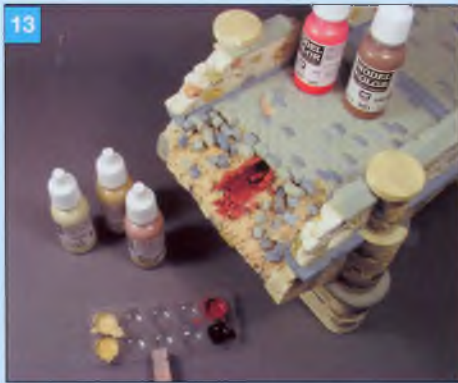
PAVEL ŠVEJDA

01 zatmelený most jsem nastříkal bezbarvým akrylovým matným lakem zředěným vodou pro snížení savosti sádry. Sádrové odlitky je lepší přetřít štětcem větší vrstvou laku, ale to jsem poznal až později. Nechtěl jsem velkou vrstvou laku zalít naznačenou strukturu kamene, ale tenká vrstva se spolu s barvou při neopatrném uchopení odře až na sádro.
02 sochy nastříkané základovkou Mr. Resin Primer
03 kamenné zdi jsem nastříkal směsí XF-57 + XF-2 v poměru 1:1, kvádry sloupů a klenby barvou XF-57
04 základní zbarvení kamenných desek, podpěr a obrubníků je směs XF-12 + XF-55 v poměru 2:1
05 dlažba na schodišti i ve vozovce má zá-

klad ze směsi stejných barev v obráceném poměru
06 stejnými odstíny jsou nastříkány i jednotlivé části napíchnuté na páráčkách, které budou později použity do suti
07 na sochy je použita směs na kamenné zdi s přidáním trochy XF-60
08 barvy jsem míchal s ředidlem v injekčních stříkačkách a uchovával je v nich pro různé opravy
09 z barev Vallejo jsem si namíchal různé odstíny hlavní barvy zdi a nabarvil jimi porůznu a nepravidelně použité kameny pro rozbíjení jednotvárnosti
10 podobně, ale sytější odstíny jsou použity na kvádry klenby a sloupů
11 obdobným způsobem je barevně ošetřena také dlažba. Omítaná zeď je nabarvena směsí barev White a Deck tan

12 obruby a kamenné podpěry dostaly modravý nádech směsí Deck tan + Black + Prussian blue

13 zděná stoka je zbarvena směsí barev Red + Flat Earth, suť v jádře mostu pak směsí Dark Sand + Brown Sand + Yellow Ochre
14 zdivo dostalo sjednocující řídký nástríh směsí XF-57 + XF-2 v poměru 1:1, který potlačil silné kontrasty barev, ale zároveň pod ním různé odstíny prosvitají. U kvádrů jsem použil barvu XF-57. Vpravo je zeď "sjednocená", vlevo před nástríhem. Po zaschnutí byl celý most opakovaně ošetřen nástríhem bezbarvým matným lakem pro ochranu před washem.
15 následoval celkový wash mostu sytou směsí Sansodoru s umbrou přírodní, který jsem nechal asi 4 hodiny zavadnout. Vpravo je zeď s čerstvě nanášeným washem, vlevo před ním. Směs měla hustotu asi jako mléko.

16 celý most po nanášení wash techniky vypadá dost hrozně a leskle
17 Po 4 hodinách jsem opatrně setřel přebytečnou barvu papírovými kapesníčky (1 balíček) tak, aby tmavá barva zůstala ve spárách a prohlubních a zvýraznila veškeré nerovnosti - vlevo před a vpravo po setření.
18 Kamenné desky získaly modravý nádech hustší wash technikou směsí bílé a Payneovy šedé, stejně tak i dlažba
19 Tuto směs jsem setřel již po půl hodině, přece jen byla hustší a pokládána na již jednou provedenou wash techniku umbrou přírodní
20 spáry dlažby jsou zvýrazněny dalším washem směsí umbrы přírodní a sepie v Sansodoru

21 cihly ve stoce jsou barevně odlišeny podobnými odstíny Vallejo barev (Leather Brown, Black, Red Leather, Flat Earth, Brown Sand)
22 sochy po ošetření stejným washem jako kvádry mají zvýrazněny stíny v prohlubních nanášením umbrы přírodní a posléze sepie a opatrným umbrou roztupováním do ztracena
23 první dry brush dlažby, kamenných desek a obrub směsí barev Humbrol H64 s olejovou bílou širokým plochým štětcem slouží k zesvětlení všech hran, výstupků a nerovností kamene
24 druhý dry brush směsí barev Humbrol H145 s větším množstvím bílé olejovky

25 první dry brush zdi směsí barev Humbrol H94 s bílou olejovkou
 26 druhý dry brush zdi barvou Humbrol H121
 27 dry brush stoky barvou Humbrol H100
 28 ocelové zábradlí schodiště je vyrobeno z pájecího drátu (madlo) a měděného drátu (sloupky)
 29 zábradlí jsem odmastil Toluénem, natřel barvou Red Leather a nakonec nanesl grafit a vyleštil vatovou tyčinkou
 Kamenný most je nyní dokončen a čeká na zabudování do diorámy. Poté dojde na konečnou patinu společně s okolním terénem a s ohledem na konkrétní roční období.

NOVINKY 1/48 AFV

- HLX48065 Panther Ausf. G
- HLX48066 Panther Ausf. G GRILLS
- HLX48067 Panther Ausf. G FENDERS
- HLX48068 Panther Ausf. G SCHURZEN
- HLX48069 Panther Ausf. G KISTEN
- HLX48070 BEFEHLSWAGEN TIGER set
- HLX48071 BEFEHLSWAGEN PANTHER set
- HLX48072 BEFEHLSWAGEN JAGDPANTHER set

HAULER
 tel/fax 548 221 072
 soobotka@post.cz
 WWW.HAULER.CZ

Milí příznivci letectva!!!

NÁSTĚNNÝ LETECKÝ KALENDÁŘ

Současné světové bojové letouny –
barevné letecké fotografie
(13 stran, 7 listů, formát A2), měsíční řazení,
slovensko-česko-anglická mutace

300,- Kč / 390,- Sk

Aeromedia a Magnet Press Slovakia
pro Vás i na rok 2006 připravili reprezentativní
LETECKÉ KALENDÁŘE 2006

STOLNÍ LETECKÝ KALENDÁŘ

Barevné fotografie letadel a leteckých produktů
(rozměr cca 296 x 137 mm), týdenní řazení,
česko-slovensko-anglická mutace, spirála

100,- Kč / 125,- Sk

v SR

MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s.r.o.

Šustekova 8, 851 04 Bratislava

Tel./fax: +421 2 6720 1951

E-mail: knihy@press.sk

www.press.sk

OBJEDNÁVEJTE ZÁSADNĚ

v ČR

AEROMEDIA, a. s.

Baranova 38, 130 00 Praha 3

Tel./fax: +420 222 718 814

E-mail: obchod@aeromedia.cz

www.letectvi.cz

Kalendář akcí

 Vášova burza modelů a literatury se koná v sobotu **21. ledna** od 8 do 12 hod v restauraci Sport v areálu tenisového klubu v Motole nad areálem VŠ s nafukovacími hálami. Příjezd od Plzeňské ulice slepou ulicí Nad Hliníkem 600 metrů do kopce po asfaltové vozovce. MHD: směr sídliště Řepy tramvajová zastávka Poštovka (1 stanice za konečnou Kotlářka).

Rezervace stolů na čísle 737 255 400
(Mikoláš, nejlépe s využitím SMS)

 Klub plastikových modelářů ve Stodu pořádá **4. února 2006** ve **velkém a malém sálu Kulturního domu ve Stodu** (Nádražní ulice 477) 17. ročník soutěže a výstavy **Kitfest 2006**.

Soutěžní kategorie: letadla 1:72 + 1:144, 1:48, 1:32 + 1:24 vrtulová, proudová, vrtulníky bez rozlišení měřítka, bojovka 1:72, 1:35, diorámy, děti do 15 let, Ostatní - aneb „co se nevešlo“, hodnocení líbí - nelíbí. **Zvláštní ceny:** Cena starosty města Stod, Cena KPM Stod (MiG-17). Prodej modelů, doplňků a literatury, modelářská burza, video s leteckou a vojenskou tematikou, ukázky počítačových her, občerstvení. Vstupné: dospělí 30 Kč, děti do 15 let 10 Kč **Kontakt: Ing. M. Tomana, tel.: 606 462 473; e-mail: m.tomana@volny.cz**

 Plastik Model Klub 95 Děčín Ústí nad Labem pořádá v sobotu **11. února** v **DDM Děčín 4 – Podmokly** (Teplická 344/38) soutěž a výstavu **Děčínský MiniMax 2006**. Soutěžní kategorie: letadla 1:48, 1:72, vojenská technika 1:72, 1:35 + 1:48, kategorie Standad kit, letadla 1:32 a větší, 1:144, figury, busty, diorámy, žakovské kategorie, speciální kategorie: MiniMax, Black & White Trophy, letadla Velké války, neutrálních států, válečná figura 54 mm, spoje oděná ženská figuru, modelčs. pozemní techniky. Soutěží se podle zkrácených pravidel, hodnotí komise modelářů. **Kontakt: Zdeněk Fabík tel.: 604 812 152, 412 507 629, e-mail: zfabik@seznam.cz, http://w**

 Agama Kit Klub Pardubice pořádá dne **18. února 2006** v **aule Univerzity Pardubice** 7. ročník **Pardubického Kit Salonu**. Více než 30 standardních kategorií, dětská soutěž, mnoho speciálních cen: nejlepší čl. letoun po roce 1945, civilní osobní dopravní prostředek, nejlepší interiér na technice, Afrika-korpus, francouzský marking, rezinový model bojové techniky 1:72. Hodnocení líbí-nelíbí členy klubu, speciální kategorie členy klubu a sponzory. Prodej modelů, doplňků, literatury, burza, módní přehlídka, tombola. Občerstvení a parkování zajištěno.

Kontakty:
Tel.: 466 430 873, 603 523 980, 731 610 620;
e-mail: overlord@centrum.cz;
david.matusek@upce.cz; www.pardubicky-kitsalon.com

 Třetí ročník dětské soutěže plastikových modelů a nesoutěžní setkání dospělých modelářů se uskuteční v sobotu **18. března 2006** v **DDM Jindřichův Hradec** (Růžová č.10). Kategorie: Letadla 1:72 a menší, 1:48 a větší, technika 1:72, 1:48, 1:35, figury a busty, auta, lodě a diorámy. Hodnocení porovnávací metodou. Výherci kategorií obdrží věcné ceny. Soutěž jen pro děti! Dospělí modeláři se svými modely budou vhodnou inspirací pro mladé. **Kontakt: 731 904 095 p. Celoud eb.quick.cz/pmk95**

 Klub plastikových modelářů **Tatranský orlí Poprad-Svit** uspořádá **25. a 26. marca** 16. ročník mezinárodní modelářské soutěže **Plastic Session 2006 Slovakia open** v budově Městského úřadu v Popradě. Více než 20 soutěžních kategorií, papírové modely, 2. ročník Europohára. Proxy je povoleno. Vítěz každé kategorie se automaticky stává Mezinárodním majstrem Slovenska na rok 2006. Sprievodný program: výstava výzbroje a uniforiem z obdobia 2. sv. vojny, funkčné železničné kolajisko, simulátor RC riadených leteckých modelov na PC. Ubytovanie zaistené.

Informácie:
Leopold Klas:
+421 (0)904 380 231, klas@sinet.sk
Zdeněk Kurča:
+421 (0)904 557 878, kurcaz@pobox.sk
Vladimír Martinko:
+421 (0)903 545 035, vrm0@pobox.sk

ZiL-157

ROMAN PIERON

BRIEFING

MIERKA

1:72

VÝROBCA

Trumpeter

jeden kus a možnosť jeho otvorenia je tak dost komplikovaná. Preto je na zváženie, či sa oplatia robiť úpravy v interiéri, keďže budú sotva vidieť. Ja som napriek tomu neodolal a problematickú časť upravil, aj keď kabína ostala zatvorená. Pilníkom som vybrúsil priestor pod novo vytvorenou pristrojovou doskou, pridal riadiace páky, pôvodný volant zo stavebnice (z leptov vyzeral príliš plochý), madlo z drôtu na strane spolujazdca a ďalšie drobnosti. Celý interiér som nastriekal zelenou **Lifecolor UA002** a patinoval hnedým **Tensocromom**.

Skla som zatiaľ neosadil, odložil som si to na záver stavby, preto som ani nezlepil dohromady hornú a dolnú časť kabíny. Pridal som kovovú mriežku na strechu a na blatníky svetlomety s sklami naznačenými

striebornou farbou a zakrytými **Maskolom**. Pred ne som nalepil chýbajúce sieťkované kryty z kovových dielov, ktoré model výrazne oživia. Ešte hasiaci prístroj na ľavej strane kabíny, pekné tenké spätné zrkadlá z leptov (v stavebnici sú veľmi hrubé) a takmer kompletná kabína bola hotová.

Korba

Ďalším, veľmi jednoduchým krokom, bolo zlepenie drevenej korby. Bočnice korby majú naznačenú štruktúru dreva, podľa môjho vkusu vzhľadom na malú mierku trochu hrubšiu, ale korbe to určite pomohlo. Po zahladení stôp po vyhadzovačoch na spodných plochách som nalepil štyri bočnice, blatníky a dva spodné nosné rámy. Nepodarené náznaky zadných svetlometov som nahradil ve-

čiek zdvojitým tím, že vyšli aj čínske oblačkové verzie oboch stavebníc. Potešením je aj zistenie, že sa nejedná o prebal starších výlisiek ponúkaných firmami MAC Distribution alebo OmegaK, ktoré sú o úroveň slabšie.

Stavebnica s valníkom má výlisky tmavo-zelenej farby s minimom otrepov, ale s viacerými stopami po vyhadzovačoch (najmä spodok korby a zadné blatníky). Kvôli rýchlejšej stavbe som ich dvojzložkovým tmelom odstráňoval ako prvý. Počas stavby som použil lepty **ExtraTech**. Sú síce určené pre spomínanú stavebnicu OmegaK, ale sedia bez problémov aj na Trumpeter. Väčšinu stavby som používal filmové lepidlo; sekundák a Revell Contacta sa dostali ku slovu len vo výnimočných prípadoch.

Kabína vodiča

Začal som kabinou vodiča. Jej interiér je veľmi zjednodušený a priestor s pristrojovým panelom až nereálny. Väčšina modelárov asi postaví model s kabinou zavretou, keďže je zhotovená ako

Predloha

Sovietsky zväz získal prvé americké nákladné vozidlá počas vojny, keď boli na základe Zmluvy o pôžičke a prenájme z roku 1942 dodané typy GMC CCKW a Studebaker. Vzhľadom na zastaralé sovietske konštrukcie, napríklad ZIS-5, boli Sovieti výkonomi a schopnosťami amerických vozidiel ohúrení. Preto krátko po vojne vyvinuli vlastné verzie týchto vozidiel, označené ZIS-151. Ich následník, ZiL-157 bol "ťažný kôň" z každého pohľadu – päť a pol tonový kolos s konfiguráciou 6x6 uniesol v teréne 2500 kg a na ceste 4500 kg nákladu. Vďaka skladacím sedadlám sa na korbu zmestilo 12 až 16 vojakov. Obrovské kolesá mali centrálny systém tlakovania pneumatík, čo ešte umocňovalo už beztak impozantnú priechodnosť v teréne. Vylepšovaním vlastností vznikli ďalšie verzie, ZiL-157K, V, KD. Výnimočnosť konštrukcie dala dobrý základ na vznik viacerých ďalších modifikácií a ich rôzne využitie – napríklad raketové ťahače PR-11B a SA-2 alebo radarová verzia P-15. Väčšina vozidiel bola exportovaná do krajín Varšavskej zmluvy, ako aj do Ázie a Stredného východu (Irak, Vietnam, Severná Korea) V Číne sa vo veľkom vyrábala pod označením Jiefang CA30 kópia, pričom ešte donedávna boli vozidlá v čínskej službe.

Stavebnica

Čínsky Trumpeter si ako debutujúci model v malej bojovej technike vybral zaujímavú predlohu. Okrem základného ZiLu-157 ponúka aj cisternovú verziu, pričom počet krabi-

Imi peknymi z leptov, lavy z nich zároveň tvoria aj podkladový plech pre ŠPZ. Stavebný návod nijak bližšie nešpecifikuje miesto nanesenia zadnej ešpézetky z obtlačkov, pôvodný úmysel bol pravdepodobne umiestniť ju na zadný blatník (!), takže na tomto mieste sú lepty Extratech nutnosťou. Prilepenie rezervného kolesa som si ponechal na záverečné práce.

Podvozok

Posledným väčším samostatným celkom bol podvozok. Stavba prebehla podľa návodu bez problémov, akurát pôvodné jednorázovo nasaditeľné kovové hriadele kolies som počas stavby dočasne nahradil plastovými, ktoré nemali na konci zdrsenia, takže som mohol skompletovať celý podvozkový rozvod bez potreby mať natrvalo nahodené kolesá. Veľmi príjemnou možnosťou bolo uchytenie zadnej nápravy – vďaka hriadeľom voľne vsadeným do listového pruženia podvozku zo-

stali ramená zadnej nápravy výkyvné, takže som mohol model neskôr ľahšie prispôsobiť nerovnej podložke bez rizika, že niektoré kolesá ostanú visieť vo vzduchu.

Aj v tejto časti som však urobil niekoľko drobných zmien. Odstránil som spodný výstupok na prednom nárazníku, ktorý mala cisternová verzia (ďalšia verzia stavebnice od Trumpeteru), stenčil som ťažné háky pred kabínou (kovové som nepoužil, zdali sa mi príliš ploché) a nakoniec som zatmelil podozrivý spoj, ktorý vznikol zlepšením oboch častí palivovej nádrže. Na žiadnej fotke som nevidel takú hlbokú rýhu oddelujúcu polovice od seba (aj keď podľa výliskov mi to pripadalo, že to bolo robené úmyselne), takže som ju zahladil tmelom **Tamiya**.

Sfarbenie

Farbil som samostatne podvozok (okrem hrdzavého výfuku komplet čiernošedou Life-colorkou) a kolieska (disky lesklou čiernou,

pneumatiky tmavošedou). Ďalšia bola kabína a korba. Po zaslepení otvorov okien zvnútra páskou Tamiya som pripravený komplet najprv nastriekal mixom čiernej a zelenej (UA002 + LC02). Potom som všetky plochy zosvetlil čistým odtieňom zelenej a nakoniec na väčších plochách pridal ďalšiu vrstvu mierne zosvetlenou a nariadenou zelenou. Hasiaci prístroj som namaľoval na červeno a celok nastriekal lesklým lakom **Vallejo**.

Obtlačky ešpézetky som nalepil spredu na podvozok (na dočasne lesklý a následne späť matný povrch) a na zadok korby. Rozmery zadná značka nekorešpondovala moc dobre s kovovým dielom, tak som ju musel mierne obstrihnúť. Žiadne špeciálne vodičky som nepoužil, obtlačky sa dokonalo chytili na lesklý povrch. V stavebnici boli ešte gardové znaky, ktoré podľa návodu patrili na dvere, ale ich kvalita bola pomerne slabá, takže som sa rozhodol pre „anonymné“ vozidlo bez bližšieho označenia.

Patina

Model som prestriekal lesklým lakom a pripravil ho tak na wash. Patinovanie som začal washom olejovou umbrou prírodnou zriedenou C6006. Vzhľadom na nie moc hlboké rytie kabíny (skôr plytké a široké) sa wash neprejavil na prvýkrát tak, ako som si predstavoval, takže som pritvrdil (hustejšou zmesou) až som to zase prehnal... Našťastie to záverečný matný lak o úroveň zmiernil.

Ešte predtým, na lesklý povrch, som naniesol zopár bodiek žltobielej olejovky a prstom ich zvislo rozotrel tak, aby vznikol efekt svetlej šmuhy. Po nastriekaní matným lakom (opäť Vallejo) som urobil dry-brush na vystupujúcich plochách – na kabíne žltozelenou a na korbe svetlozelenou zmesou olejoviek a farieb Humbrol. Odreniny na kov som urobil tenkým štetcom čierošedým odtie-

ňom namiešaným z farieb Humbrol (akryly Lifecolor nie sú moc vhodné na dry-brush, rýchlo schnú priamo na štetci). Na korbe som sa pokúsil urobiť odreniny v dreve, použil som pieskovú Lifecolor UA097 a opäť ten najtenší štetec.

Záverečné práce

Začal som dlho odkladanými oknami (nemám rád číre časti modelov, navyše diely v stavebnici boli veľmi hrubé a nepáčili sa mi). Preto som ich vystrihol z čírej fólie (zvyčajne používam kancelársku fóliu na viazanie dokumentov, tentoraz sa mi však zapáčila fólia hrubšia, ktorú dodáva Revell do stavebníc Hummer a Famo). Nožničkami, brúsnym papierom a veľmi častým prirovnávaním ku príslušným otvorom som ich brúsením upravil na správny tvar. Prilepil som ich disperzným lepidlom, pričom presahujúce zvyšky za-

schnutého lepidla na viditeľných miestach som odstránil štetcom namočeným vo vode. Všetky okná som z oboch strán štetcom natrel chemikáliou pre gazdinky Pronto Super Polysk, ktorý im dodal dokonalý lesk. Podľa dĺžky stieračov (z leptov) som si vystrihol kružnice z krycej pásky, nalepil ich na predné okná a jemne nariedeným matným lakom zľahka prestriekol. Vznikol tak mierny efekt zaprášených okien. Ľavé predné sklo prišlo na rad ako posledné, prilepené je v otvorenej polohe.

Niekedy v tomto balíku záverečných prác som odstránil Maskol zo svetlometov a farbou Tamyia clear red som nafarbil zadné svetlá a odrazky. Na zadné svetlá som ešte dodatočne doplnil wash. Takisto som model postavil na kolesá, už so správnymi kovovými hriadeľmi zo stavebnice, ktoré automaticky zařixovali kolesá po ich nasunutí na zdrsnené

konce. Treba dať pozor iba na to, aby boli de-
zény všetkých pneumatík orientované jed-
ným smerom. Na spodok korby som prilepil
rezervu.

Na spätné zrkadlá som sekundárom prí-
lepil fóliu, ktorú som predtým odstrihol
z obalu nejakých cukríkov. Vnútrná strana
obalu vyzerala veľmi reálne napodobujúc ko-
vový zrkadlový povrch. Fóliu som po obvode
zastrihol nožnicami tak, aby aspoň trochu
kopirovala kruhový tvar zrkadiel. Nie som
s tým tvarom až tak spokojný, nabudúce túto
činnosť urobím ešte pred nalepením zrkadiel
na kabínu kvôli lepšiemu obrezávaniu do
kruhu.

Náklad

Aby korba modelu neostala prázdna a mo-
del nevyzeral nudne, naložil som naň náklad.
Ten tvoria sudy (dva väčšie rezinové **Pavla
models** a štyri o kúsok menšie, ale zato de-
tailnejšie, vyrobené zo staručkých leptov
Eduard) a debničky (opäť rezin **Pavla models**).
Sudy som natrel na zeleno, patinoval was-
hom z umbrý prírodnej a na to hnedým Ten-
socronom, plus som niektoré časti „ohrdza-
vel“ hrdzavým Tensocronom. Na ležatom
sude som lesklým lakom okolo plniaceho
hrdla označil stečenú tekutinu, podobne ako
okolo hrdla palivovej nádrže. Debničky sú
hnedé, pretrené klasickým washom a zvýraz-
nené dry-brushom.

Podložka

Ako posledný pokus o zatraktívnenie mo-
delu som si vymyslel podložku. Tá je vyro-
bená z plastikových doštičiek a niekoľkých
vrstiev sadry. Posledná vrstva obsahuje

okrem akrylovej farby aj jemný piesok a piliny.
Do ešte mäkkej sadry som vtlačil kamienky
a po zaschnutí som to zafixoval hnedou ak-
rylovou farbou zriedenú vodou a zhrustenú
disperzným lepidlom.

Ešte záchvev kreativity mi priniesol myš-
lienku urobiť nejaký plot, takže z plastikových
tyčiniek a pružkov som vyrobil jednoduchý
plot tmavošedej farby. Ten som trochu pati-
noval pigmentami – tmavý prach zhora
a hnedý zdola, ale moc to na tej tmavej farbe
nie je vidieť. Dry-brushom žltej farby som mi-
erne zosvetlil cestu a všetky kamienky šedou
farbou. Posledným krokom bolo nalepenie
statickej trávy tmavšieho odtieňa na okraje
ale aj do stredu cesty pomedzi kamienky.

Po položení modelu na podložku som ho
trochu oživil nanosením pigmentov vlastnej

výroby pieskovo-zemitého odtieňa na celú
podvozkovú časť vrátane kolies. Pigment som
potom prstom zotrel z behúňov kolies tak, aby
ostal zachytený na bokoch a najmä v dezéne
pneumatík. Na palivovej nádrži som lesklým
lakom naznačil z hrdla vytekajúci benzín.

Záver

Model sa stal veľmi príjemne, diely se-
deli pomerne presne, tmel som použil iba na
stopy po vyhadzovačoch a spoj palivovej ná-
drže. Aj keď detaily nie sú také ostré a rytie mi
miestami pripomínalo modely lietadiel Match-
box, výsledný model z toho vznikol celkom
pekný – bežné nákladné vozidlo za rutinnej
služby niekde v okolí Moskvy, smerujúce po-
čas vojenského cvičenia ku bojovej jednotke.

Foto autor

CK PP TOURIST - TEMATICKÉ ZÁJEZDY 2006

1) 4. 2. (so)	Nemecko, Norimberk - Mezinárodní veletrh hraček a modelů	1 000 Kč
2a) 16. 5. (út)	Nemecko, ILA Berlín – zahájení mezinárodní leteckého veletrhu	1 000 Kč
2b) 20. 5. (so)	Nemecko, ILA Berlín – mezinárodní letecký veletrh	1 000 Kč
3) 1. až 5. 6.	Brusel + Paříž – letecký den J. B. Salise	5 100 Kč
4) 6. až 11. 7.	Anglie, Duxford – Letající legendy	7 900 Kč
5) 7. až 12. 7.	Anglie, RIAT + Farnborough – letecký den + letecký veletrh	7 900 Kč
6) 20. až 26. 7.	Anglie, Beltring – Peace and War – vojenské manévry + burza	4 800 Kč
7) 22. až 31. 7.	Great USA – Oshkosh + Dayton	51 500 Kč
8) 1. až 3. 9. (pá – ne)	Anglie, Duxford – Spitfire Anniversary Air Show	4 000 Kč
9) 15. 9. (so)	Nemecko, Mnichov – Deutsches Museum	1 000 Kč
10) 5. až 8. 10.	Madrid – letecké a tankové muzeum	13 900 Kč
11) 20. 10. až 2. 11.	Great USA – letecká muzea zapadu	54 500 Kč
13) 16. 11. až 21. 11.	Anglie, Telford – modelářská výstava a burza	7 900 Kč

Foto M. Salajka: S CK PP Tourist ve Fairfordu

Bližší informace a přihlášky u CK PP TOURIST,
Aubrechtové 3102, 106 00 Praha 10
Tel./fax: 272 650 744, mobil: 777 017 478,
www.pptourist.cz
e-mail: ckpptour@volny.cz

BRIEFING

MĚŘÍTKO 1:72

VÝROBCE Hasegawa

37mm Flakpanzer IV Ostwind

JINDŘICH BERNT

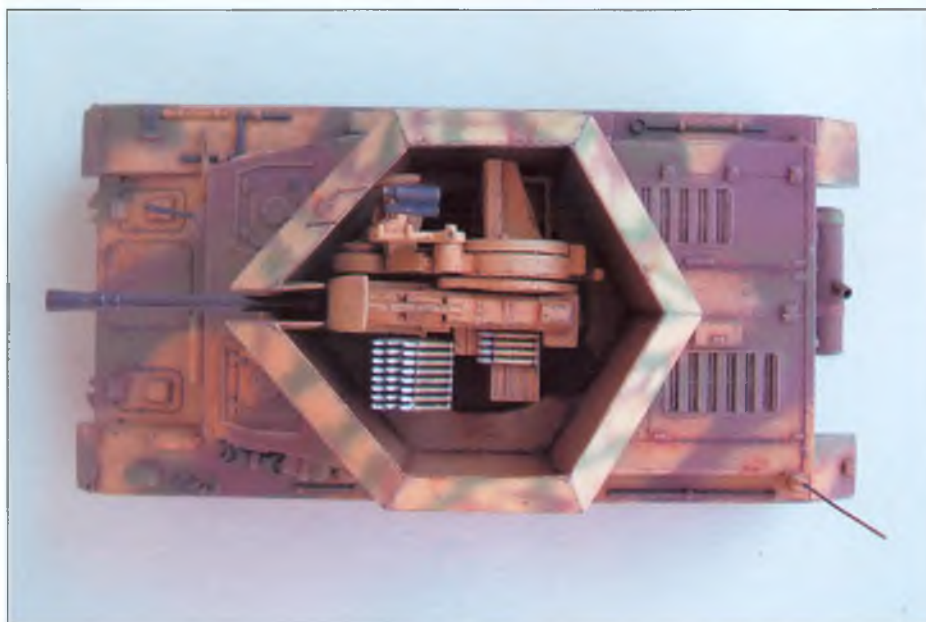
Základem tohoto moderního protiletadlového prostředku se stal podvozek léty prověřeného tanku PzKpfw. IV. Na jeho korbu byla posazena plně otočná shora otevřená věž šestiúhelníkového půdorysu. V ní byl lafetován kanon Flak 43 ráže 37 mm. Horní a dolní polovina věže byly svařeny v ostrém úhlu

a tím se zvýšila pasivní ochrana obsluhy. Tloušťka stěn věže byla 25 mm. První prototyp představila firma Ostbau Sagan v březnu 1944, v červnu prototyp absolvoval střelecké zkoušky a v září byl přijat do výzbroje. Oficiálně byl typ označen 3,7cm Flak auf Sfl. PzKw. IV, ve známost ovšem vešel pod bojovým jménem Ostwind (východní vítr).

Výroba se rozeběhla v prosinci 1944, kdy byly dodány první kusy, a skončila v březnu 1945. Sériové vozy měly korby z PzKpfw. IV ausf J. Dohromady bylo vyrobeno pouze 43 exemplářů. Tak malý počet strojů, i když výkonných, nemohl ovlivnit dění na frontách. Ostwind byl bojově nasazen u 1. Panzer Division SS Leibstandarte Adolf Hitler během Ardenské ofenzivy. Další kusy měla k dispozici 3. SS Panzer Division Totenkopf a 5. SS Panzer Division Wiking, které bojovaly koncem roku 1944 v Maďarsku a po ústupu v roce 1945 v Rakousku.

Stavebnice

Po otevření zjistíme, že se v krabici nachází devět rámečků plných dílů a gumové pásy. Dobrou třetinu součástek však nepoužijeme, protože jsou určeny pro jiné modely (PzKpfw. IV Ausf. F1, F2, G a muniční tank-jeřáb. Díly jsou zhotovené pěkně, bez propadlin a vtaženin; stopy po vyhazovačích bud nejsou vidět, nebo s jejich odstraněním není problém. Detaily jsou přiměřené měřítku, nářadí je sice součástí korby, ale pěkně. Nejhorším dílem stavebnice jsou pásy – neměřitkově tlusté, na vnitřní straně mají místo vodících zubů vyhlazený jakýsi hřbet po celé délce pásu. Tento problém lze sice vyřešit nahrazením leptanými pásy, ale já jsem použil původní gumové. Návod je velice přehledný,

pásky, který je zajištěn vteřinovým lepidlem. Tato úprava má imitovat hlaveň kulometu MG 34.

Bohužel se nevyhne ani úpravě výfuku, protože výfukové těleso má nemodelové

uzení (necelých šest měsíců) malého množství kusů není mnoho fotografií. V podstatě máme k dispozici pouze fotografie prototypů (alespoň já žádné jiné nenašel). To mě ale nijak nevadilo, protože se mi kamufláž vyobrazená na krabici a v návodu líbí a konec konců, rozhodla o tom, že jsem si stavebnici koupil.

ukazuje nám přesně, kam jednotlivé díly umístit. Pokud podle něj postupujeme, stavba je prostá všech záležitostí.

Stavba

Prvním krokem bylo očištění a slepením všech pojezdových, hnacích a napinacích kol. Tato práce je naprosto nezáživná, proto s ní začínám. Při zkušném slícování dvojmontáže pojezdových kol se ukázalo, že nejsou v zákrytu, ale posunutě. Musel jsem proto odříznout vodící trny a kola slepit na tupo. S napinacími a vodícími koly tento problém nenastal.

Pak přišla na řadu korba. Nejprve jsem odřezal konce blatníků, celé blatníky ztenčil po délce tak, aby vnější lemy zůstaly. Je to pip-lačka, ale výsledek stojí za to. Pravda, pod vodorovné části blatníků není po nasazení pásů moc vidět, ale mám rád pocit, že vím, že je to tak, jak má být (tak je to správně, tak to má být, kazeň musí být..).

V zadní části blatníků jsem vypiloval vybrání pro pružiny, které drží vyklopené blatníky nahoře. Jako imitaci pružin používám kytarové struny, které jsou ovinuté tenkým drátem. Struny jsou nestejně tlusté, použitelné pro různá měřítka. Ovšem při pozdější aplikaci nátěrů musíme dávat pozor, aby jemné vroubkování nezanklo pod nánosem barvy, jako se to stalo mě.

U předních částí sklopných blatníků jsem po ztenčení a opětném zalepení zpátky doplnil také pružiny a ještě závěsy, kterými procházejí závlačky umožňující demontáž blatníků. Další drobnou úpravou jsou provrtaná přední tažná oka, kterými procházejí zajišťovací kolíky z tenkého drátu. Kulomet v čele korby jsem nahradil jehlou z injekční stříkačky, kolem ústí je ovinutý proužek lepicí

uchycení. Obrousil jsem proto z výfuku nálitky uchycení a držáky. Spodní držáky jsem zhotovil nové z plastu a pásky plechu obalu čajové svíčky, samozřejmě je odvrtná výfuková roura. Tmel nepotřebujeme téměř nikde, vše lícuje jak má.

Před spojením horní a spodní části věže jsem ztenčil stěny tak, aby alespoň trochu odpovídaly měřítku. Navíc ve spodní musíme zaslepit kouskem plastiku dva otvory, kterými by do tanku bylo vidět. Podlaha věže je hladká, ale protože není téměř vidět (celou ji zakryje mohutný kanon), ponechal jsem ji bez úprav. Kanon můžeme slepit jako pohyblivý. Ztenčil a upravil jsem štít kanonu a vyvrtil hlavě.

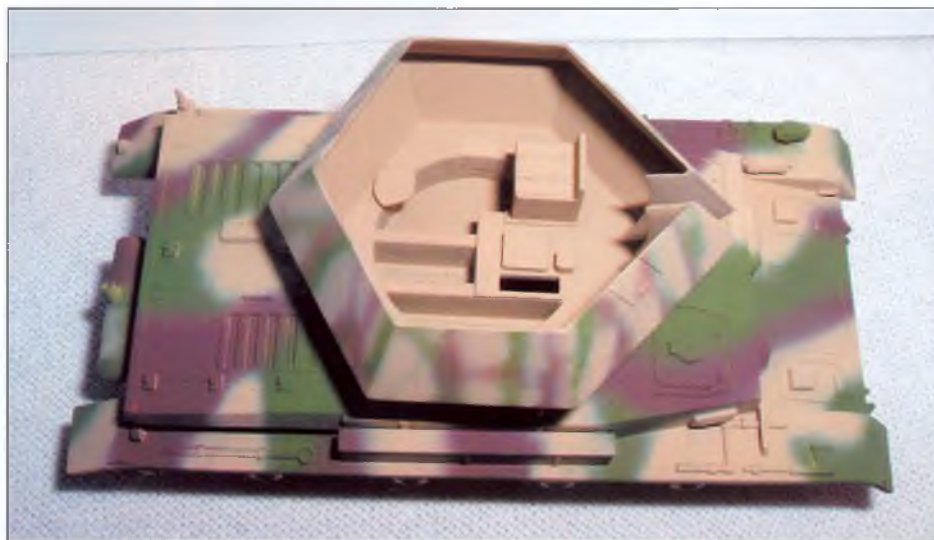
Kamufláž a patina

Při výběru kamufláže mnoho možností nemáme, protože z krátkého bojového nasa-

zeni (necelých šest měsíců) malého množství kusů není mnoho fotografií. V podstatě máme k dispozici pouze fotografie prototypů (alespoň já žádné jiné nenašel). To mě ale nijak nevadilo, protože se mi kamufláž vyobrazená na krabici a v návodu líbí a konec konců, rozhodla o tom, že jsem si stavebnici koupil.

Model jsem si pro stříkání rozdělil do podsestav – kola, korba, věž, kanon a pásy. Vše kromě pásů jsem nastříkal barvou **Humbrol 94 Dunkelgelb**, pásy Agamou 47 ME Barva pásů. Ještě než barva zaschla, vtupoval jsem do ní směs barevných kříd a pak hliníkovou barvou přetřel styčné plochy pásu se zemí. Po zaschnutí základní žluté jsem štětečkem natřel pryžové obruče kol tmavě šedou Humbrolkou. Korbu a věž jsem nastříkal zelenou barvou Humbrol 105 Olivgrün a Humbrol 160 Rottbraun. Vše je stříkané od ruky bez šablon.

Po úplném zaschnutí barev všechny části modelu vždy přestříkám bezbarvým lakem. Používám akrylový lak **Sportakryl matt**. Výsledkem je pěkný polomatný povrch. Stupeň lesku můžeme ovlivňovat počtem vrstev laku – čím víc vrstev, tím lesklejší povrch. Když lak řádně proschne, můžeme aplikovat filtry.

padají pěkně. Nakonec můžeme některá odřená místa zaprášit (starší odřeniny). Celý model poté lakuji tenkou vrstvou matného laku a po zaschnutí dodělám nejčerstvější škrábance.

Hlaveň kulometu a kanonu jsem natřel až na konec hliníkovou barvou, po zaschnutí barvou Humbrol Metal cote 27004, kterou jsem vyleštil, náboje do kanonu leštímatelnou pastou Agama měď, špičky pastou Agama stříbro. Do spár mezi náboji jsou napuštěny černou olejovkou a celek je znovu vyleštěn. Náboje jsem nalepil podle návodu tam, kam patří, natáhl jsem pásy a přilepil anténu (vlas ze smetáku). Vše jsem lepil vteřinovým lepidlem.

Foto autor

Filtry míchám z olejových barev **Umton** odstínů železitá žluť, kaselská hněd, umbra přírodní a z terpentýnu. Vzniklou špinavou vodou potírám model několika vrstvami, které mezi nátěry nechám zaschnout. Pak napustím spáry tenkým štětečkem rozředěnou umbrou přírodní. Přebytek barvy stírám okamžitě vatovou tyčinkou namočenou do terpentýnu. Dalším krokem je jemný dry-brush olejovkami nanášenými plochým tvrdým štětcem. Zbývá už jen sem tam naznačit rez umbrou pálenou a odřeniny či škrábance. Na ty používám černou lihovou

tužku Centropen 0,3 liner 2611. Práce s ní je jednoduchá a rychlá. Když odřeniny přeženu, nebo se mi nelíbí, lze je bez problémů odstranit lihem. Různý odstín odřenin docílím jednou vrstvou (šedá) nebo více vrstvami (černá). Tloušťka odřenin je závislá na úhlu postavení tužky. Namalované odřeniny jsou ostré a vy-

Nový obchod s modely a literaturou v Praze

Blue Max

Codor s. r. o.

ulice U krčské vodárny 63
Praha 4

Metro C Budějovická výstup směrem k Poliklinice. Vlevo za poliklinikou dva běžové devítipatrové paneláky.

Nás najdete v jednom z nich.

Od výstupu 2 minuty chůze

Parkování zajištěno

Otevírací doba:

Po - Pá 13 - 19 h

So 10 - 15 h

Tel.: 244 400 046

Kompletní sortiment

Pavla Models, Fine Molds, Fujimi, ADV Azimut, Blast models, Nemrod

Zahájen komisioní prodej

(výhodný přepočet cena x 1,25)

Zaváděcí slevy

na vybrané modely a knihy

Fonderie miniatures
Grumman Tiger
1:48 1450 Kč

LAV-AD USMC
(limitka plast Italeri + resin ADV)
1:35 1450 Kč

Armageddon
V-1 odpalovací
rampa 1:72
1745 Kč

Trumpeter
KV-1E s přidavným pancéřováním 1:35 359 Kč

SAM 6 1:35 359 Kč
A-7 Corsair 1:32 2060 Kč
MiG-29 1:32 2060 Kč

USS Franklin 1:700 499 Kč
USS Essex 1:700 499 Kč

Kovová auta 1:18 a 1:24 Jada Toys
Chrysler 300C Highway Patrol 1:18 1195 Kč
Toyota Supra 1:24 645 Kč

AFV Cub
Tiger late
Wittman 1:35
695 Kč

Fine molds
Bf 109F, G
1:72 690 Kč

Dragon,
Figury 1:6

Figury
Nemrod, Pegaso, Blast models 1:35

Vlačkařský sortiment vhodný do diorám
Vakuumové desky (cihly, kámen,
dlažba) 95 Kč

Publikace
Broněkolekcia à 195 Kč
Voennaja letopis (Military chronicle)
à 320 Kč

Štětce s přírodním vlasem Rotmarder
od velikosti „0/10“ po „0“ 99 Kč

Štětce s umělým vlasem
Synthetik JR „0“ 59 Kč

Barvy Agama a Vallejo

Best value models

Pz. IV A (limitka, plast Tristar + resin
Azimut) 1295 Kč

KNIHY

Objednávejte na adresách: v České republice - Aeromedia, a. s., Baranova 38, 130 00 Praha 3 - Žižkov, tel.: (+42) 222 718 814, e-mail: obchod@aeromedia.cz
ve Slovenske republice - Magnet-Press Slovakia, s.r.o., P. O. BOX 17, 850 05 Bratislava 5, tel./fax: (+421-2) 67 20 19 51-53, e-mail: knihy@press.sk.
Předplatitelé u společností Aeromedia a Magnet-Press Slovakia mají slevu 10 % z ceny objednaného zboží!

K zásilce je účtováno poštovné ve výši 84-89 Kč dle ceníku České pošty a balné ve výši 20 - 40 Kč.

Veškerý sortiment zásilkového obchodu si rovněž můžete objednat na internetových adresách www.letectvi.cz a www.press.sk

Junkers Ju 88 vol. II

Krzysztof Janowicz
Nasazení německého letounu ve 2. světové válce. Autentické fotografie, barevné bokorysy, množství technických výkresů, včetně vloženého archu, a obtisky (čtyři verze) v měřítkách 1:72 a 1:48. Text v polském a anglickém jazyce.
140 stran. Cena 488 Kč / 683 Sk

Novinka

Messerschmitt Bf 110 vol. II

Marek J. Murawski

Druhý díl je doplněn unikátními snímky, technickými výkresy (+ vložených arch), barevnými bokorysy a obtiskovým archem (1:72 a 1:48) umožňující stavbu šesti různých letadel. Polský a anglický text.
114 stran. Cena 470 Kč / 658 Sk

Novinka

Létali jsme se stroji Luftwaffe

Miroslav Bednář

Paměti absolventů Leteckého učiliště Prostějov, 5. turnusu Vojenské pilotní školy v letech 1947 až 1949, dokreslené řadou autentických fotografií.
187 stran. Cena 220 Kč / 308 Sk

Novinka

Poslední let pilota MiG-25

John Baron

Kniha vypráví příběh ruského pilota poručíka Viktora Ivanoviče Bělenka, který dne 6. září 1976 uprchl z tehdejšího Sovětského svazu s letounem MiG-25P do Japonska.
290 stran. Cena 249 Kč / 349 Sk

Novinka

SA-6 Gainful in detail

František Kořán, Jan Horák
Fotomanuál sovětského protiletadlového raketového systému, u nás známého jako 2K12 KUB.
Cena 455 Kč / 637 Sk

Novinka

Encyklopedie českého a slovenského letectví

Václav Šorel

Průřez dějinami našeho letectví od prvních českých průkopníků do rozdělení republiky v roce 1993. Celkem je popsáno téměř čtyři sta letounů, z nichž naprostě většině je v knize věnována samostatná stránka s fotografiemi a barevným bokorysem od J. Velce.
448 stran. Cena 1490 Kč / 2086 Sk

Novinka

NATO Truck & Vehicles in detail

František Kořán, Jan Horák
Fotografie a snímky detailů vozidel a jiné, převážně obrněné pozemní techniky jednotek Severoatlantické aliance, pořízené během rozsáhlého logistického cvičení Collective Effort 2004.
108 stran. Cena 525 Kč / 735 Sk

Novinka

Civilní letectví ve světle práva

Jan Čapek, Richard Klíma, Jaroslava Zbíralová
Ucelený rozbor a výklad změny, ke kterým došlo po roce 1989 v oblasti mezinárodního i českého právního řádu. Publikace je vhodná jako učebnice i jako pomůcka pro pracovníky v oblasti civilního letectví a amatérské letce.
368 stran. Cena 390 Kč / 546 Sk

Encyklopedie letectví II (1939 - 1945)

Malcolm V. Lowe

Druhý ze tří knih o vzrušujícím světě letadel, věnovaná období druhé světové války, jež odstartovala nebyvalý vývoj leteckých technologií.
327 stran. Cena 399 Kč / 559 Sk

Me 210/410 in detail, Special No.1

F. Kořán, M. Velek, J. Martinec a kolektiv
Fotomanuál pro stavitele plastikových modelů. Detailní snímky letounu Me 410A-1U2, trojrozměrné kresby skrytých systémů, arch s technickými výkresy a inspirativní fotografie modelu v měřítku 1:48.
82 stran. Cena 599 Kč / 839 Sk

Obrněná technika, 6. díl

Střední Evropa 1919-1945 (II. část)
Ivo Pejčoch, Oldřich Pejs

Bohatá historie československé obrněné techniky v období mezi dvěma světovými válkami je v šestém díle, který tématicky bezprostředně navazuje na pátý, dokončena popisem tanků, a to nejenom z hlediska technických parametrů. Nedílnou součástí publikace jsou unikátní fotografie, výkresy a barevné bokorysy.
452 stran. Cena 399 Kč / 559 Sk

1. letecký dopravní pluk

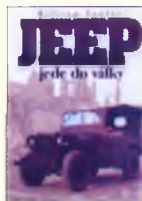
Miroslav Moudrý

Vzpomínky na příslušníky, techniku, organizaci, události a úkoly významného útvaru čs. vojenského letectva, jehož historie se začala psát dne 1. dubna 1946. Přehledové tabulky, autentické fotografie příslušníků palubního a pozemního personálu.
328 stran. Cena 330 Kč / 462 Sk

Heinkel He 111 vol. II

Krzysztof Janowicz

Druhá část monografie německého bombardovacího letounu ze druhé světové války. Publikace obsahuje řadu zajímavých snímků, množství technických výkresů (+ vložený arch), barevných bokorysů a obtiskový arch (pět verzí v měřítku 1:48 a 1:72).
118 stran. Cena 449 Kč / 627 Sk

Jeep jede do války

William Fowler

Kniha na základě fotografií, líčení historických událostí a více než stovky kreseb dokumentuje bojové použití jendoho z nejznámějších terénních vozidel světa. Výklad je doplněn přehledy základních údajů mnoha variant úspěšného vozidla.
112 stran. Cena 399 Kč / 559 Sk

Polskie Skrzydła 4

Robert Gretzyngier

Čtvrtá kniha ze série je zaměřená na britský stíhací letoun ze druhé světové války Hawker Hurricane a jeho nasazení u polských perutí RAF. Publikace obsahuje autentické černobílé fotografie
48 stran. Cena 276 Kč / 386 Sk

Messerschmitt Bf 109G/K vol. I

Jakub Plewka

První část se věnuje verzím Bf 109G-0 až K-4. Obsahuje řadu zajímavých snímků, technických výkresů, barevných bokorysů a obtiskový arch (převážně popisky a značky) v měřítku 1:32, 1:48 a 1:72).
100 stran. Cena 449 Kč / 629 Sk

Camouflage colors, Wehrmacht Heer, 1939-1945

Tomáš Chorý

Druhé, doplněné vydání publikace. Text je doprovázen černobílými i původními barevnými fotografiemi. Barevné kresby dokumentují vývoj kamuflážních schémat v letech 1939-1945. Tabulka obsahuje 25 stříkaných a vlepovaných vzorků barev (včetně normy RAL) a návod k namíchání. Anglický text, český k dispozici na webu vydavatele.
72 stran. Cena 598 Kč / 747 Sk

Vystřelovací sedadla

PAVEL HEINRICH; KPM FRYDEK-MÍSTEK

Modely v měřítku 1:32 nestavím (nemám tak velký byt), ale když se mi dostala do rukou sedadla firmy Quickboost, neodolal jsem. Jsou zhotovena velice pěkně a detailně, umístíme-li je na podložku, obstojí i jako samostatný model.

Příprava

Sedadla jsou odlita ze šedého polyuretanu velice pěkně, přesto je potřeba několik míst obrousit a dočistit. Při porovnávání s fotografiemi jsem zjistil, že není třeba takřka nic doplňovat. Pouze u sedadla Aces II jsem si všiml chyby u senzoru nad hlavou pilota – válečky, které jsou na koncích, je třeba odřezat a otočit o 90°. Pak už stačilo doplnit jen jednu páčku a hadičku.

Před barvením je lepší sedadla odřezat od nálitku, protože je dost hrubý a po nabarvení bychom jej odstraňovali hodně špatně. Pro lepší manipulaci je dobře si sedadla umístit na nějaký podstavec, já jsem použil plechovky od modelářských barev.

Barvení

Jako základ jsem sedadla nastříkal **Surfacerem** 1000 a tím odhalil pár míst, která je třeba začistit. Potom jsem je nastříkal základními barvami **Humbrol** – Aces II šedou a SJU Mk.5/6 hodně tmavou šedou (pokud bych použil černou, nešla by už dále vystřínovat).

Pak přišlo na řadu vybarvování detailů (polstrování, pásy, hadičky atd.) barvami **Vallejo**. Základem úspěchu je použití opravdu kvalitního tenkého štětce. Po vybarvení všech detailů jsem sedadla přestříkal lakem **Gunze**.

Bohužel výrobce obtisky popisek k sedadlům nepřikládá, a tak mi nezbylo, než popisky na sedadla namalovat ručně (SJU

BRIEFING

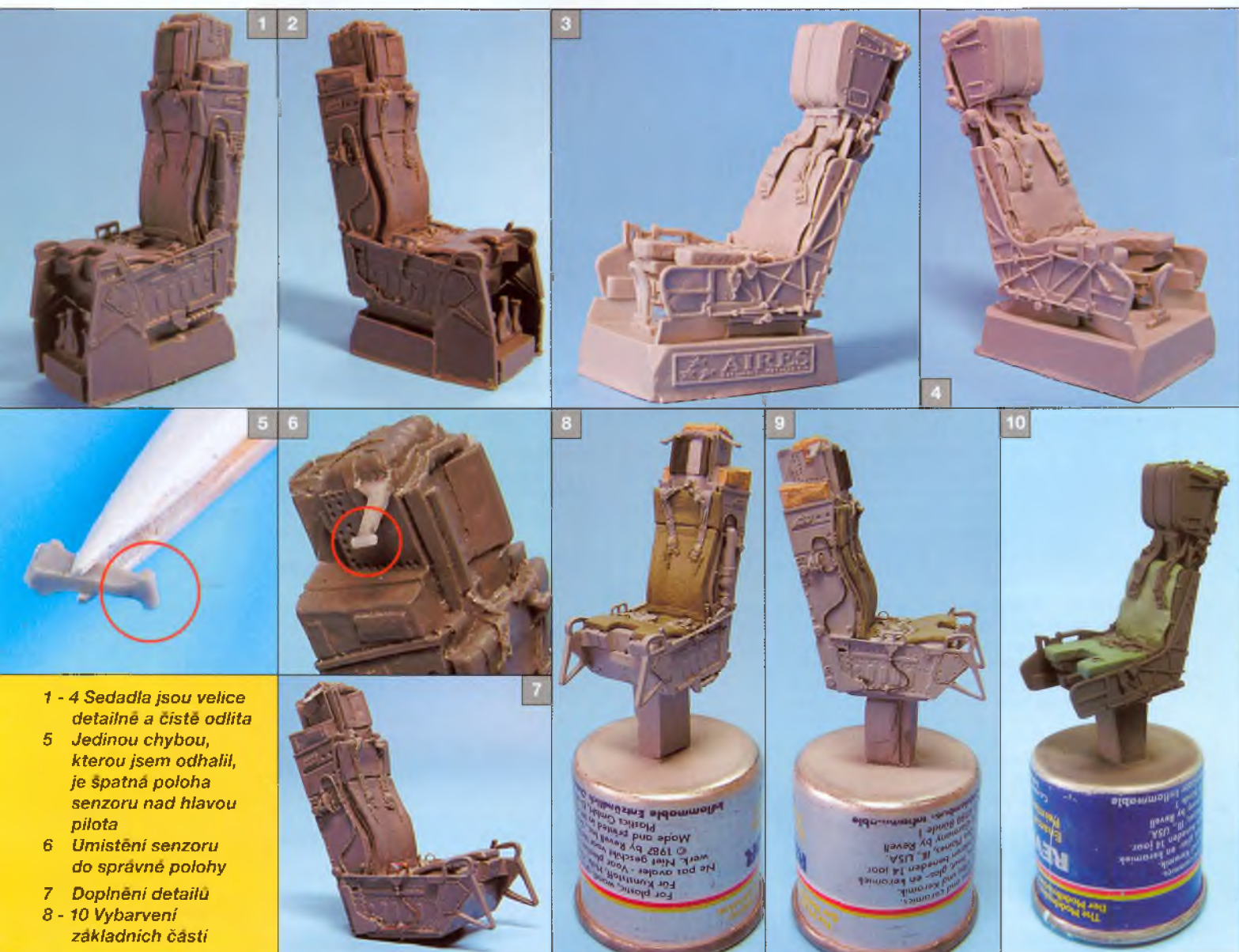
MĚŘÍTKO	1:32
VÝROBCE	Quickboost
BARVY	Vallejo, Humbrol, olejové Umton

Mk.5/6 jich má opravdu hodně). Na podobné titěrnosti používám štětce z laminátové tyčinky. Po namalování popisek jsem opět vše přestříkal lakem.

Poté přišlo na řadu zapouštění olejovými barvami, kterými jsem zvýraznil všechny detaily. Po dokonalém zaschnutí jsem metodou suchého štětce zesvětlil hrany, abych zvýraznil některá místa. Nikdy nezesvětluji bílou, ale vždy si namíchám o něco světlejší základní odstín. Na úplný závěr jsem leštivou barvou Gunze Iron, natřel přezky a všechny ostatní kovové části. Po jejím vyleštění jsem barvou Humbrol 11 zvýraznil hrany. Nyní už stačí umístit sedadla na nějaký malý podstavec a máme hotovo.

Přesto, že sedadla jsou určena jako doplněk k modelům, je možná až škoda je do modelu dávat. Radši si vytvořím zajímavou sbírku.

Foto autor

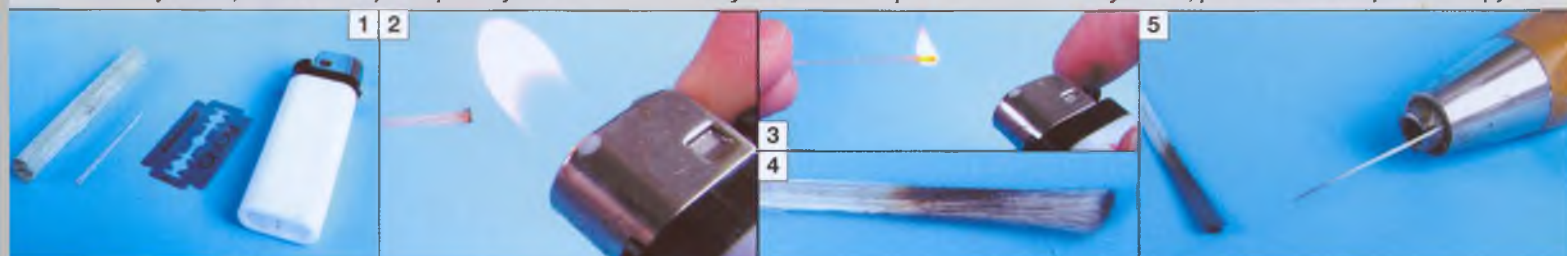
- 1 - 4 Sedadla jsou velice detailně a čistě odlita
- 5 Jedinou chybou, kterou jsem odhalil, je špatná poloha senzoru nad hlavou pilota
- 6 Umístění senzoru do správné polohy
- 7 Doplnění detailů
- 8 - 10 Vybarvení základních částí

11 - 13 Vybarvení detailů (pásy, hadičky, madla)
 14 - 19 Namalování popisek a vystínování olejkou
 20, 21 Lehké zvýraznění detailů suchým štětcem a na závěr vyleštění stříbrné Gunze Iron a zvýraznění hran stříbrnou Humbrol 11
 22 - 29 Hotovo

Výroba laminátového štětce

1 Potřebujeme pouze laminát, žiletku a zapalovač; 2, 3 Nařezané laminát na konci lehce opálíme a jemně promneme v prstech
 4 Hotový štětec; 5 Můžeme si podle potřeby narezat různé tloušťky. Štětec se hodí pouze na barvení malých dílů, při větší tloušťce pouští chlupy

Pravdu má jenom bouchačka...

MARCEL NOVÝ

Na světě jsou asi tři nebo čtyři Mistři Modeláři, schopní vytvořit na modelu dokonalý povrch štětce, ale většina z nás si neumí svého koníčka představit bez stříkací pistole (nezlobte se, ale výraz „érb-raš“, tak oblíbený u velkých kluků, mi nějak nesedí). Doba, kdy jsme byli odkázáni na ruské Aerografy, je dávno pryč, nabídka je naštěstí široká a spíš je problém dobře si vybrat. Proto také vznikly následující řádky a fotografie. Především, že nejsem špičkový nebo profesionální uživatel, pat-

řím zkrátka k většině. Stříkací pistole, Aerograf z burzy za dvě stovky, se stala součástí mého koníčka roku 1988, následovala Tamiya „Šicí stroj“ Spraywork, několik Azteků a nyní Triplex.

Oslovil jsem několik firem i soukromých osob a požádal je o zapůjčení různých typů pistolí. Zkoušel jsem je s kompresorem **Sintec 46**; jako „referenční“ jsem použil tmavě modrou akrylátovou barvu Tamiya (ředidlo Tamiya) a černozelenou syntetickou Humbrol (ředidlo S6001). Obě barvy měly pro stříkání konzistenci pínoučného mléka (málem jsem

napsal i značku, ale včas mi došlo, že za to nic nemám) a tlak vzduchu nepřekročil 1 bar (15 PSI pro milovníky imperiálního systému). K testování jsem si připravil polystyrénové tabulky nastříkané tenkou vrstvou matné bílé akrylátové barvy Tamiya.

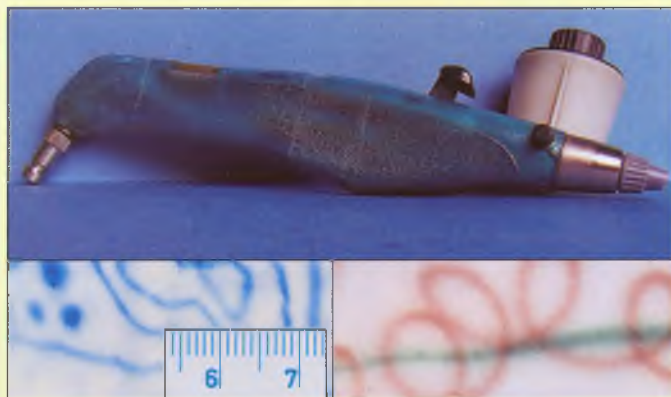
Podotýkám, že přehazování jednotlivých typů se na dosažených výsledcích nepochybně projevilo negativně a času bylo málo – při delším testování by u většiny pistolí byl výsledek lepší. Dost řečí, zde jsou postřehy, pěkně podle abecedy:

Aztek A470

Plastová dvojitá pistole s unikátním systémem výměnných trysek. Tuhle věc si buď zamilujete, nebo ji nenávidíte. Nápad firmy Testors je revoluční a poměrně dobrý, ale zájemci doporučuji celokovový model A480 nebo A477. Trysky mají různý tvar a barvu podle průměru a určení – jiné jsou na akryláty, jiné na syntetiku, některé na obojí.

Klady: skvěle se drží v ruce a ovládání je jednoduché, čistí se jenom tryška, třeba vhozením do nádobky s ověřenou kapalinou (čistič firmy Vallejo, odváží se nebojí acetonu), nádobka na barvu se dá upevnit na pravou i levou stranu

Zápory: plastové tělo lze snadno zničit a cena je v našich podmínkách poměrně vysoká. Mně osobně se s Aztekem moc nedařilo, ale problém je spíš v rukách.

Aztek ?

Plastová jednočinná pistole s výměnnými tryskami. Pravděpodobně se už nevyrábí a nedoporučil bych ji asi nikomu. Ne, že by nefungovala, ale nevyplácí se.

Klady: jednoduché a rychlé čištění jako u všech Azteků, prodávala se s instruktážní videokazetou

Zápory: drahá, tenkou čáru a skvrnky z ní nedostanete, regulace spočívá v mechanickém přiškrtnutí hadičky uvnitř – hadičku prodřete tak za čtvrt roku a celou pistoli můžete vyhodit

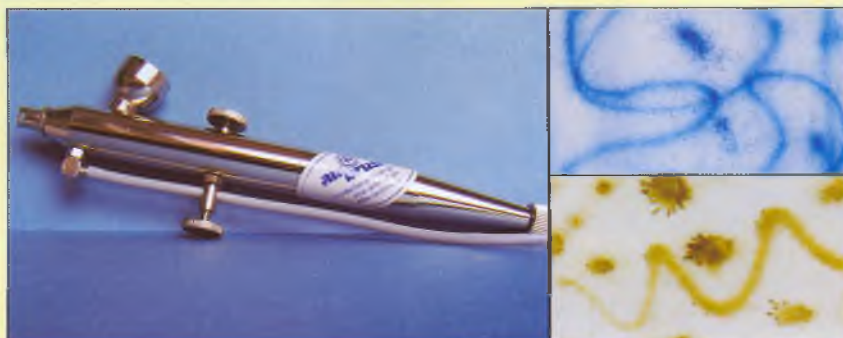

Efbe Basic

Celokovová jednočinná pistole s tryškou 0,3 mm a plněním shora. Šroubem na spodní části těla lze přiškrtnout proud vzduchu, zadní stavěcí šroub ovlivňuje maximální přísun barvy.

Klady: celkové kvalitní zpracování, možnost regulace vzduchu (ocení ti, kterým to neumožňuje kompresor)

Zápory: vyšší hmotnost, spoušť se hůř ovládá, vhodná pouze pro větší plochy, komplikovanější sestavování po čištění, vzhledem k omezeným možnostem poměrně vysoká cena

Efbe Artis 1

Celokovová dvojitá pistole s tryškou 0,3 mm a plněním shora, z mé strany láska na první postřik.

Klady: kvalitní zpracování, perfektně vyvážená, umožňuje stříkání tenkých čar a drobných skvrnek, snadné čištění i následné sestavení

Zápory: ocenil bych nádobku na barvu větší než 2 cm³, vyhovoval by mi okraj nádobky jako u Iwaty, jinak mě fakt nic nenapadá

Iwata Eclipse HP-BS

Celokovová dvojitá pistole s tryskou 0,35 mm a plněním shora, naprostý miláček a skvělý pomocník.

Klady: kvalitní řemeslné zpracování, perfektně ergonomická, umožňuje stříkání tenkých čar a drobných skvrnek, snadné čištění i následné sestavení, nádobka na barvu s okrajem zahnutým dovnitř, takže nehrozí vyšplíchnutí barvy a stříkat se dá doslova kolmo k povrchu

Zápory: jaké zápory?

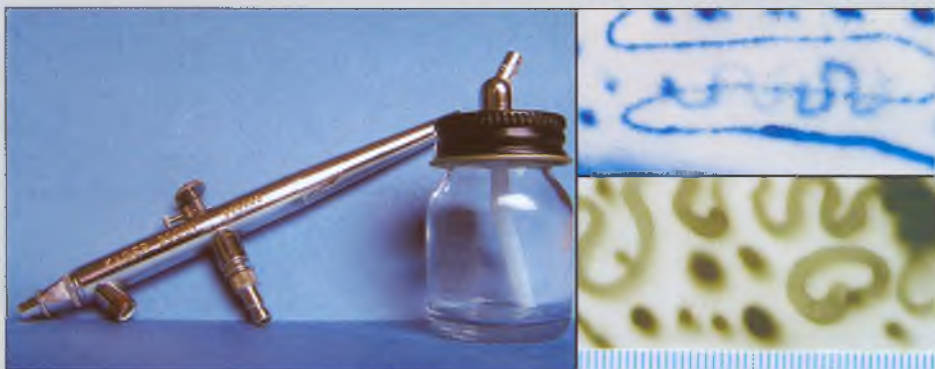

Kager 2001N (vlastně Badger 150)

Celokovová dvojitá pistole se spodním plněním, doraz spouště regulovatelný šroubem. Celkem šikovná, nenáročná věcicka

Klady: nízká cena, velmi dobré zpracování, dá se donutit k jemné práci

Zápory: na ten hrnec dole si nikdy nezvyknu, občas je třeba přemýšlet, jak se dostat blíž k povrchu modelu, při mytí „nádobí“ vyléváme vždy trochu barvy a čištění trvá déle

Panther 36001

Jednočinná pistole s tryskou 0,3 mm, svým provedením kopírující Tamiya Spraywork. Rozdíl je v zadním stavěcím šroubu, kterým se reguluje proud barvy.

Klady: nízká cena

Zápory: dá se nastavit tenká linka, ale tryska se brzy ucpe (a musíte otočit regulačním šroubem, čímž můžete na další tenké linky zapomenout). Horší zpracování, složité rozebírání a sestavování

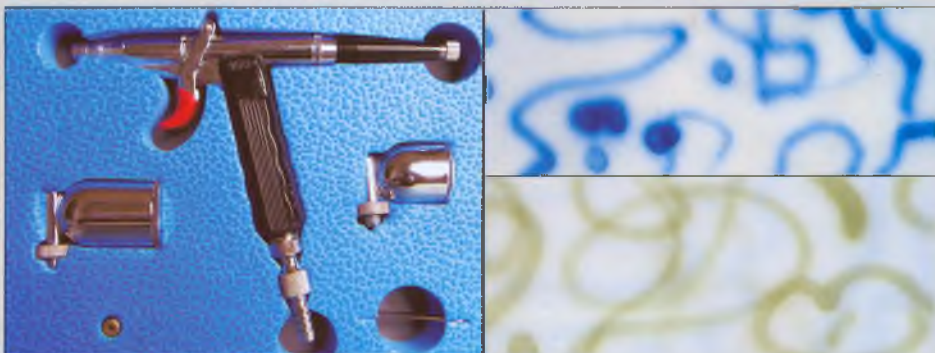

Panther 35001

Dvojitá pistole s tryskou 0,3 mm, která vypadá jako z autodílny. Jako u předchozího modelu se proud barvy reguluje zadním stavěcím šroubem. Zpracování je o dost lepší než u 36001.

Klady: nízká cena

Zápory: stejně jako u Panthera 36001

Precision

Celokovová pistole s tryskou (asi) 0,3 mm a plněním shora. Proud vzduchu lze regulovat šroubem na spodní části těla, maximální množství stříkané barvy se nastavuje zadním stavěcím šroubem. Tchajwanský výrobek mne velmi příjemně překvapil, s pistolí se pracuje velmi dobře.

Klady: dobrá cena, dobré zpracování, dá se dosáhnout poměrně tenkých čar i drobných skvrnek

Zápory: je třeba si trochu pohrát s nastavením a také nevím, co udělají použité materiály po, řekněme, roce provozu

Revell Vega Flexible (Badger 360)

Velké zklamání, protože Revell z nepochopitelných důvodů osazuje svou luxusní celokovovou pistolí tryskou 0,5 mm. Fajn, pokud potřebujete přestříkat ledničku (tmavě modrá snižuje chuť k jídlu) nebo děláte přinejmenším Beaufightera v měřítku 1:32. Je to škoda, protože jinak nádherný nástroj

Klady: perfektní zpracování i ergonomie, přesné a jednoduché ovládání, možnost plnění barvou shora, zdola a z boků, jednoduchá demontáž a čištění (pochopitelně i následně sestavení)

Zápory: jak často stříkáte ledničku nebo Beaufightera v měřítku 1:32?

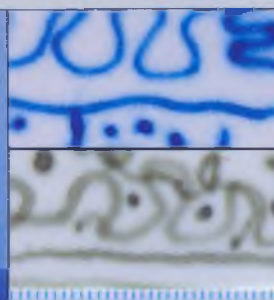

Triplex II od firmy Gabbert

Dvojitá pistole s tryskou 0,35 mm a plněním shora, kovová s plastovým zadním krytem a gumovými těsněními.

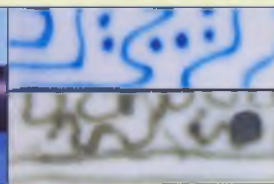
Klady: dobrá cena, dobré zpracování, tenké čáry a drobné skvrny bez problémů, velmi dobrá podpora ze strany prodejců v České republice

Zápory: slabší ergonomie – část před spouští je poměrně dlouhá a ovládání vyžaduje cvik (dá se na to zvyknout, ale například mně to po zhruba roce pořád trochu vadí), složitější rozebírání a skládání

Triplex I od firmy Gabbert

Totéž jako u předchozího Triplexe, jsou to stejné pistole, pouze tryska má menší vnitřní průměr (0,25 mm) a chtěl jsem vyzkoušet lagunku na barvu místo nádoby. A říkám ne, barvy se vejde málo a hrozí nebezpečí vytlití barvy na model.

Je mi trochu líto, že jsem nikoho nedokázal přinutit k zapůjčení populárního Sotara. Ještě vic lituji, že se ke mně nedostala pistole snů, americká Paasche. Z těch, které se mi na stole sešly, lze za jasně vítěze testu považovat Iwatu a Efbe Artis (po zralé úvaze v tomto pořadí, ale Artis má krásnou dřevěnou krabičku), s odstupem následují Precision a Triplex. U něj doporučuji nádobku na barvy místo lagunky a obě trysky, 0,35 i 0,25 mm. Aztek A470 mi nesedí, nicméně znám dost lidí, kteří s ním dosahují špičkových výsledků. Kager by mohl být další v žebříčku, zvláště pokud někomu nevádí spodní plnění. A některý z typů Panther by mohl skvěle posloužit jako druhá pistole pro nástřik surfaceru. Jestliže se věnujete měřítkům větším než 1:72 nebo 1:76 a neberete modelařinu smrtelně vážně, najdete pro Panthery všestranné využití. Pokud by měl Revell Vega Flexible tryska třeba 0,3 mm, nepochybně by pořadím řádně zamíchal.

Poděkování patří všem, kteří mi pistole světili: firmám PlusModel s.r.o., Vakuum Bohemia, Art-Jaro a soukromým osobám (hlavně Tomášovi).
Foto autor

Junek-R, s.r.o.

Výhradní dovozce a distributor firmy
Revell GmbH&Co.KG

Prosincové novinky:

0404218	Airbus A 380 First Fligh	1:144
0404481	Eurocopter EC-145	1:32
0404492	Eurocopter EC-145 REGA	1:32
0405238	DGzRS Hermann Marwede	1:72

Do nového roku s novým vozem:

0407132	VW Race Touareg	1:32
0407133	Mitsubishi Pajero Evol	1:32
0407134	X-raid BMW X5	1:32
0407135	Nissan Pick-up	1:32
0407137	Ferrari 360 Norbert Graf	1:32
0407138	Ferrari 360 Markus Lehner	1:32
0407241	McLaren Mercedes MP4-19B	1:24
0407244	Ferrari F2005	1:24
0407359	BMW Alpine Roadster V8	1:24
0407381	Ferrari F430	1:24

Tel/fax : 296 376 427 , Mob : 775 571 079
e-mail: junek_r_revell@centrum.cz

airbrush pistole
GABBERT

TRIPLEX – airbrush pistole, prodej náhradních dílů a příslušenství, záruční a pozáruční servis včetně pistolí zakoupených u jiných prodejců

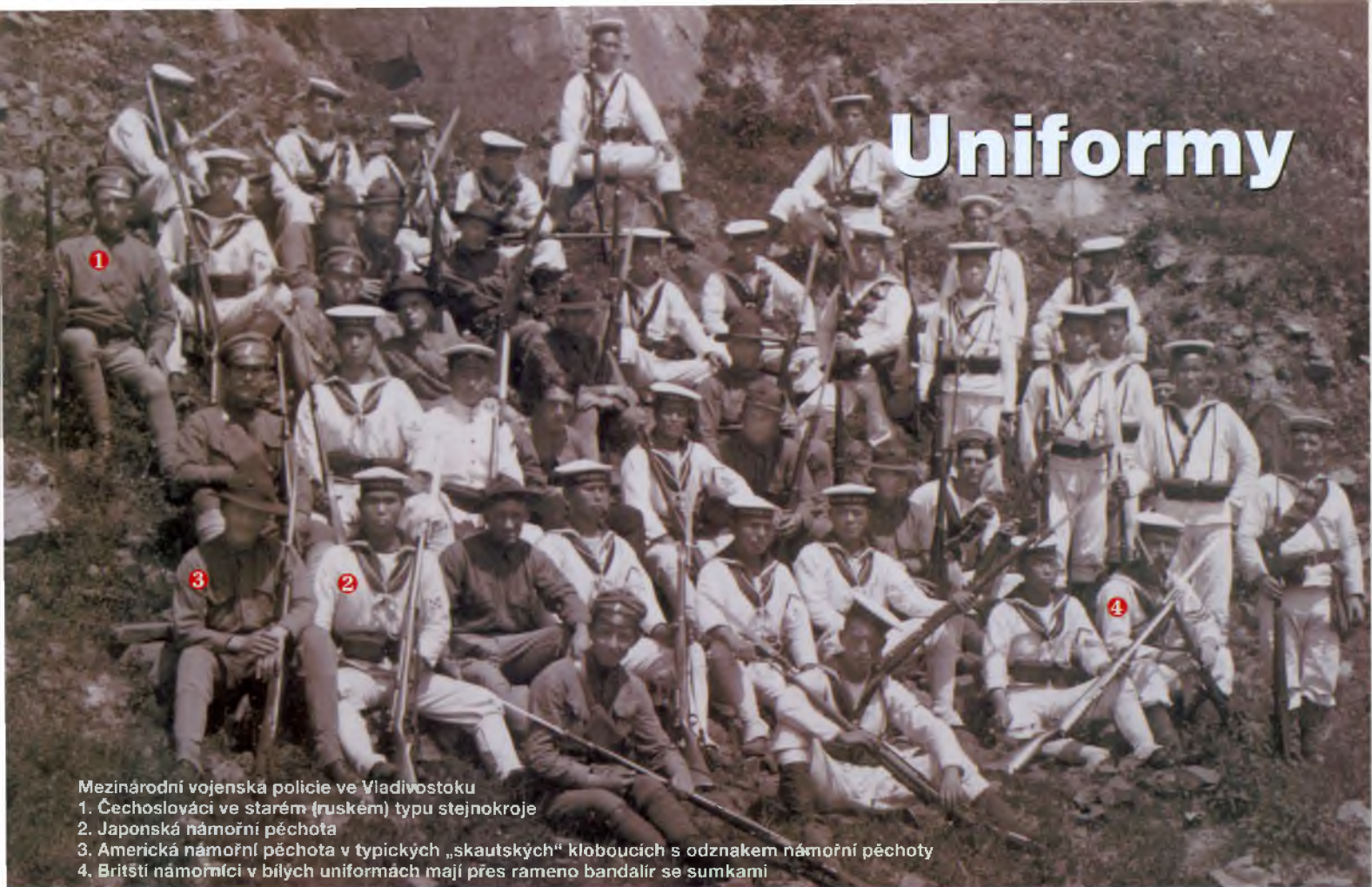
RYCHLOSPOJKY, KONCOVKY, VSUVKY, HADICE
pro ostatní airbrush pistole a kompresory

MGF compressors – profesionální tiché kompresory (40dB) pro airbrush a modeláře

e-shop: www.airbrush-model.cz
tel. & fax: +420 543 121 219 e-mail: obchod@airbrush-model.cz

Uniformy

Mezinárodní vojenská policie ve Vladivostoku

1. Čechoslováci ve starém (ruském) typu stejnokroje

2. Japonská námořní pěchota

3. Americká námořní pěchota v typických „skautských“ kloboucích s odznakem námořní pěchoty

4. Britští námořníci v bílých uniformách mají přes rameno bandolír se sumkami

5. střelecký pluk Pražský T. G. Masaryka

Českoslovenští legionáři, příslušníci 5. střeleckého pluku Pražský T. G. Masaryka, v mixu stejnokrojů starého a nového „vladivostockého“ stylu. V pozadí obytný vagon s typickou výzdobou; v tomto případě se slovenskými motivy (Nad Tatrou sa blýská)

Hlídky neboli „zavod“ v tundře; drsné sibiřské klima se odrazilo na výstroji, stejnokroje byly přizpůsobeny nízkým teplotám

Československý legionář v zimním pláští a čepici (papacha)

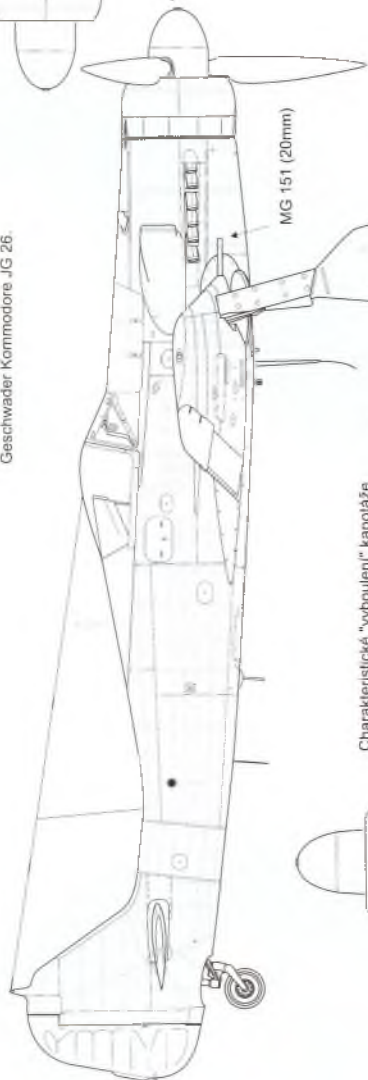

Jeden z mnoha improvizovaných obrněných vlaků. Na „amerických vagoncích“ jsou dělostřelecké kusy

Focke Wulf Fw 190D-13/R11

W.Nr. 836017 →→-10
Major Franz GÖTZ
Geschwader Kommodore JG 26.

Kabina typu 8-190, 1025

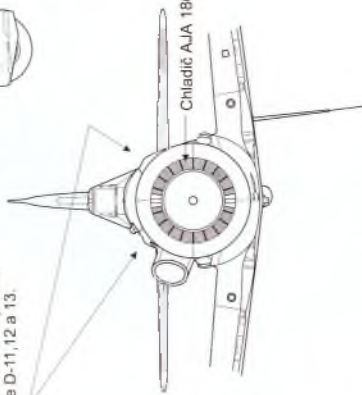
MG 151 (20mm)

Charakteristické "vyboulení" kapotáže
motoru pro verze D-11, 12 a 13.

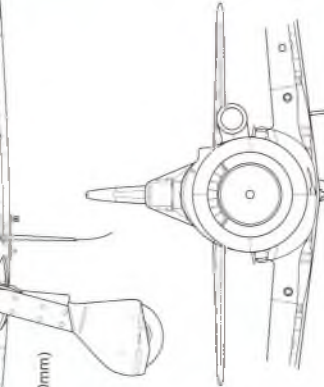
Vrtule VS 9 typu
9-27012C (d=3,6m)
Pw 1000-33

Chladič AJA 180L

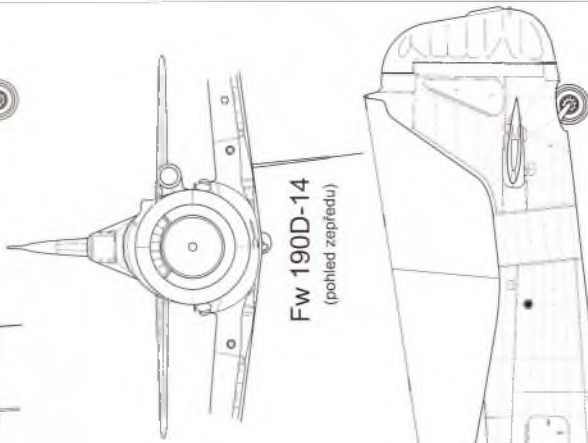

MG 151 (20mm)

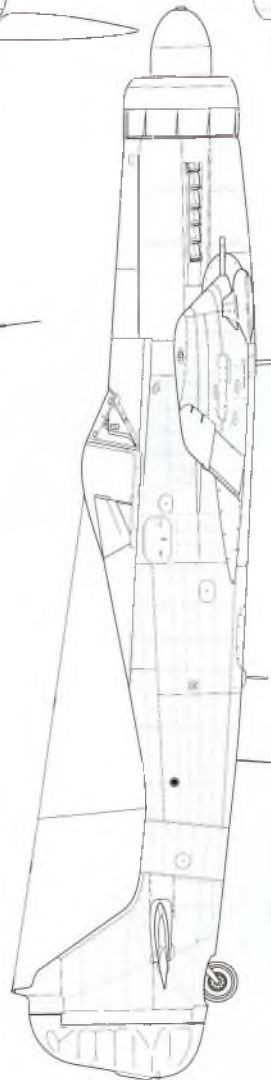
Fw 190D-15
(pohled zepředu)

Fw 190D-14
(pohled zepředu)

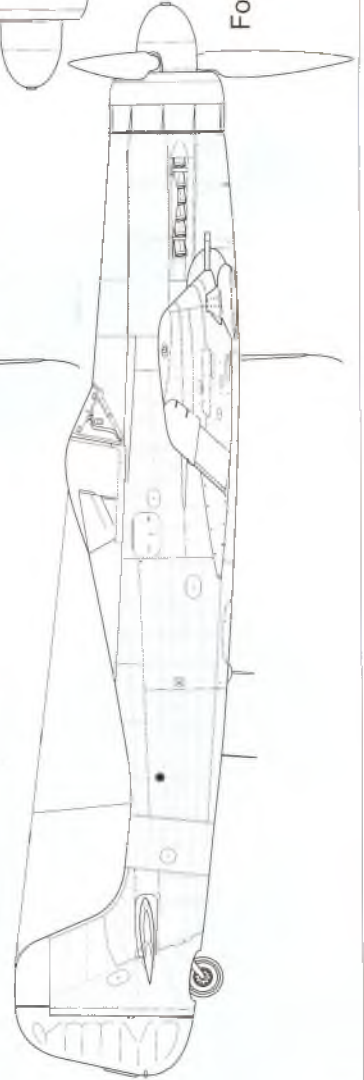

Focke Wulf Fw 190D-14 (V77)

W.Nr. 210043

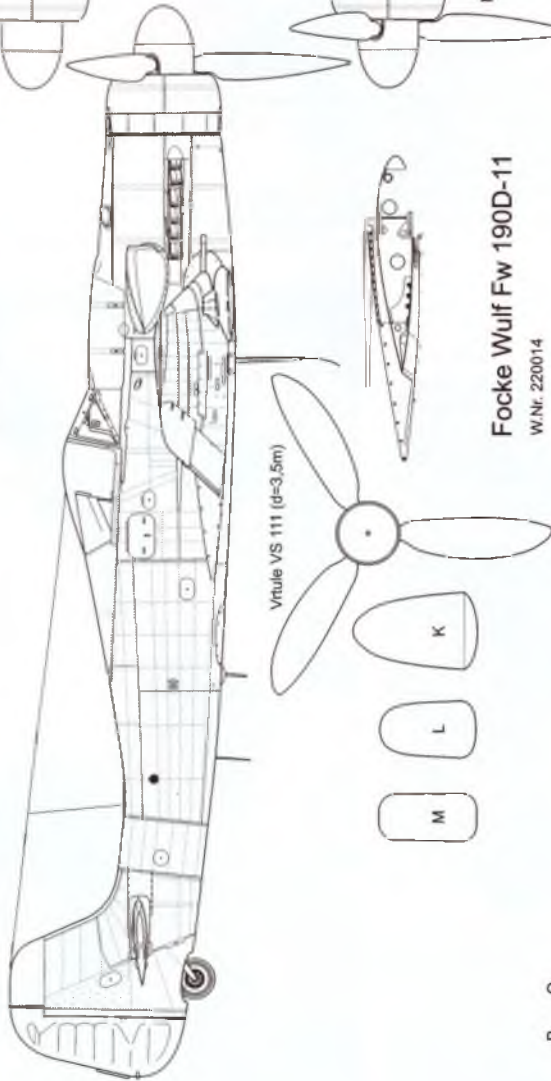
Focke Wulf Fw 190D-15

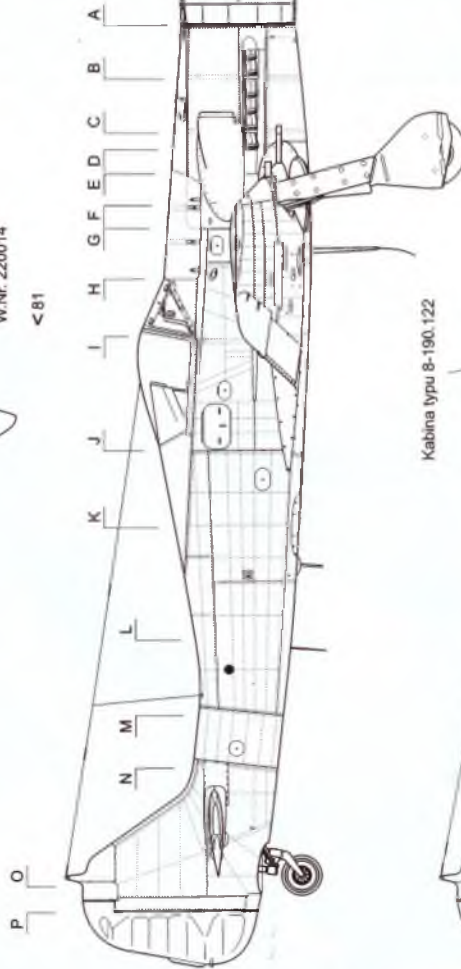
Vrtule VS 9 (d=3,5m)

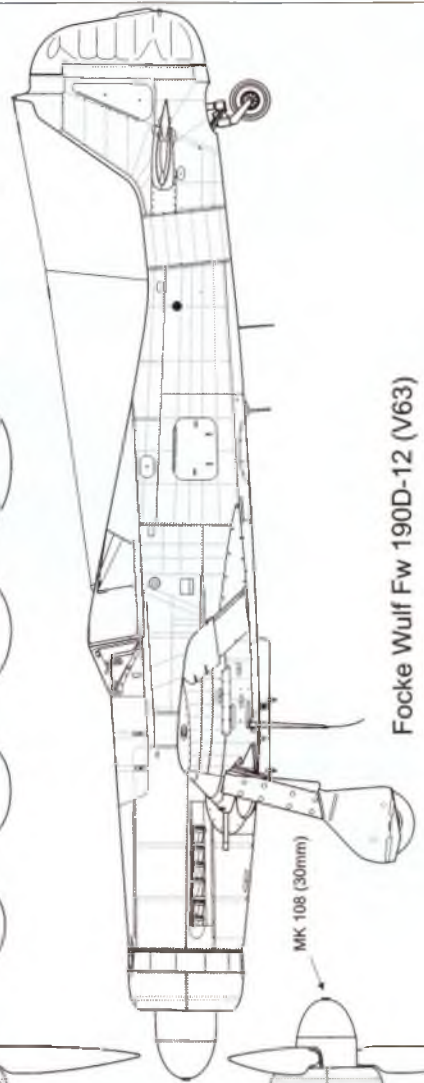
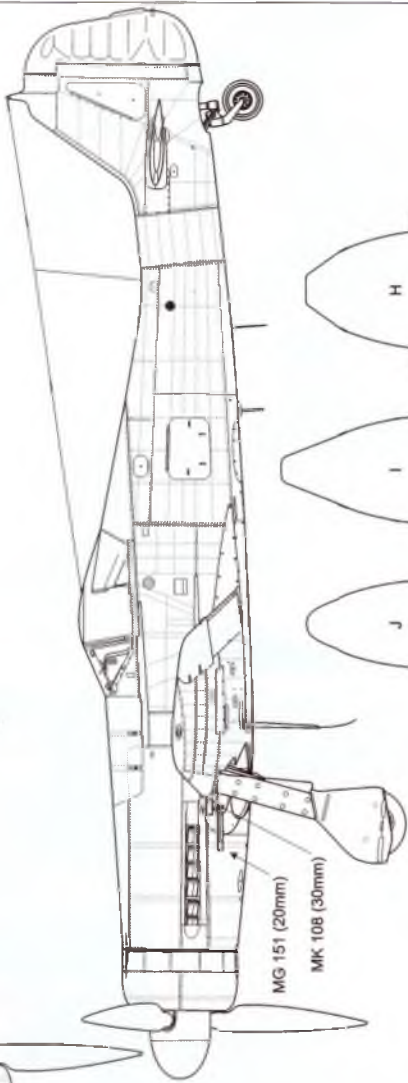
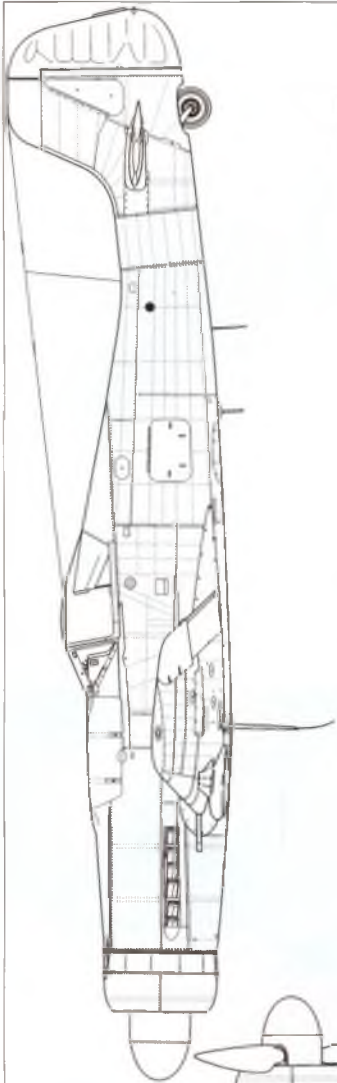
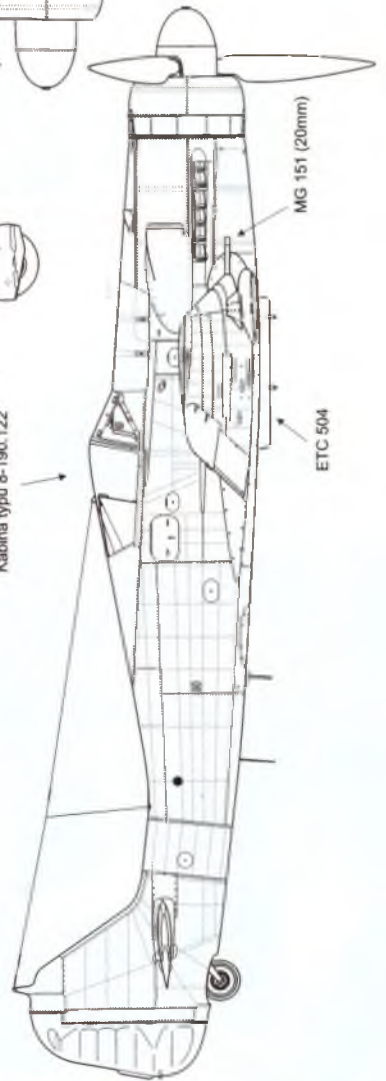
Focke Wulf Fw 190D-10
W.Nr. 210001

Focke Wulf Fw 190D-11
W.Nr. 220014
<81

Kabina typu 8-190.122

Focke Wulf Fw 190D-12 (V63)
W.Nr. 350165
CS+IA

V kategorii proudových letadel 1:48 ASD získal Commended J. Diaz za pestře pomalovaný model F-15J

Slovníček pojmů:

SK = Standard Kit – model z neupravené plastikové stavebnice

ASK = Any Source Kit – neupravené stavebnice z různých materiálů – plastik, rezin, kov

ASD = Any Source Detailed – modelářem vylepšené stavebnice z různých materiálů

ASC = Any Source Converted – stavebnice z různých materiálů modelářem přestavěné na jinou verzi nebo jiný model

V = Vac-Form Kit – modely postavené z podtlakově tvářených stavebnic (vakuformů)

S = Scratchbuilt – novostavby, nevytvořené z prodávaných stavebnic

Commended – model „doporučený naší pozorností“, neoficiální 4. místo

TELFORD 2005

MARTIN SALAJKA

Město Telford, či díky připojení Wrekinu počátkem 60. let dvojměstí s asi 160 000 obyvateli, leží v hrabství West Midlands, v kolébce britské průmyslové revoluce přibližně 50 km od Birminghamu. Ovšem modeláři, kteří se v něm ve dnech 19. a 20. listopadu sešli na Scale Modelworld 2005, většinou viděli jen lesklým plechem obalené moderní kongresové centrum, v němž se konalo mezinárodní soutěžní setkání stavitelů plastikových modelů a modelářský jarmark, na němž bylo k dostání snad vše, po čem kitařovo srdce touží.

Setkání, pořádané každoročně „střešním“ britským kitařským sdružením IPMS (UK), patří k velkým soutěžím. Když na ní několikrát uspěli zahraniční soutěžící, hojně též z Česka, stala se kláním vpravdě mezinárodním a bývá (zejména oceněnými) označována za neoficiální mistrovství svět. Aniž bych chtěl snižovat jasnost lesku medailí, musím říci, že to není úplně pravda. Zejména v kategoriích techniky jsou určité v Evropě pořádané soutěže prestižnější. Ovšem velká a významná soutěž to je. Doma je málokdo prorokem a v době, kdy je úspěšnost reprezentace posuzována počtem získaných medailí, je „Telford“ velmi přitažlivý jak počtem vyhlášených kategorií (letos 96 + 8x Best of show) a množstvím udělovaných cen tzv. Trophy (32), tak na-

bídou možnosti poměřit síly se zahraniční konkurencí. K letošním účastníkům, nutno předeslat tradičně velmi úspěšným, patřili jak reprezentanti České republiky, nominovaní Předsednictvem republikového klubu stavitelů plastikových modelů SMČR podle výsledků dosažených na mistrovství ČR, tak „solisté“, kteří se do Británie vypravili na vlastní náklady aby si zasoutěžili nebo doplnili své kitníky.

Velmi příjemné bylo, že reprezentanti cestovali autobusem s cestovní kanceláří PP Tourist a kdo se k nim „za své“ přidal, mohl se několik dní vyptávat zkušených modelářů na jejich triky a postupy, respektive cestou zpátky si sáhnout na „zlato“.

Kolik medailí a „Trophy“ nakonec putovalo do Česka jsme se přesně nedopočetli, ale bylo jich určitě přes šedesát, díky čemuž letošní výprava patřila k těm nejúspěšnějším. Ale dost slov a pojďte se podívat, s čím kdo soutěžil.

Foto autor

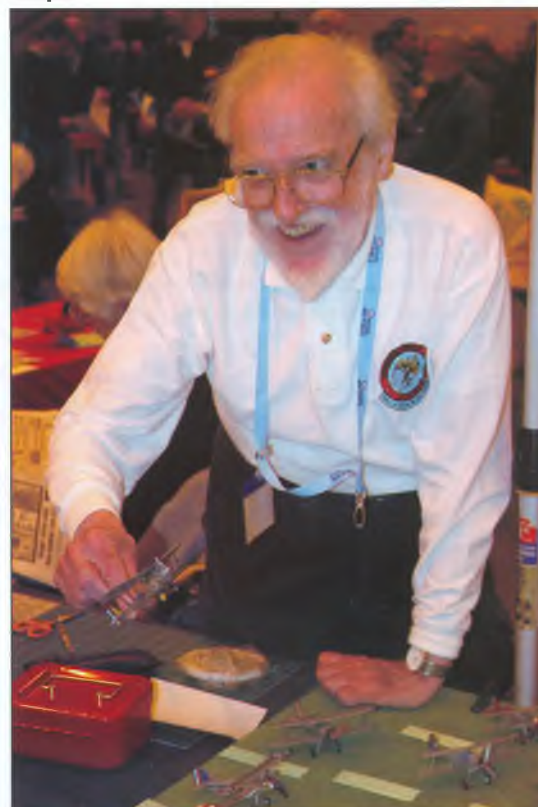
P. S. Alespoň jakýsi přehled vítězů se mi podařilo od pořadatelů získat až měsíc po soutěži. Navíc je plný překlepů a nepřesností, a tak se předem omlouvám, pokud jsem některý model neurčil přesně, nezařadil do správné kategorie, či zkomolil jméno autora.

Z dílny Miroslava Škarytky je minidioráma v kategorii Civilní auta 1:30 a menší, zachycující Elišku Junkovou při závodě Targa Florio. A pak, že model závodního auta musí být naleštěný... Zlatá medaile a titul Best Civilian Vehicle

Možná nejvyšší klubová expozice, v každém případě nepřehlédnutelný stánek členů SMČR

Typický britský modelář v „chlubící“ části expozice nadšeně vypráví o své kolekci modelů letadel ve zbarvení akrobatických skupin

Opět jedna neznámá. F-4E s dodatkem Israeli last kill Phantom, měřítko 1:48, stavebnice Hasegawa. Přihlášen do kategorie SK, ale podle popisek s odlévanými doplňky a dalšími vylepšeními

Zdálo se mi, že v Telfordu modely vojenské techniky pokulhávaly za ostatními kategoriemi. Jednou z výjimek je povedené samohybné dělo ISU-152 i s pěšáky v měřítku 1:35. Podle zákona schválnosti se mi nepodařilo vypátrat autora

Zlatou medaili a titul Senior Best in Show a Best Aircraft vybojoval s novostavbou dvouplošníku Supermarine Stranrear v měřítku 1:48 S.Tsonos

R. Ulrich postavil v měřítku 1:500 plastický model lodě HMS Orpheus tak dobře, že získal zlatou medaili

Jen „bramborovou“, tedy Commended, získal M. Mathisrud za diorámu (1:72) s norským dopravním letadlem Lockheed Lodestar, používaným za války BOAC s norskými osádkami ke kurýrním letům do Švédska. Konverze stavebnice PV-1 Ventura

Se stříbrem za model Warrior se musel spokojit P. Cherriman, protože zlato v kategorii „velké“ techniky ASD vyráběné po roce 1945 mu uzmul Michal Pelikán s modelem Ford Mutt

Další Warrior v měřítku 1:35 se objevil v kategorii Diorama – any subject. Autor R. Wood k němu přidal několik figurek, což mu vyneslo zlato

Nápad se cení. P. Ware získal zlato v kategorii pěších nebo jezdeckých figur všech velikostí za miniaturní model Lidie Vladimirovny Litvjakové, nejuspěšnější ženské pilotky druhé světové války.

Pravděpodobně neoceněný, ale podle mého docela pěkný čtvrtkový Gloster Meteor

Jedna z britských specialit – dioráma, na naše poměry možná až moc akční. Mosquito 1:72

P. Ware si zřejmě si libuje v miniatuurách, neboť v měřítku 1:144 mu Fw 190 vynesl zlato, Hurricane a „rozebraný“ F-86 Sabre (na snímku) stříbro

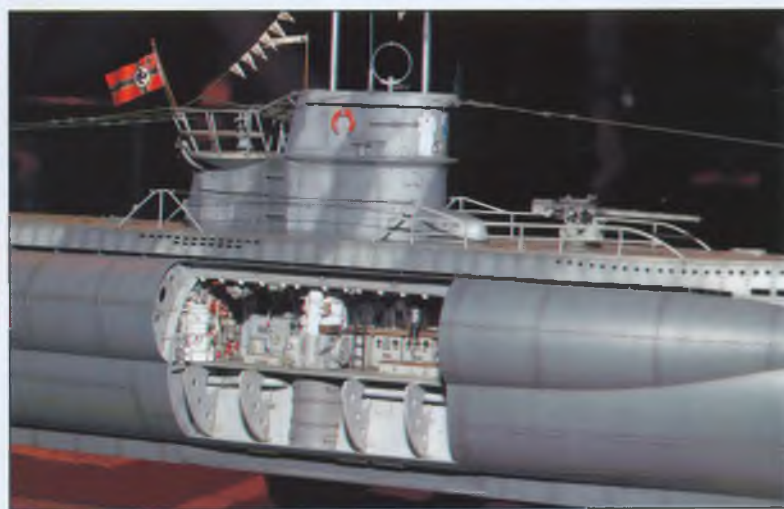
Dalším z velmi úspěšných byl Miroslav Škarytka. Za „ruční vzducholod“ v měřítku 1:48 získal The Mushroom model Publications Award, udělovanou za nejlepší „možná existující“ letadlo

Dva modely, dvě zlaté medaile. Přimo ukázková produktivita Martina Schustera a pohledné diorámy v měřítku 1:35 – Ani krok zpátky a Tenká červená linie (výřez na snímku)

Zdeněk Šebesta sice soutěžil jen s dvěma modely, ale s pečlivostí sobě vlastní na nich otevřel snad každý poklop. Jeho Arado 234 v kategorii proudových čtvrtek ASD skončilo bronzové asi jen díky málo atraktivnímu zbarvení skutečných strojů (jak vypadá ukazujeme na jiných stránkách tohoto sešitu). Ovšem s otevřenou, rozřezanou a osvětlenou německou ponorkou VIIC přesvědčivě zvítězil v poměrně hojně obsazené společné kategorii „velkých lodí“ SK, ASD, ASC

Model vzducholodi R-100 se v zemi, kde létající obři mají dodnes hodně stoupců, překvapivě ocitl ve „zbytkové“ kategorii „Any model not specified in another class (no aircraft) SK, ASK, ASD, ASC“. I když model zaostal za maketou hvězdicového motoru, potěšilo jeho autora, Karla Susu, že porazil třetího (a posledního), kterým byl datel či strakapoud, a domů tak vezl stříbro

Magua, poslední Mohykan 1757, nazval svou posléze zlatou bustu R. Osbourne

C. Breuning, Hienkel He112-4, stříbrná medaile v kategorii Dioráma s letadly 1:72

Michal Teichman s modely v měřítku 1:35 postupně stanul na všech stupních vítězů. Za Diamler Mk.II Dingo to byla zlatá a k tomu i titul Junior Best Of Show

Se stříbrným Peugeotem 206 WRC si Petr Hromada dojel pro zlato v kategorii „krabíčkových“ stavebnic SK v měřítku 1:29 až 1:20

Želva, tedy obrněný automobil Škoda PA-II Václava Chmelaře, byla zlatá v kategorii vojenské techniky 1:71 a větší V, S

V měřítku 1:72 ze stavebnice Airfix „vysochal“ a pro kategorii vrtulova letadla ostatní ASD přestavěl N. Poncini polárnícky Auster Antarctic, což mu vyneslo zlato

Nápad vestavět opraváře elektrického vedení do žárovky se mi zdá docela dobrý

Trochu rozpaky nad tím, kam může modelářství zajít, vyvolávala „zlatá“ dioráma SEAL Ambush v měřítku 1:35, se kterou soutěžil N. Parsons

Strip down z japonské stavebnice. Ani odhalení nepomohlo autorovi dvouplošniku DH-2 v měřítku 1:144 k postupu mezi medailisty

Zajímavá shoda nastala v kategorii Vrtulová letadla ostatní ASD 1:48. Zlato a stříbro získali M. Bogarelli a M. Papadamas, oba za Ju 88

HRMS Kortenaer, stříbro v kategorii diorámy s lodí, velikost 1:700, autor Mike McCabe

„Vakuformy“ u nás v době kvalitních stavebnic příliš netáhnou, ale N. Poncinimu se letos dařilo i v této kategorii a za model DH Venom získal nejen zlato v kategorii 1:72 V, ale také ceny IPMS Switzerland a British Aerospace

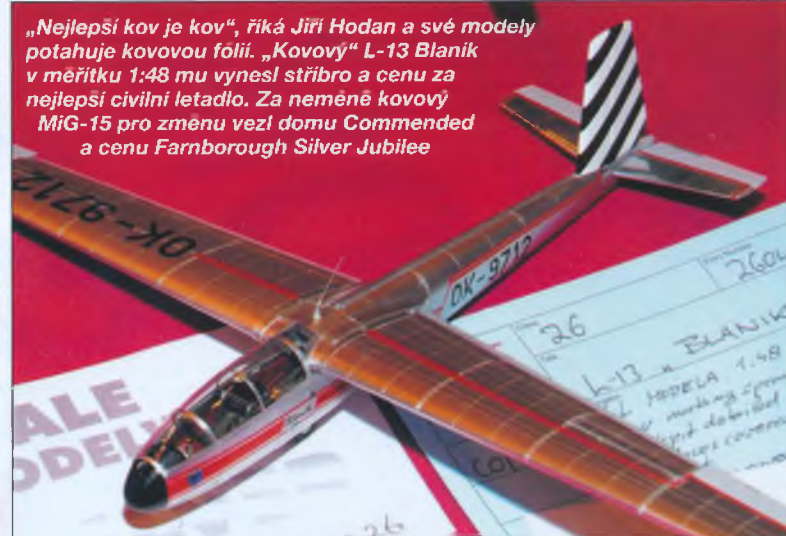

Zlato v kategorii letadel 1:48 SK porota přikla J. Wilkesovi za model tygřího FIA-18D Hornet

S novostavbou čtvrtkového Westlandu Whirlwind skončil A. Clark v kategorii velkých letadel A, S na pozici Commended, ale získal cenu vydavatelství 4+

„Nejlepší kov je kov“, říká Jiří Hodan a své modely potahuje kovovou fólií. „Kovový“ L-13 Blaník v měřítku 1:48 mu vynesl stříbro a cenu za nejlepší civilní letadlo. Za neměně kovový MiG-15 pro změnu vezl domů Commended a cenu Farnborough Silver Jubilee

A. Burtonovi to v kategorii modelů vojenské techniky 1:35 SK vyšlo hned se dvěma železkami – jeho T-34/76 byl zlatý a Panzer 1a stříbrný

V severské klubové expozici IPMS Finsko bylo k vidění ledacos

Kategorie civilních letadel v měřítku 1:99 a větším byla českou záležitostí. K medailistům Škarytkovi, Hodanovi a Kundovi se s Commended za větroň Grunau Baby přidal Michal Ovcáčík

Část halvy s prodejními stánky, kde mnohým modelářům nad nabídkou malých výrobců a bohatým sortimentem knih, stavebnic, doplňků i rarit lezly oči z dulků

Na první pohled „obyčejný“ model (zkuste takový postavit) Jana Svobody z KPM 402 - Prosek Panthers byl oceněn jako nejlepší v kategorii letadel 1:144 SK

Nad létajícím kolem Jana Tleskače, s jehož modelem soutěžil Tomáš Příkop z Berouna, i nad podklady v podobě ilustrované knihy J. Foglara, kroutili rozhodčí s úsměvem hlavou. Model zařadili – jako jediný – do kategorie Any model not specified in another class (no aircraft) S a dali mu zlatou medaili

Ladislav Lacina z KPM Prosek si odvezl čtyři kovy a Commended, zlatý v kategorii vojenských vozidel 1:72 ASC, S byl jeho GAZ-AA AS1

Nejlepší proudovou čtvrtku bez úprav (SK), totiž izraelský Ouragan, postavil C. Mckee

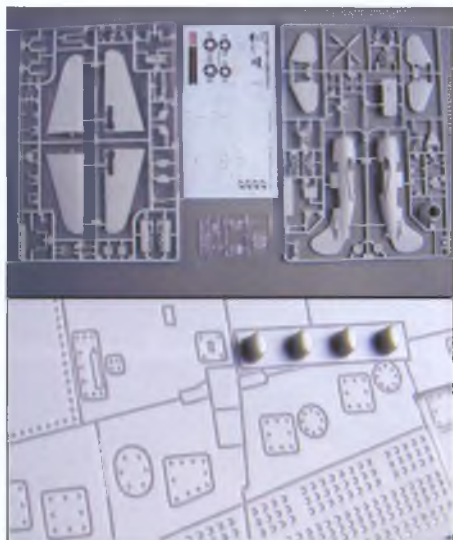
Jméno Michal Pelikán se ve výsledkové listině objevilo mnohokrát, dokonce i s přídatkem Best Military Vehicle (za M-18 Hellcat – znáte z Modeláře). V kategorii nepančefovaných (soft-skinned) vozidel dostal zlato za Dodge 215 v měřítku 1:35

ACADEMY

Už ani nevím, jak dlouho jsme si v katalozích Academy prohlíželi obrázky **SB2C-4 Helldiver** v měřítku 1:72, ale na-

konec se objevil. Musím napsat, že stavebnice vypadá velmi kvalitně, místy se podobá zmenšenině stavebnice ProModeler v měřítku 1:48. V krabici s označením **12406** nalezneme čisté odstříknuté výlisky ryté do hloubky s nádhernými detaily, otevřenou pumovnicí, oddělenými sloty,

hlubokými podvozkovými šachtami, obtisky se čtyřmi variantami označení a návod poprvé zpracovaný jako 3D CAD - stejně jako u posledních stavebnic Dragon a Eduard. Hned se nabízí úvahy o doplňcích (odlévané interiéry, pumovnice a motor, leptané perforované klapky), konverze na SB2C-5, obtisky na exotické uživatele včetně menších konfliktů po skončení 2. světové války (Recko, Francouzi v Indonésii). Stavebnici jsem dosud neporovnával s podobnými, ale na první pohled se zdá velmi povedená. *Za poskytnutý vzorek děkujeme dovozci, firmě MPM.*

AIRES

Firma v předvánočním čase dodala na trh větší množství novinek. V měřítku 1:32 se objevil jeden z největších prodejních hitů - motor **Pratt and Whitney R-2800**.

Sada 2034 jej obsahuje v časné verzi, na pozdní zřejmě časem dojde také. Přítomností leptů krycích plechů usměrňujících chlazení zadní řady válců odpovídá rozvržení inovovaných sad v měřítku 1:48. Sada 2034 se podle mě po sestavení dá použít jako samostatný model

a vhodný vitrinový doplněk sbírky amerických letadel v měřítku 1:72, nebo jako soliter ve stylu vystřelovacích sedadel z článku v tomto Modelaři.

Mezi maxisady prodávané za příznivější cenu se sespa-

nými dříve vydanými jednotlivými detaily se zařadil tzv. Detail set na **Fw 190D-9** firmy Hasegawa 1:32 (na našem trhu k nalezení v přebalu firmy Revell). V sadě 2031 je umístěn kompletní pilotní prostor, motor Jumo 213, jeho zástavba, zbraně, zbraňové šachty v křídlech, podvozkové šachty, radiovybavení včetně výřezu vnitřní konstrukce trupu a krycích plechů, nechybí ani velká planžeta leptů. Cena se může zdát vyšší, ale množství osmasedmdesáti různých velkých odlévaných díl (z nichž

mnohé jsou v sadě několikrát) je tak velké, že si touto sadou kupujeme příjemnou modelářskou činnost na delší dobu dopředu.

Ještě samostatně se na trh dostává sada s radiovybavením pro **Messerschmitt Bf 109K** firmy Hasegawa (2041).

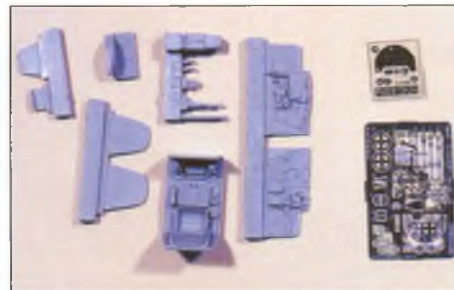

Stačí vyříznout příslušný plech v trupu, v okolí odříznutí zeslabit, abychom vlepili osazení krytu, vložit očištěný díl vnitřní konstrukce a přepážku, nabarvit a máme hotovo.

Nenáročně, filosofii stavby podobné řadě Quickboost, očekávat budeme i sadu na verze G.

Na seznamu nových čtvrtek najdeme o pomyslnou kvalitativní třídu výše přepracované staré známé. Jsou mezi nimi dva pilotní prostory stodevítet, kon-

krétně **Bf 109G-2** (4271) a **Bf 109F-2/F-4** (4260). Sady jsou zcela změněné s mnohem větším množstvím lépe zpracovaných detailů. Ze stejného „šuplíku“ předělaných starších sad je i motor **Pratt and Whitney R-2800** časné

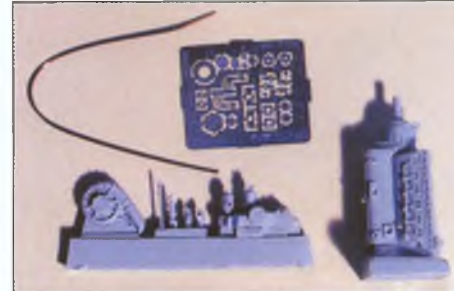

verze (4265) s pro modeláře jednodušeji zpracovaným a modelověji vypadajícím rozvodem okolo karteru, který je odlišný, namísto leptaného, v leptech naopak nalezneme krycí plechy usměrňující optimální chlazení zadní řady válců. Moto byl používán například v typech F4U-1 Corsair, P-47D Thunderbolt, F6F Hellcat a P-61 Black Widow. Milovníkům a znalcům legendy jménem **Spitfire** je určena sada **křídelní výbroje pro verzi Mk. IXC pozdějšího provedení**. V sadě nalezneme dva kanony, čtyři kulometry Browning, zbraňové šachty, jejich kryty a fotolept. Při stavbě je třeba si ohlídat tloušťku vkládané šachty, aby se křídlo nedeformovalo v profilu. Jinak by zástavba měla být zcela bezproblémová. Sada má označení **4269**. Poslední

sada v měřítku 1:48 je z řady oblíbených výstupních trysek, tentokrát určená pro pozdní variantu **RA-5C Vigilante** v měřítku 1:48 (4145). Vigilante létal v průběhu své služby s dvěma odlišnými motory, blister skýtá díly pro jedinou nutnou úpravu.

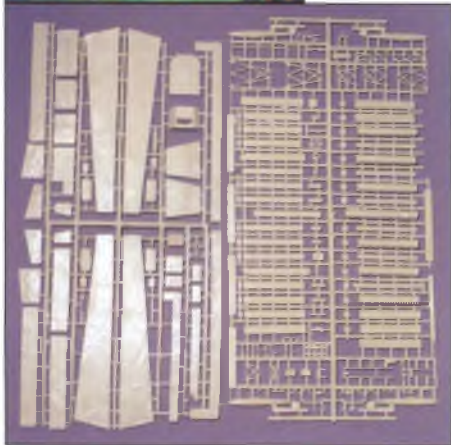
Poslední dvě novinky jsou v měřítku 1:72. První je motor **DB-603**, který byl používán v typech Do 335, Me 410, Do

217 a He 219. Ačkoli má na výrobním seznamu airesáckých čtvrtek velmi nízké číslo, ve dvaasedmdesátce se objevuje až teď s označením **7135**. Mimo bloku motoru je v sadě pouze několik drobných dílů a miniaturní planžeta fotoleptu. **Palubní púlpalcový Browning M2** už se v měřítku 1:72 objevil, ale na rozdíl od minulé sady mimo odlévaných dílů a fotoleptu najdeme nábojové pásy jako součást planžety, ale odlišně z pružného polyuretanu. Díky tomu si náboje zachovávají plastičnost a zároveň se dá pás naohýbat do potřebného tvaru. Tento výrobek můžou s úspěchem použít i stavěcí bojovky ve stejném měřítku.

ARMAGEDDON

U nás zatím nepříliš známá značka, součást francouzské firmy Mach 2, se zabývá výrobou malosériových stavebnic bojové techniky v měřítku 1:72. Po obrtném vlaku a dvou vyloďovacích člunech vydává pod označením **AR 04** kompletní **odpalovací rampu střely V-1**. Skoro sedesát centimetrů dlouhá krabice obsahuje short-runové výlisky odpalovací rampy, dvou

střel V-1 na transportních vozících, řídicí bunkr a betonové bloky vymezující celý objekt. Můžeme tak vytvořit velmi atraktivní a rozsáhlou diorámu, která se dá podobně jako vladařské kolejiště dále doplňovat jak o vozidla a figurky, tak například o přilehlá stanoviště protiletectvé obrany a okolní terén. I přes poněkud vyšší cenu, která ovšem odpovídá velikosti obsahu, může být pro mnohého modeláře atraktivní nejen neobvyklostí námětu.

Za poskytnutý vzorek děkujeme dovozci, Pavlu Šípkovi z prodejny Blue Max.

BEST CHOICE

Tento rok zaznamenaly velké rozšíření limitované edice stavebnic. Bývají vyrobené v nízkém nákladu (100 nebo 1000 kusů), obsahují číslovaný certifikát a řadu bonusů, které mají modeláře donutit ke koupi a nedovolit mu příliš dlouho otalet. Přidala se i firma MPM Production a pod značkou Best choice vydala stavebnici **JAS 39C Gripen** českého letectva v měřítku 1:48 (1001). V krabici tisíciku-

sové série nalezneme známé výlisky firmy Italeri, dvě leptané planžety, z nichž jedna je barevná, dva podtlakové tvářené překryty kabiny a sesypané díly z odlévaných sad firmy CMK určených na tento typ (pilotní prostor, podvozky sáčky a jejich kryty, výstupní tryska, zbraňové závěsníky, interiér brzdících klapek), odlitek z číreho polyuretanu s pozicními světly a dalšími drobnými detaily, obtisky s označením strojů československého letectva, dvoustranu s fotografiemi detailů a certifikát s číslem stavebnice. Fajnšmekři, sběratelé rarit a stavitelé československého letectva zajásají.

BLICZ

Nová firma, která se v budoucnu hodlá zabývat hlavně výrobou doplňků pro bojovku v měřítku 1:35 nastoupila na trh razantně velkým počtem novinek za zajímavé ceny. Zatím se objevily dvě hlavní výrobní řady. V první jsou soustředěny hlavně, kdy se firma snaží zaměřit na velké výrobci dosud nevyroběné, špatně vyrobené (ať už „díky“ rozměrovým odchýlkám či detailům) nebo zajímavé varianty používané v menším počtu kusů a pro větší výrobce tím neatraktivní. Mezi prvními výrobky najdeme tvarově jednodušší výrobky jako **75 mm PAK 39 L/48** bez ústové

brzdy určené pro Jagdpanzer IV (53 008), **76 mm kanon pro T-28 L10 (53 013)**, ale i soustružnické oříšky jako

20mm kanon KwK 38 určených pro průzkumné verze vozidel Sd Kfz. 222, 234/1, 250/9, 140/1, na kterém oceníte

velmi tenký plášť ústí hlavně. Mezi zajímavosti patří dvoudílná hlaveň pro plamenometný **KV-8S**, která se skládá z falešného těla připomínajícího běžnou hlaveň 76 mm

a dovnitř vlepované ústí hlavně kanonu 45 mm. Tři novinky jsou obtiskové: objevují se v nich často poptávané **emblemata na helmy Wehrmachtu** (sada dvou typů znaků pro 20 helem) na nichž detailisté ocení stříbrné orlice (**35 034**), a sady pro vlastní tvorbu **poznávacích značek na vozidla SS (35 036)**

a **Wehrmachtu (35 040)**. K dispozici máme bílé tabulky, tučné a tenké černé řady čísel a písmena WH nebo SS v několika provedeních. Různá vozidla měla tabulky standardních rozměrů, což sady zohledňují v instrukcích na přebalu. Poslední tři sady jsou typu „nezbytné drobnosti“. Sada **35 001** nahrazuje **kola**

„Brouka“ firmy CMK koly známými z Kubelwagenu, v sadě

35 026 najdeme **osm tažných závěsů** určených pro Panther, Jagdpanther, Tiger, Kingtiger nebo Jagdtiger, každý závěs je složený ze dvou dílů. Poslední sada **35 032** poskytuje **osm tažných háků** pro tanky Panther a Jagdpanther včetně čepů.

CALIBRE

Největší novinkou tohoto měsíce z produkce Calibre je **Opel Blitz** ve verzi z časného období války v měřítku 1:48

(48 003). V krabici nalezneme kompletní stavebnici včetně motoru, planžetu fotoleptů a číry acetát s natíštěnými „střihy“ prosklení oken. Bubliny nebo přesazení formy budete hledat marně, kvalita a ostrost odlití je výborná. Nálitky jsou umístovány tak, aby šly lehce odstranit. Pozorvatelům můžeme bez nesnázi odhalit poměrně propracovanou kabínu, protože dveře jsou dodávány jako samostatné odlitky. Stavba není složitá, dá se zvládnout za dva večery a pak už můžeme radit na zbarvení některého civilního vozidla, nebo si vybrat vojenskou verzi a vytvořit tak vhodnou součást diorámy s novou technikou firmy Tamiya, nebo doplnit Blitz k letadlu v diorámě polního letiště. Ve stejném měřítku je konverze na **Bergtiger** určená pro Tiger firmy Tamiya (**48 004**). V malé krabici dostáváme díly

na konvertování verze odlité z polyuretanu, přičemž s jejich kompletací by neměl vzniknout problém ani začátečníkovi. Dále je třeba upravit model do konfigurace tzv. střední produkce: pokrýt povrch zimérem, odříznout základny světel z korby a jedno z nich přemístit na výstupek na horní části čelního pancíře. Komu se nechce mořit s úpravami, může podstoupit materiálně náročnější konverzi: sehnat si stavebnice Skybow pozdního Tigera, která má zimérem opatřený povrch a dodat jí kola ze stavebnice časné verze Skybow nebo Tamiya. Ocelová kola pozdní verze později upotřebíme na stavebnici časné verze, čímž dostaneme „reparované“ Tigery Kampfgruppe Fehrmann.

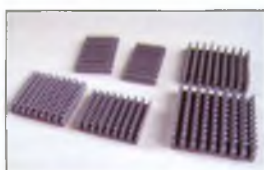
Jako doplněk bojové techniky nebo do diorám v měřítku 1:72 může posloužit sada **72012**, ze které si můžeme postavit ně-

mečkový ponton. Dílů, mezi kterými ovšem nechybí záchranné kruhy, není mnoho, takže je rychle hotovo a naskytá se možnost vytvořit spojením několika pontonů větší dioramu. Ponton bez problémů unesí nákladky a lehčí tanky jako Pz.I, Pz.II, Pz.38(t) včetně variant s nástavbami, existují i fotografie, na kterých po pontonu přejíždí Tiger. Hodně položek přibývá do řady v měřítku 1:35, všechny ale mají podobnou náplň. Obsahují šrouby a matice různých velikostí a v různých kombinacích. V každé sadě naleznete osmdesátkrát jednoduché šrouby a šrouby s podložkou, čtyřicetkrát jsou zastoupeny matice, šrouby s maticí, dvojitě matice, dvojité matice s podložkou, šrouby s podložkou a samotné matice. Zdatní matematici spočítají, že celkem je tedy v každé sadě 360 kusů spojovacího materiálu. Zalepovat je můžeme buď na plochu, nebo využít stopku, na které jsou odlity a zalepovat je do předvrtaných otvorů. Doposud bylo vydáno šest sad

ve velikostech
 1,5 mm (35047);
 1,3 mm (35048);
 1,1 mm (35049);
 0,95 mm (35050);
 0,8 mm (35051);
 0,65 mm (35052).

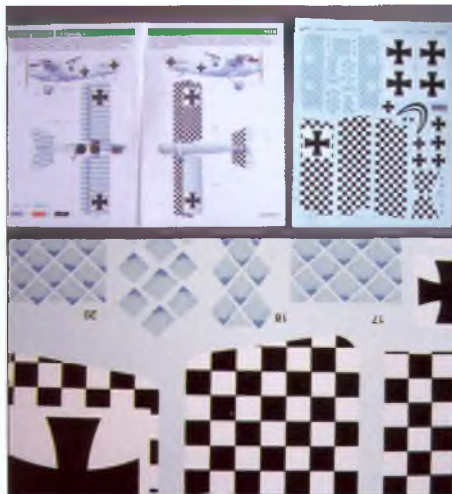

EDUARD

Měsíc po vydání stavebnice Hetzera časně verze se objevuje další, tentokrát **pozdní výrobní varianta**. Ta se liší maskou kanonu, výfukem, napínacím kolem odlišnými šířkami a dalšími detaily. Základ obsahu krabice (3712: 1:35) je stejný, všechny rozdíly jsou pokryty alternativními rámečky. Na výběr máme ze dvou kamuflážních zbarvení: vozidlo v základní evropské žluté s polí zelené barvy z jezdecké divize Florian Geyer a třibarevný stroj 97. divize vyfotografovaný po válce na vrakovišti u Nového Města na Moravě. Tvůrci poctivě přiznávají, že podle fotografie připadají v úvahu dva výklady kamufláže, osobně se příkláním spíše k variantě ambush. Hetzeru byla vytkána vyšší cena, ale ta je tím posledním, co bych kritizoval, protože stavebnice obsahuje interiér a motor. Jedinou dostupnou náhradou jsou odlévané sady Verlinde, které mají méně detailů než vstříkané díly Eduard a v součtu přesahují cenu eduardů stavebnice. Neboli pro mně další z kritizovaných stavebnic, které se musím zastat.

V Eduardu se s limitovanými sériemi stavebnic začalo už před časem, takže nejnovější **Roland C.II Walfish** v měřítku 1:48 má označení 1116. Mimo dobře známých výlisků

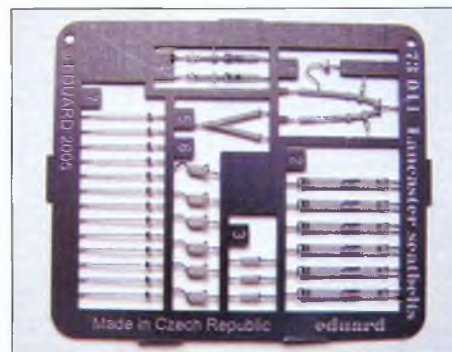

ve stavebnici nalezneme figurky německých pilotů a pozemního personálu dvě planžety fotoleptů (jedna barevná) a rozsáhlý obtiskový arch. Na výběr máme šedomodrý Roland C.II s rybím motivem na trupu, nebo starší variantu s odlišným kozlíkem nad trupem a dalšími detaily (rozdíly řeší fotoleptané díly) se spodní stranou horního křídla a spodní částí levé poloviny dolního křídla a stabilizátorem pokrytým černobílou šachovnicí. Hezká stavebnice, atraktivní marking, přidané figurky, není nad čím váhat.

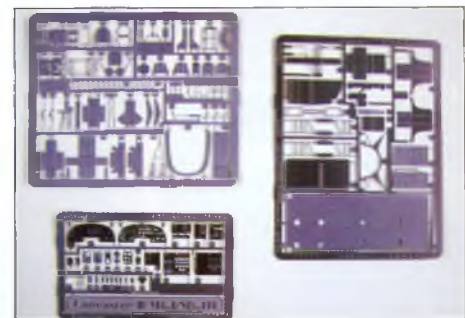
Úplnou novinkou je sada šesti figurek **pilotů a pozemního personálu RFC** z období 1. světové války v měřítku 1:48. V sadě s označením 8505 nalezneme dvě figury v pilotním

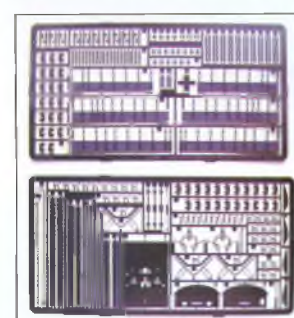
oděvu připravené k letu, tři mechaniky a typického britského důstojníka s hůlkou v podpaždí. I na figurkách je vidět pokrok, ve srovnání s první sadou mají mnohem lepší detaily, draperie je srovnatelná s odlévanými figurami (například z produkce Hecker-Goros), znalci vymění hlavy za odlévané (Verlinden). Posádky jsou zřejmě topograficky na výši, protože v krabici je soubor barevných map. Velká část leptaného leteckého programu v měřítku 1:72 je tento měsíc zaměřena na vylepšení stavebnice bombardéru **Avro Lancaster** firmy Hasegawa, která získala na letošní soutěži E-day ocenění Editors Trophy. Ve dvou barevných sadách najdete **samosvatně upínací pásy** (73011:

jedna malá planžeta) a velké množství **interiérových dílů**, kterými můžete vyšperkovat pilotní prostor, stanoviště navigátora a bombometčíka a stříliště (73243). Ta je složena

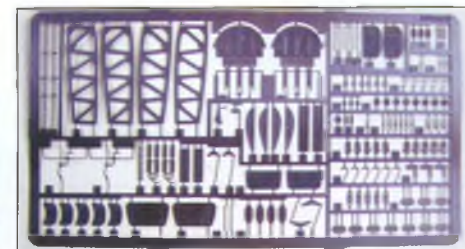

ze tří planžet, menší barevná je tvořena hlavně palubními deskami, dvě větší nebarvené (znalci přezdívané „černobílé“) jsou nacpané drobnými díly podlahou a vybavením stříliště. Zdá se, že zvyk (z mého pohledu spíše zlozvyk) oddělovat poutací pásy do samostatné sady se zakoreňuje, takže jsem o vysvětlení tohoto postupu požádal ředitele firmy Eduard pana Šulce a jeho vyjádření se budeme snažit přinést v příštím čísle. Sada 72452 vylepšuje pro fajnšmekry chudou

pumovnici. Sada obsahuje vnitřní konstrukci trupu, podlahu pumovnice, přední a zadní čela a rozvody. Někteří modeláři sice brblají, že jsou placaté, ale zkuste je nabarvit a zalepit a nerozeznáte je od natažených drátů. Ty se navíc

málokomu podaří natvarovat tak, aby běžely v přesném rozestupu po celé délce a rovně. Poslední sada 72450 je sice

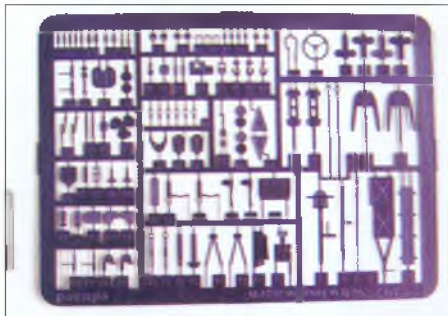
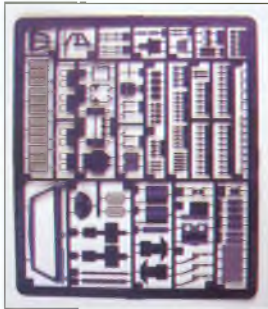

označována jako **exteriérová**, ale najdeme v ní, mimo sířek na vstupy vzduchu, chladičové klapky motorů a antény, a také kompletní stěny podvozkových šachet. Pokud se chystáte Lancastera výrazně vylepšovat, nezapomeňte na vztlakové klapky, které jsme představili v minulém čísle. Jeden z našich pravidelných přispěvatelů už se přihlásil k otestování všech

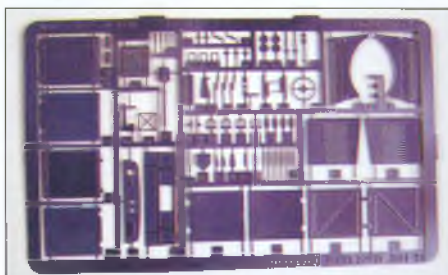
sad, takže se hodnota brzy dočkáte. Nedávno někdo na nymburském fóru vznesl dotaz, proč je tak málo sad na dvoumístné varianty rour a tento měsíc bylo jeho přání vyslyšeno barevnou sadou 73244 na **F-16B Plus Fighting Falcon** určenou pro stavebnici Hasegawa. No, někdy je dobré nebyť líný a zeptat se. Poslední leteckou sadou v měřítku 1:72 je 73238 pro **Wyvern S.1** firmy Trumpeter. Mimo barvené planžety zaplněné takřka výhradně díly do pilotního prostoru jsou v ní ještě další

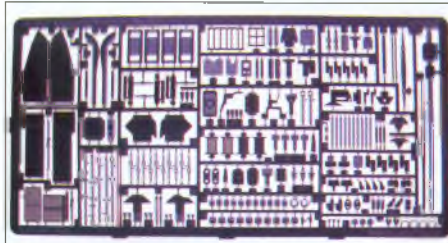
dvě nabarvené. Z plastových dílů z krabičky můžeme postavit letadlo se sklopenými polovinami křídla a vysunutými klapkami, takže v sadě jsou detaily do zlomu a vnitřní konstrukce křídla pod klapkami. Další sady v měřítku 1:72 vylepšují letos nové stavebnice bojové techniky. Díly sady 22106 můžeme do slova pokrýt drobnými detaily povrch modelu moderního čtyřkolového vozidla ATF Dingo firmy Revell. Pro vylepšení novinky Academy Schimmwagen je vyrobena sada 22107, která obsazenými díly připomíná spíše zmenšenou

„pětatřicítku“ a nový Opel Blitz cisterna „pokoví“ sada 22108. S ní se bez obav můžeme pustit do odkrytí motoru,

protože obsahuje díly bočních plechů. V měřítku 1:48 se objevuje pouze jedna sada nahrazující detaily pásového transportéru Bren carrier 28017.

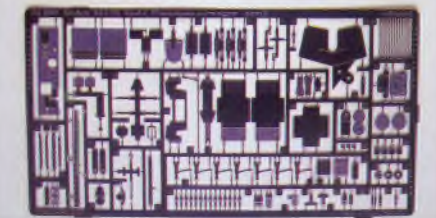
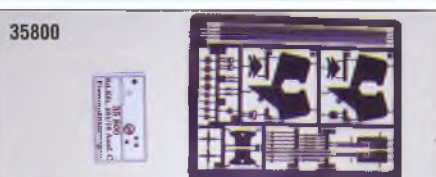
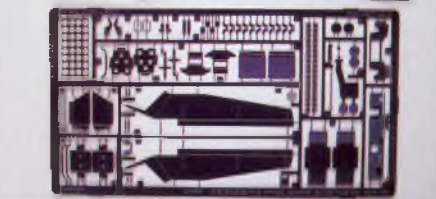
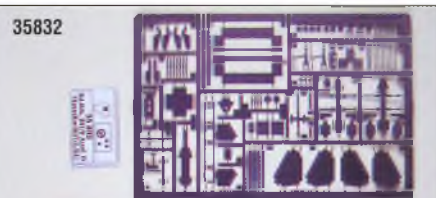

Největší množství novinek spadá už tradičně do měřítka 1:35. Jedna sada se může hodit k novému Hetzeru, protože nahrazuje

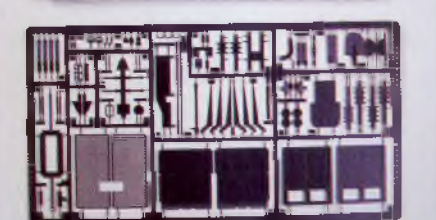
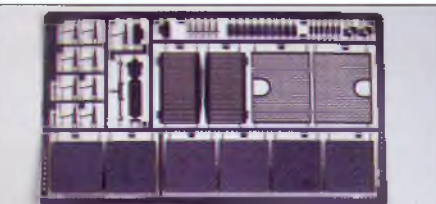

pláty přidavného pancéřování časně i pozdní verze (35854). Kvůli zjednodušení montáže jsou držáky odlep-tány spolu se šicími materiálem je naznačena ohnutím, ale osobně bych radši

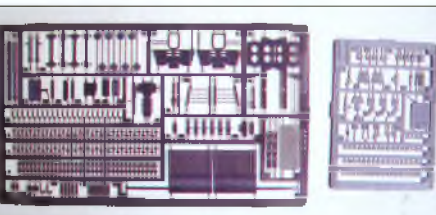
přivítal složitější variantu s oddělenými díly. Dvě sady jsou určeny pro nekonečný příval verzí Haku firm AVF Club a Dragon. Tentokrát budeme vylepšovat stavebnice Dragon. Označení 35832 nese sada pro Sd. Kfz. 251/9 Aust. D s krátkou hlavní kanonou, od předchozích sad se liší hlavně detaily pancéřování. To sada 35800 pro plamenometnou verzi Sd. Kfz. 251/16 Aust. C Flammpanzerwagen vypadá velmi netradičně, což je způsobeno zcela odlišnou konfigurací bojového prostoru. Pěkně jsou štíty plamenometu, za zmínku stojí kohouty přípustí hořlavých kapalin.

Nejspíš je to náhoda, ale zároveň se sadami na oceněný Lancaster se objevuje lept na další stavebnici oceněnou Editors Trophy Tiger I počáteční produkce firmy Dragon. Sada je dobře poskládaná z detailů, které se do ukrutně „nadupané“ stavebnice nevešly. Nechybí ani síť na vstupy vzduchu, ačkoli část znalců tvrdí, že je Tigery počáteční výroby neměly. Já jsem na druhém břehu a souhlasím s jinými znalci, kteří poukazují na to, na fotografiích vozidla ukořistěného Rudou armádou je můžeme identifikovat jako ohnuté cosi, co bylo kvůli poškození později odmontováno. Konečně rozhodnutí, jestli dát či nedat sítky na model, je na každém modeláři. Sada má označení 35798. Po

nějaké době se objevila reedice asi osm let staré stavebnice samohybné houfnice sIG 33 na podvozku Pz. III neboli SturmInfanterieGeschütz 33 z produkce firmy Dragon. Bylo vyrobeno dvacet čtyř kusů vozidla, z nichž dvanáct byla nasazeno v rámci Sturmgeschutz Abteilung 177 a 244 a vzápětí ztraceno v bojích u Stalingradu. Nejpodstatnějším dílem sady 35837 je velká bedna připevněná na motorový prostor, tradiční síť nad vstupy vzduchu a blatníky, ostatní díly spadají spíše do kategorie drobných detailů.

HASEGAWA

Poslední dobou jsem několikrát úlohu kritika zaměnil za roli obhájce stavebnice, která dostává nezaslouženě na frak. Nejinak je tomu i v případě novinky firmy Hasegawa, stavebnice Fw 190A-3 v měřítku 1:48 (JT-90). Takže, sta-

vebnice nemá podle mě nic společného se starším výrobkem firmy Dragon. Není to vyčištěná ani přepracovaná forma Dragonu, je úplně nová. Výliskům Dragon neodpovídá verze ani rozložení dílů v rámečcích. Výlisky jsou ryty do hloubky a narozdíl od Dragonu i dvaasedmdesátky Hasegawy i mají správně vyřešenou hlavní podvozkovou šachtu a oddělená křídélka. Stavebnice je vytvořena modulárně, takže v křídle můžeme měnit panely výzbroje podle verze, totéž platí pro špičku kýlovky, motor a výstupní otvory výfukových plynů, takže nás určitě čeká A-4. Zbarvení si vybereme z dvojice Hans „Assi“ Hahn nebo letadlo z 8./JG2 s charakteristickým stylizovaným dravcem.

Za poskytnutý vzorek děkujeme dovozci, firmě MPM.

MPM PRODUCTION

Většina modelářských firem se své úspěšně prodávané stavebnice snaží přebalovat v řadě obtiskových variant s případnými drobnými modifikacemi. Nejinak je tomu i v případě stavebnice MPM production DB-8A/Northrop A-17. Její plastové výlisky patří k tomu nejpovedenějším z produkce firmy, takže není divu, že se pod označením 72536 objevuje A-33/DB-8A-5/DB-8A-4 amerického/nor-

JS Attack Bomber A-33 / Northrop A-17 / Northrop A-17

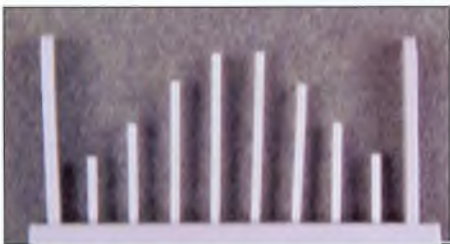

ského/iráckého letectva v měřítku 1:72. Tyto stroje měly velmi pohnutou historii (například irácké zničeny Brity při povstání Rašida Ailho), takže se určitě budou hodit do sbírky sběratelů menších letectev a „specialitek“.

QUICKBOOST

Prosincové novinky se drží v intencích hesla značky: vysoká použitelnost, nízká cena, maximální efekt, takže jsme se v měřítku 1:72 dočkali vystřelovacího sedadla do nejprodávanější stavebnice roury, kterou je **F-16**. Sada **72013** obsahuje **sedadlo** určené pro verze A a C odlité i s pásy s dalšími třemi drobnými díly. Druhá sada ve stejném měřítku je

jednoduchá až primitivní - tvoří jí osm vzestupně seřazených **dutých hlavni** určených do libovolné stavebnice **P-47 (72016)**, takže se nemusíme mořit s řezáním injekčních

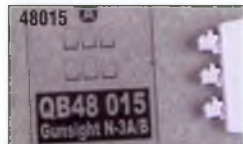
jehel. O dost složitější je stejný typ doplňku určený pro **B-25B Mitchell** v měřítku 1:48, protože **hlavně browningů** měly perforaci vnějšího pláště (**48022**). Možnost jedno-

duché konverze nám nabízí sada zavřených **klapek krytu motoru (48017; 1:48) časných verzí P-47D** (konkrétně D-5/6), které ještě nebyly „vykousnuté“. Stačí už jenom dodat jiné obřísky a konverze je na světě. Už tradičně se objevují sady **zaměřovačů**. Tentokrát dostáváme tři různých typů amerických **zaměřovačů**,

v každé sadě je šest kusů, což v mnoha případech představuje doživotní spotřebu. Sada **48014** skrývá **zaměřovače K-14** použitelné do P-47D-40-RE, P-47N, P-47M, P-51D; sada **48015** **zaměřovače N-3A/B** pro P-47D-20RE, P-51B, P-38J; sada **48016** obsahuje mimo odlitků

zaměřovače Mk.VIII a acetátu i lept a patří do kokpitu P-47D-20-RE, P-47D-35-RE, F4F Wildcat a F4U Corsair. Poslední **čtvrtkovou** skupinou výrobků jsou motory. Minule jsme představovali motor pro P-400, tentokrát je to motor s odlišnými výfuky určený pro **P-39N/Q** firmy Edu-

ard (**48011**). Jedinou prací je vyříznutí panelu, zbytek už musíme zvládnout nabarvením a patinou, která „vytáhne“ detaily. Protože výfuky mají odvrtná ústí, je v sadě díl i na druhou stranu. Druhé dvě motorové sady nám nahradí obvykle nepřilís povedené „jednořadé“ dvouhvězdičky, kdy díl stavebnice má náznak zadní řady válců vylišený v mezerách přední řady. Tento popis platí pro „Akademický“

F8F Bearcat 1:48 (sada **48019**) a **F6F Hellcat** firmy Hasegawa (**48018**). V obou sadách neřezeme, pouze vkládáme přepážku, na ní lepíme motor a drobné povrchové detaily.

Vystřelovací sedadlo z He 162 firmy Revell v měřítku 1:32 je jedním z vizuálně důležitých detailů jinak poměrně chudě zpracované stavebnice. Díl z krabičky provedením odpovídá standardu, takže je lépe jej nahradit sadou **32008**, která obsahuje sedadlo odlité včetně upínacích pásů a dopracované do posledního detailu (celkem 5 dílů).

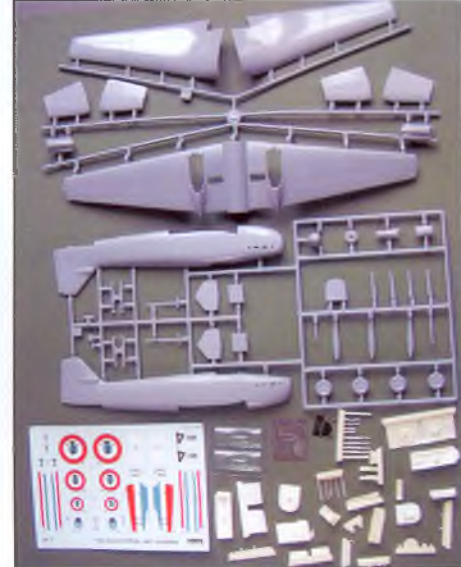
SPECIAL HOBBY

Už v osmdesátých letech se objevila stavebnice firmy Matchbox **Hawker Tempest Mk.II** a se zánikem firmy v deva-

desátých letech zmizela v nenávratnu. Měla sice rytí do hloubky, ale bylo typicky „mečboxovské“ a kterému se též nikoli neprávem přezdívalo „rytí krumpáčem“. Nyní se objevuje nová shortrunová stavebnice Tempesta s hvězdicovým motorem (**1:72; 72103**) s velmi pěkným a jemným rytím, podtlakově tvářeným překrytím kabiny, planžetou fotoleptá a odlévanými díly detailů pilotního prostoru a podvozkové šachty. Na výběr máme tři stroje; kamuflovaný letoun 54. perutě s bílými identifikačními doplňky a dva stříbrňáky indického letectva a britského 135. křídla dislokovaného na území Německa z roku 1948.

Před časem jsme v rubrice Pod pokličkou představili publikaci *Les bombardiers en piqué* francouzského vydavatelství TMA popisující vývoj, nasazení a technické detaily středních bombardérů Loire-Nieuport. Ta nám může posloužit jako výborný podklad pro stavbu novinky **Special Hobby Loire-Nieuport LN 40/401** v měřítku 1:48

(**SH48058**). Vylisky po vyjmutí z krabičky působí velmi neobvykle, protože povrch dílů je vyleštěn jako zrcadlo s výjimkou matného potahu ovládacích ploch. Odlitky a lepty jsou samozřejmostí, mimo dvou verzí francouzského letectva se nabízí červeně a žlutě pruhovaný „kanárek“ Vichystického letectva ukořistěný Němci v listopadu 1942.

Ohlášené novinky Special Hobby:

Reggiane Re 2000 Falco III. serie (1:72) přelom ledna a února 2006

Morane Saulnier Typ N (1:32) únor 2006

Polikarpov I-152 s raketami RS-82 (1:48) přelom roků 2005 a 2006

D. H. 103 Sea Hornet NF Mk.21 přelom roků 2005 a 2006

TALLY-HO!

Firma okamžitě zareagovala na zprávy o nových 190A-3 a 4 v měřítku 1:48 (48036). Obtiskový arch nabízí jednu zimní kamufláž A-3 (JG 51) a tři stroje A-4 ve čtyřech variantách. Vybrána byla atraktivní schémata: kombinace RLM 74, 75, 76 s bílými a žlutými kryty motoru, tuniský stroj v pouštní žlutě z II. JG 2 a známá černá dvojka v zimní kamufláži

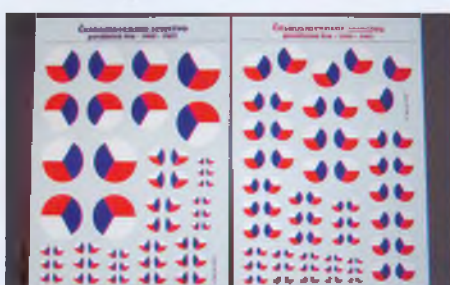

drobných dílů a planžetu fotoleptů. Zbarvení si sice vybrat nemůžeme, ale určitě se většinou modelářů bude líbit stroj z roku 1944 v noční kamufláži s invazními pruhy. Myslím, že se časem dočkáme bombardovací verze, varianty sloužící v Sovětském letectvu dodané jako dar královské rodiny a možná i stroje sloužícího pro vlek kluzáků.

z 2. JG 54, později ukořistěná sovětskými silami (na aršíku je i toto označení). Stejný obsah, ale zmenšený do měřítka 1:72, má i arch 72045. S uznáním kvituji, jak přidaná schémata „shora i zdola“ s polohou výstavných znaků, tak upřednostnění popisu kamufláží v češtině (anglické popisy jsou na příloženém letáku).

Druhá sada má národní motivy. Naleznete dva aršíky s kruhovými bíle lemovanými znaky československého letectva z let 1945 - 1957 ve čtrnácti různých velikostech a sférické trojúhelníky letectva SNB v devíti velikostech. Sada má označení 72046.

VALOM

Shortrunový výrobce tentokrát zabrousil do méně známe historie RAF a vydal stavebnici dvoumotorového transportního letadla (původně bombardéru) **Armstrong Whitworth Albemarle ST Mk. V**. Díky své velikosti (délka i rozpětí Albemarle je větší než B-25) působí výlisky imponantně. Díky jsou ryty do hloubky, rytí je o něco hlubší a širší, než u ostatních výrobců shortrunů, což ale vůbec není na škodu. Velké číre díly jsou vstříkované z plastu, takže se nemusíme mořit s podtlakově tvářenými překryty kabin a prosklením trupu. Mimoto v krabici (72008: 1:72) nalezneme odlévané díly motorů, kol, výfuků a dalších

rezavá vrtule

REZAVÁ VRTULE

Ještě před vánocemi se objevil nový vzor triček, tentokrát vzhledem k novince firmy Academy velmi aktuální. S nákupem doporučuji neváhat, protože firma se mezi modeláři etablovala a tak bývá série rychle vyprodána. Pokud jste si našli nějaký vzor, bez kterého nemůžete žít, neváhejte. Další vzory najdete na www.rezava-vrtule.cz

TANKOGRAD

KV-1 Soviet heavy tank of WWII - Early variants
KV-1 Soviet heavy tank of WWII - Late variants
Tankograd Soviet specials 2002 a 2003

anglicky a německy.

Dvě nové knihy vydavatelství Tankograd navazují na předchozí titul

zabývající se KV-2. Tanky s menší věží byly vyráběny ve verzích, které se lišily mnohými úpravami. Ty jsou zdokumentovány na několika stovkách černobílých a dvou barevných fotografiích v drtivě většině pořízených Němci, takže bud ukazují různé verze poškozených a opuštěných vozidel, nebo ukořistěné tanky s přemalovaným označením. Nechybí záběry dochovaných strojů z muzeí a výkresy v měřítku 1:35. Pokud máte některou z nových stavebnic KV-1 firmy Trumpeter a chcete jít při stavbě trochu dále, neváhejte.

Za poskytnutý vzorek děkujeme dovozci, Pavlu Šípkovi z prodejny Blue Max.

Boj za svobodu 1938 - 1945

Obrazová kronika 1938 - 1945

Nakladatelství Avis vydalo v říjnu novou publikaci **Boj za svobodu 1938 - 1945** obrazová kronika nejen modelářům dobře známého historika Tomáše Jakla. 112 stran „křídý“, na kterých je publikace vytištěna, je napečkováno desítkami chronologicky seřazených fotografií s vysvětlujícími popisky doplněné mapami

operačních prostorů a bojišť. V každém roce jsou vypsána data významných událostí a k nim přiřazeny odpovídající fotografie. Publikace je díky tomu velmi přehledná a v pozitivním smyslu didaktická, dá se využít jako obrázkový atlas bojové činnosti československých občanů v období ohrožení republiky, druhé světové války a poválečných událostí uzavřených ukončením branné pohotovosti státu 31. prosince 1945. Fotografie tvoří dobře promíchanou směs notoricky známých záběrů (zničená T-34 číslo na Klárově) a raritních fotografií, ke kterým se běžný smrtelník-nehistorik obvykle nedostane (snímky z obsazování pohraničí maďarskými vojsky). Modelář v knize najde mnoho zdrojů inspirace pro svoji činnost.

Te nejlepší na závěr: protože publikaci vydalo Ministerstvo obrany České republiky - Agentura vojenských informací a služeb, je zdarma. Můžete si pro ní zajít nebo napsat na adresu AVIS, Rooseveltova 23, Praha 6

Pokud máte zájem o jakýkoli výrobek uvedený v rubrice Pod pokličkou, kontaktujte nás.

Artur M.C.

P. O. Box 79, 274 01 Slaný
tel.: 312 523 556

www.artur-m-c.cz

e-mail: info@artur-m-c.cz

Pravděpodobně jej naleznete mezi dalšími 21 357 položkami naší nabídky.

Navštivte nás v naší nové prodejně
v Praze na Smíchově Na Bělidle čp. 1

SQUADRON/SIGNAL PUBLICATION MiG-15 Fagot Walk Around

Hans-Heiri Stapfer
84 stran, anglicky
Čtyřicetý sešit řady „okolochoďících“ publikací navazuje na MiG-15 in action stejného vydavatelství a v něm obsažené seznámení s typem doplňuje pro modeláře velmi užitečným způsobem. Bez dlouhých caviků - a zdá se, že i tak trochu bez systému - jsou do publikace „nasypany“ fotografie. Jak dobově propagandistické a instruktážní, tak soudobě, pohledu prakticky jen z muzeí a vrakovišť. Právě kontrast mezi všesměs aranžovanými a řemeslně převážně dokonalými fotografiemi krásných strojů a poloamatérskými snímky jejich zbytků na vrakovišťích, vyvolává o vzestupu a pádu legendy. Z modelářského hlediska jsou zajímavé především dobové fotografie, zachycující nejen letadla, ale také prostředí a dění kolem nich, což oceníme při stavbě diorámy. Naopak stavbu modelu by mohly usnadnit detailní fotografie interiéru, podvozků a všech krytek a otvorů na povrchu. Bohužel nejsou vždy dobré kvality - jednak se světlý plech špatně fotografuje, jednak fotograf mnohdy nezvládl své řemeslo (podvozků bez přisvětlení, stejně jako třeba pohled do výstupní roury, navíc v protisvětle). Fotografie provází několik kreseb, na nichž jsou vyznačeny zvláštnosti a odlišnosti, jakož i některé prvky konstrukce (příd, podvozek, řidičská kabina, přípušť motoru). Na jednoduchém třípohledu je MiG-15, barevné kresby nabízejí bokorysy letadel nesovětských uživatelů (zejména Korea, Maďarsko, Čína, ČSSR, Rumunsko, Polsko). Asi nejzajímavější z nich je čs. kostkovaný MiG-15 1303, bohužel nedoložený fotografií, a stroj zkoušený v USA (včetně fotografií). Navzdory určitě se zjednodušení a technickým nedostatkům může být sešit užitečným aperitivem, po jehož konzumaci se pustíme i do něčeho výzvnějšího - třeba publikace 4+, nebo ještě východnějších pramenů, které asi budou lepším zdrojem informací o „východní“ technice.

Steelmasters 72

francouzsky
Humvee v Iráku (Academy 1:35); fotogalerie; Ariete (Trumpeter 1:35); Tanky v korejském konfliktu 1950-1953 (historie); T-34 Sevastopol (článek step-by-step; fotografii modelu můžete najít v reportáži z Euromilitaire v Sešitu č.2); Funk Pz.I (Tristar + konverze Migproductions 1:35);

Challenger II v Iráku (Cromwell models 1:72); Zuavové a jejich vozidla za 2. světové války (historie); Lancia Ansaldo (Sparta 1:35); Válečná kořist (dioráma 1:35); Maus (Quarter kit 1:48); Uniformy amerických vysadkařů 1944 (historie)

Za poskytnutý vzorek děkujeme dovozci, Pavlu Šípkovi z prodejny Blue Max.

Steelmasters Hors-serie 27

Normandie - La poche de Falaise 2 francouzsky

Rada Hors-serie je odvozena od klasického Steelmasteru a zaměřuje se na jednotlivé bitvy nebo konflikty. V každém čísle speciální řady najdeme historické materiály, diorámy a modely se vztahem k tématu čísla. V pořadí dvacátý sedmý „Hors“ je zároveň druhým sešitem, který se zabývá bitvou u Falaise, v tomto případě závěrečnou fází, tzv. Falaiskou kapsou. Prvních deset stran je věnováno popisu rozložení sil, průběhu operace a doplněno dokumentárními fotografiemi. Po nich následují na čtyřiačtyřiceti stranách popisy staveb modelů a diorám: Falaise: velký úklid (Churchill Mk.VII „Crocodile“: Tamiya 1:35); Achtung Jabos (Wespe Tamiya a Peugeot 402B Azimut 1:35); Velká šelma na číhaně (Tiger II Tamiya); Adieu Normandie (Sd.Kfz. 251/17 Dragon a Lorraine Beobachtungswagen Ironside); Čištění u St. Lambert (Crusader III Mk.III Italeri a konverze Accurate) včetně historických materiálů. Dále je na osmi stranách reportáž z Euromilitaire 2005, čtyři strany ohlášených novinek z této soutěže a reportáž ze soutěže Almeria 2005.

Za poskytnutý vzorek děkujeme dovozci, Pavlu Šípkovi z prodejny Blue Max.

Kit 6/2005 Militär-Model Journal

německy
Sicílie 1943 (dioráma 1:72); Sd.Kfz. 182 Königstiger z Panzerabst. 501 (období boje v Ardenách prosinec 1944; hotový model 1:16); Leclerc (Tamiya 1:35); Mörser Karl (Trumpeter 1:35); Starý proti novému, dioráma Sd.Kfz. 232 (Italeri 1:35) a Kfz. 13; Jagdpanzer E-25 (Pegasus 1:35).

Za poskytnutý vzorek děkujeme dovozci, Pavlu Šípkovi z prodejny Blue Max.

Ciel de Guerre 07

La chasse de nuit Allemande (2e partie) francouzsky

V pořadí sedmém čtvrtletníku „Válečná nebesa“ nalezneme podklady a historické články týkající se nočních stíhačů Luftwaffe. V kapitole „Navrát k jednomístným strojům“ jsou rozebrány příčiny tohoto kroku, ke kterému došlo v průběhu roku 1943. Další kapitoly se věnují jednotlivým typům nočních stíhačů (Ta 154 Mosquito, He 219, Me 262 a Do 335). Řada unikátních fotografií i spíše technických snímků tolik ceněných modelářů je doprovázena mnoha barevnými bokorysy často včetně více pohledových nákrešů kamufláže. Mezi kresbami známých stodevadesátek s hlavou divoké svině na přední nezapadnou lahůdky jako celocerná stodevítka z I./EJG 2, Ar-240 nebo rekonstrukce Ar-234B-2N pokryté skvrnami. Chybět nemůže ani Luftwaffe 1946 neboli mezi částí modelářů oblíbené projekty, které jsou reprezentovány tří-, čtyř- a pěti-pohledovými náčrtky a několika akčními kresbami. Publikace nesmí chybět v knihovně žádného zájemce o letadla Luftwaffe.

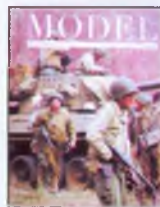
Za poskytnutý vzorek děkujeme dovozci, Pavlu Šípkovi z prodejny Blue Max.

Air Magazine 29

francouzsky

Argentinský bombardér FMA Bombi; Bombi ve službě; Bombi kamufláže; Kartografická mise nad africkým pískem - historická událost; Vultee Vengeance - monografie; Vengeance kamufláže všech uživatelů; Vengeance výkresy; Spitfire LF. Mk.XVI ve službě 341. peruté „Aisasko“; Spitfire kamufláže, osudy jednotlivých strojů a pilotů.

Za poskytnutý vzorek děkujeme dovozci, Pavlu Šípkovi z prodejny Blue Max.

Model Selection 11

čtvrtletník
anglicky nebo francouzsky
Nové vydání se věnuje dvěma velkým setkáním milovníků modelů i „opravdové“ vojenské techniky v Beltringu a Euromilitaire 2005. Dale v něm najdeme šest stran věnovaných dioramě Seals odvádějících vietnamského zajatce terénem delty Mekongu, 5 stran diorámy Das Reich v akci s ukončenou americkou pancéřovanou šestikolkou M-8 Greyhound, stavbu vyprošťovacího krále neboli Leyland Retriever s jeřábem Coles (Resicast 1:35). První panzer (Pz. I Ausf. B, Dragon 1:35) a Jak si vyrobit a opravit vlastní sádrové odlitky; 6-12 RC v Kosovu (Leclerc Tamiya 1:35 s konverzí Blast models). Časopis je zakončen článkem Současné britské dělostřelectvo (AS-90 Trumpeter 1:35 s opravnou sadou Accurate Armour).

Za poskytnutý vzorek děkujeme dovozci, Pavlu Šípkovi z prodejny Blue Max.

Obrněný automobil OA vz. 30

Radomír Zavadil

Jakab, anglicky a česky
Třetí v řadě publikací vydavatelství Jakab se věnuje po Letovu Š-328 prvorepublikové obrněné technice. Na osmaosmdesáti stranách se

nám rozkrývá pohnutá historie tohoto nepříliš koncepčně vydaného typu. Je popsána historie vývoje a nasazení, technický popis zabíhá do nejmenších detailů a je doprovázen mnoha výkresy. Osudy jednotlivých vozidel autor rozkládal podle výrobního čísla, takže máme dokonalý přehled o všech kusech. Část publikace je věnována využití vozidla vojsky Osy. Samozřejmostí jsou výkresy od prototypu přes sériové vozidlo až po německou úpravu Panzerkampfwagen Tatra (vše v měřítku 1:35), za bonus považují výkresy uspořádání vnitřní konfigurace a podvozků v měřítku 1:20. Kamuflážím je věnováno devět stran. Je škoda, že v měřítku 1:35 existuje pouze u nás nedostupná odlevaná stavebnice exotické firmy Commando5, v měřítku 1:72 zaplnila mezeru na trhu firma Kora models.

Tankograd Militärfahrzeug 1/2006

německy a anglicky

Berg - Goliath fiktivní vozidlo Wehrmacht 1946; OST-MBT OPFOR - vozidlo na podvozku M-113 při cvičení; Alvis OMC vozidlo se zvýšenou ochranou proti mìnám; Afgánské T-62 sm stran modelářsky velmi zajímavého materiálu o výcviku osádek na vozidlech armády ex-NDR doprovázený raritními fotografiemi inspirující ke stavbě; Dingo 2 4x4; RM-70 modulární kolový raketomet slovenské armády; Ukořistěné italské nákladáky ve službě Wehrmachtu - historický materiál s mnoha fotografiemi; Reportáž z akce Beltring 2005; Sherman jako cíl, aneb co zbude z vozidel používaných jako cvičný terč; Luftwaffe gun trucks - německé protiletadlové prostředky na nákladní autech v době 2.světové války; archivní fotografie; Valentine DD, Ford F-350, M543 a zaminovací vozidlo Alvis Stormer.

Za poskytnutý vzorek děkujeme dovozci, Pavlu Šípkovi z prodejny Blue Max.

TANKOGRAĐ TECHNICAL MANUAL SERIES

US WWII GMC DUKW-353 and Cleaver Brooks Amphibian trailers 6003; anglicky a německy

US WWII 155mm Gun M1/M2 Long Tom, 155mm M1917/M1918, 8-in Howitzer M1/M2 6004 anglicky a německy

Třetí a čtvrtá publikace modelářů vysoce ceněné série se věnuje DUKW respektive houfnici Long Tom a jejím variantám. Hutné výčucy z originálních manuálů ukazují techniku zvenku, zevnitř i rozebranou do posledního šroubku. Můžeme díky nim modelářit do většího detailu, do poslední špetky trpělivosti a do páté dioptrie. Manuál DUKW postihuje nejen rozdíly v produkčních sériích ale i jednotlivé podsestavy: stanoviště řidiče, motor, převodovku, řízení, podvozek, naviják a doporučené postupy užívání včetně „malíčků“ typu „jak správně zaplachtovat přepravní prostor nebo celé vozidlo“. K dispozici máme stavebnice firmy Italeri v obou hlavních měřítkách. Dělostřelecké kusy zdaleka nejsou tak častým objektem zájmu jako klasická bojovka. O to je překvapivější vznik publikace prezentující manuály houfnice Long Tom. První část nás seznamuje s nasazením houfnic ráže 155 mm v 1. světové válce, ilustrace druhé části budou modelářům mnohem povědomější, protože tvary určitě znají ze stavebnice Hasegawa v měřítku 1:72 a AFV Club 1:35. Obsah jde opět velmi do hloubky a poskytne vyčerpávající informace zájemci o méně obvyklý modelářský objekt. Pokud existuje ideální modelářská publikace vhodná pro stavbu, pak manuály Tankogradu jsou blízko onoho pomyslného vrcholu. Naprostá nutnost pro knihovničky milovníků techniky s bílými hvězdami
Za poskytnutý vzorek děkujeme dovozci, Pavlu Šípkovi z prodejny Blue Max.

INZERCE

Čitelně psané soukromé řadkové inzeráty zveřejňujeme zdarma pokud je zašlete e-mailem na adresu modelar@aeromedia.cz,

nebo písemně (stačí korespondenční lístek) s inzertním kuponem, který je v každém čísle, na adresu **Modelář, Baranova 29, 130 00 Praha 3**

PRODEJ

- **Prodám** celé ročníky L+K od roku 1960. Stoprocentní stav, cena nízká a dohoda jistá. Zdeněk Kučera, U Brodu 158, 360 18 Karlovy Vary-Tasovice
- **Prodám** levně asi 100 ks stavebnic letadel 1:72 různých firem 2. světová válka Evropa, knihy s leteckou tematikou 2. sv. v. Tel.: 776 326 825
- **Prodám** nepostavené modely: Tamiya 1:35 Famo + lepty Eduard 1200 Kč; Revell 1:9 BMW R-75 Sidecar 1200 Kč. Tel.: 04210 908 171 587 (Slovensko)
- **Prodám** nový model Extra Chaos (Hacker), plováky, bat., vše za 1600 Kč včetně poštovného. SMS 720 510 685
- **Prodám** lod Bismarck 1:350 Academy za 500 Kč + poštovné. Tel.: 605 961 458
- **Prodám** nesestavené stavebnice motocyklů 1:12 po 250 Kč; Harley Electra Glida 1:8 za 400 Kč (Tamiya, Revell). Tel.: 777 854 484
- **Prodám** MC-202, MC-205, F6F-3 a F6F-5N (díly z rámečku) Italeri a 100 Kč; Spit Mk. XXI Eduard 150 Kč; Fw 190A-8 Academy + Extratech 150 Kč; MiG-3 RPM 80 Kč; I-16 typ 24 ICM 100 Kč; LaG-5 Cooperativa 80 Kč, vše 1:72. Dale 1:48 F4U-4 Has. + Aires (kola, motor, kokpít) + Eduard částečně rozpracované 600 Kč; 1:350 USS Missouri Trumpeter 800 Kč; 1:72 Torp. Boat PT-815 350 Kč. Koupím knihu Wellingtony nad Biskají. Tel.: 605 351 032, 723 493 667 po 14. h
- **Prodám** stavebnice bojové techniky 1:35 a letadel 1:48 různých firem ze zrušené sbírky za nízké ceny, po dohodě možno zaslat seznam. Tel.: 723 124 842
- **Prodám** L+K 64 (6-24); 92 (1, 2, 4-6, 8, 10, 12-18, 20-23, 26); 93 (2, 3, 5, 6, 8-11, 13-16, 18-20, 23, 24, 26); 94 (1, 2, 6, 10, 11, 19, 21, 22, 25, 26); 95 (1, 4, 6-11, 13, 15-18, 20, 21, 23-26). Knihu Skunčí dílny firmy Lockheed za 250 Kč. Tel.: 731 744 783
- **Prodám** P1Y1/2 Ginga Revell 500 Kč; Ki-48 Lilly Hasegawa 380 Kč, B6N2 Jill Fujimi 400 Kč; B5N2 Kate w/800 kg bomb Hasegawa 300 Kč vše 1:72. Dale nesest. figurky am. vojáků a tankistů z M4A3 Sherman, nesest. fig. dělostřel. Flak 36/37 88 1:35 za 300 Kč. Tel.: 415 218 090
- **Prodám** dioramu Leopard 2 DBGM Roco + dioramu 600 Kč nebo jednotlivě za 300 Kč. Cena k dohodě, možná výměna za německé vozy 1930-1945 v měřítku 1:72. Tel.: 732 361 398 po 14. h nebo SMS
- **Prodám** Tamiya 1:72 Bell X-1 Mach Buster 250 Kč. Tel.: 569 624 224
- **Prodám** sestavené modely (1:32, 1:35, 1:48, 1:72), doplňky, časopisy; postavím model podle vašeho přání. Tel.: 723 233 725

- **Prodám** StuG III G Esci 1:72 + lepty Eduard 450 Kč; Do 24 Italeri 1:72 350 Kč; Československá obrněná vozidla 1918-48 Ares NV poslední vydání 480 Kč. Ceny jsou i s dobřímkou. Tel.: 596 122 061
- **Prodám** plány modelů 19 historických plachetnic a 41 valečných lodí i jednotlivě. Seznam za známku. Ing. Jindřich Švec, Slunečná 4556, 760 05 Zlín 5
- **Prodám** větší množství kolejiwa Roco H0, Tillig TT, nesestavené železniční stavby H0, dále L+K 1968-2000 a větší množství letecké literatury (česke a polske). Seznam za známku na adresu Ludek Dvorak, Březinova 7, 74601 Opava, e-mail: ludek-dvorak@volny.cz
- **Prodám** od Trumpeteru 1:35 - 00302 Type 85-11AP, 00303 Type 59II, 00314 Type 59B w 105mm Gun, 00317 Type 79 105mm Gun, 00320 Type 59 w 105mm Gun, 00322 WZ 501, 00331 K1A1 Tank, 00338 T-54B, 00340 T54A, 00341 T-55 w/KMT-5, 00342 T-55 Mod.1958, 00301 105mm Gun Main Battle Tank, 00304 Type 69II, 00315 Type 59D w Reactive Armor, 00318 Type 80 w 105mm Gun, 00319 Type 98 Streamlined Battle Tank, 00321 Type 69II, 00339 Israeli Ti 67 - 390 Kč/kus. Tel. 777 748 983
- **Prodám** 1:48 Hobbycraft, Monogram, Tamiya, Hasegawa a další, plechy, det. sety, dekály, hlavně Luftwaffe a II. sv. válka, možná výměna. Tel.: 775 177 557
- **Prodám** 1:48 Fokker XXI, CAC 12/13 Boomerang + Aeromaster, Wildcat (Tam.) + Art set, MC-202 (Has), Ju 88C-6 a další, možná výměna. Tel.: 775 177 557
- **Prodám** levně rozestavený model lodí (hotový trup) Richelieu v měřítku 1:400 od firmy Heller - Mehanoteknika. Telefon: 737 927 284.
- **Prodám** nesestavené modely letadel 1:72 - 2. sv. v. 20 ks, moderna 20 ks (Hasegawa, Fujimi, Italeri, Bilek, Revell, atd.). Nejraději v celku za 1/2 původní ceny. Seznam zašlu. Tel: 602 259 406, e-mail: zdenek.blatak@seznam.cz
- **Prodám publikace:** 414, asi jsme se srazili (Zlinek), MiG-15, Tempest (4+), Fw 190FG (JAPO), Avia B-35/135, Po-2/U-2, La-7, P-40 (MBI), Spitfire Mk.IX in detail (WWP), P-51 1. a 2. časť, Bf 109 5. a 6. časť (Intermodel/AJ Press) a časopis HPM 1993-2004. Ceny dohodou. e-mail: glue69@post.sk.
- **Prodám** plastikový model od firmy Tamiya Supermarine Spitfire Mk.1 1:48. Nový nerozbalený. Původ cena 548 Kč, nyní za 350 Kč. Pošt. a balné hradím. Tel.: 731 937 378, e-mail: stad@centrum.cz
- **Prodám** Plastik Kits Revue - 71 čísel. Tel.: 606 616 996, e-mail: rubak@tta.cz
- **Prodám** modely 1:35 Puma (320), Ostwind (470), Opel Blitz (320), M-60 Blazer (530), Mercedes L 3000 (320), Sd.Kfz 234/1 (320). Tel.: 558 322 307
- **Prodám** v mierke: 1:72 (ceny v Sk): II-28 + Part 015, 016 + HDL 039 -700, MiG-31 (KP) + Part 148, 149 -700, MiG-23 (ACA) + Extr.067 + Pavla 018 + Prop. 045 -450, MiG-24D (Kitech) + Pav.013-350, Su-24D (Bil) + Pav. 008-400, L-29 (Bil.) + Pav. 023 -350, MiG-27 (ACA) -150, Mi-4 (KP) -150, Alouettell (Hell.) -130, Il-4 (Rev.) -250, Tu-2 (Zlinek) -250, Jak-3 (Smer) + Part 182 -250, Pe-3 (Zli.) -200, Jak-9, LaGG-3 (DakoP) - à 200, Po-2 (KP) + Extr. 113 -250, Il-2 (Smer 0889) -150. Potom V mierke: 1:48 Jak-9DD/K/T (Zlin.) -300, MiG-3 (HiKit) -250, BTR-80 (Kitech) -200; v mierke 1:144 Su-22, 25, MiG-21PF (ACA) - à 70, Su-37, AH-64D (Rev.) a 120. Info SMS na Slovensko 0421 090 353 3904

- **Prodám** à 200 Sk: G.50, CR-42, Bf 109 Color, Asy Luftw. (Militaria), Me 262 č.1 (Mon. Lot.), D.XXI (ACE); à 130: Hs129, Me 262, Bf 109G/K (MBI), Fw 190A, Ki-61/100 (Modelp.) B-534 (AA); a 60 Sk: MC-200, Me 163 (TBU), N1K, Fw 189 (HPM), Bf 109E-3/4, Fw 190A-8 (Aerot.), Ju 87A (MPM). Info na SMS na Slovensko 0421 0903 533 904.
- **Prodám** 1:48 Monogram, Fujimi, Hasegawa Tamiya, Hobbycraft, Dragon, doplňky, plechy, dekály Aeromaster, Eagle Strike. tel.: 775 177 557

KOUPĚ

- **Koupím** starší britský valečný film z roku 1956 na VHS nebo DVD Kruté moře. Cenu respektuji. Tel.: 604 759 851
- **Koupím** knihu W. Fleischner Německá vojenská strelnice Kummersdorf (česke vydání 1997). Cenu respektuji. Tel.: 608 225 979; e-mail: postawatomas@seznam.cz
- **Koupím** pěkně postavené modely projektů a prototypů německých letadel. Ceny respektuji. E-mail: mil.dv@seznam.cz, tel.: 604 481 418
- **Koupím** novou stříkací pistolí Aerograf. Tel.: 556 401 637 po 17. h
- **Koupím** neslepené figurky Dragon 1:16: 1617, 1618, 1620. Tel.: 608 580 203 po 18. h nebo SMS
- **Koupím** kompletní hlavě na Pz. IV verze H, J, nebo vrak věže s hlavní. Tel. 569 624 224; e-mail: vladimirkrivsky@seznam.cz
- **Koupím** ATM 1990 celý ročník, pětipohledové plány tanků 1:35 (čelo, zadí, půdorys, levý a pravý bokorys) Challenger 2, Leopard 2A5, K1A1 Rokit, Type 98, Type 85 II. Nabídněte. Jaroslav Novotný, U lípy 993, Nove město nad Metují 549 01. Tel.: 491 474 993
- **Koupím** knihu o expedici Lambaréné Dobry den Afriko od p. Barty; M. Hlavacek, Zapadni predmesti 916, Stfibro 349 01
- **Koupím** HiPM od r. 2000, REVI od č. 31, Modelář 2003, Kit Figuren, katalogy figurek. Dale modely L-13 Blaufränk, Luňák a jiné vtróně 1:48; Defiant Flashback a P-51A ICM. Jiří Knitl, Šafaříkova 26, 586 01 Jihlava; tel.: 724 175 447
- **Koupím** modely 1:8 Hasegawa Foker Dr., SE-5A Soptwith Camel. Postavene i nepostavene. Tel.: 602 707 837
- **Koupím** PANAVIA Tornado v měřítku 1:48 od Italeri jakýkoliv typ. Tel.: 776 834 136, 584 440 705, e-mail: aggressor16@seznam.cz
- **Koupím** 1:48 Tamiya - F-51 Mustang - Korea, ERTL - F7F Tigercat, dekály - zraloči tlamy i zbytky. tel. 775 177 557
- **Kúpím** kompresor so striekacou pištolou, funkčný. Pokiaľ možno do 3500 Sk. E-mail: matkotoko@pobox.sk
- **Koupím** publikace Windsock Datafile, Windsock International a další materiály týkající se 1.sv.války. Dale koupim model 1:72 od Airfixu - britský tank Mark a polskou publikaci - Millitaria - britske tanky 1914-18. joun@seznam.cz, tel.: 606 134 327

RUŽNE

- Sháním podklady, fotografie, loga zemědělských podniků, JZD, státní statky, školní statky, roky 1948 - 2005. Mohou být i foto označené podniků stříkaných přes šablony. Tel.: 602 508 238

www.AirbrushCentrum.com
Plný sortiment kovových dílů
AIRBRUSH CENTRUM.COM ABER
Široký výběr kompresorů, stříkacích pistolí, barev a dalších pomůcek...

NOVINKY plusmodel

1/48

www.plusmodel.cz

MODELÁŘ 1/2006 Kupon pro bezplatnou inzerci

Jméno:

Adresa:

PSČ:

Z kapacitních důvodů zařazujeme inzeráty postupně tak, jak do redakce docházejí. Omlouváme se, pokud musíte na zveřejnění čekat déle.

AVRO MANCHESTER Planef Models 1:72

Za předlohu zbarvení jsem si vybral stroj 207. perutě RAF, která operovala z letiště Waddington. Letadlo ve standardní kamufláži nočních bombardérů RAF je zajímavé tím, že nemá stříbrné a černá barva spodních ploch sahá jen do poloviny trupu...

ZDENĚK KRČMÁŘ

BMW 320 GR. 5 Revell 1:24

V roce 1977 se rozhodlo oddělení BMW Motorsport upravit sériový vůz 320i podle předpisů pro okruhy skupiny 5. Vůz poháněl řadový dvoulitrový motor o výkonu 300 koní a po juniorce BMW jej provozovalo i několik soukromých týmů...

JIŘÍ POKORNÝ

ANI KROK ZPÁTKY (STALINGRAD 1942) Dragon 1:35

Mým cílem bylo zobrazit boj zblízka uprostřed trosk zničeného města. Časově jsem výjev zařadil na začátek září, kdy bylo město intenzivně bombardováno a v ulicích probíhaly velmi kruté boje. Podle různých zdrojů (dokument, kniha) byla předměstí Stalingradu postavena převážně ze dřeva, a tak jsem se rozhodl pro tento terén...

MARTIN SCHUSTER

ISU-152 PST 1:72

Každým rokem se snažím postavit alespoň jeden model, který bych si co nejvíce rozřezal, rozpíval a vyhrál si pořádně s detaily. Při výběru se zaměřuji na to, aby předlohou modelu nebyl notoricky známý typ, ale naopak takový, který se na výstavách a soutěžích moc neobjevuje. Otevřený motor Tygra už mě totiž vážně nemá čím zaujmout...

ŠTĚPÁN LOS

MESSERCHMITT BF 109G-2 Hasegawa 1:48

Vždy mne fascinovaly zajímavé kamufláže, zvláště na německých strojích. Když jsem poprvé spatřil bílé letadlo s tmavě zelenými skvrnami, na kterém létal H. Ehler neváhal jsem dlouho a začal se pítit po nejpravděpodobnější podobě skutečného stroje...

JAKUB TŮMA

F-101B VOODOO Revell 1:72

Keď sa po čase na pulkoch modelárskych predajní opäť objavili modré škatule s logom Revell, obsahujúcimi všetky ingrediencie potrebné k namiešaniu toho správneho sedemdvojkového Voodoo, diho som neotáľal a dal som sa na bosoractvo. Na okorenenie vývaru som prikúpil starucké ale pocitívne plechy Eduard a rezinové sedadlá Pavla. Samozrejmosťou bolo množstvo prísad z domácej úrody...

VLADO BEGERA

1 leden 2006 ročník 57

Vydavatel: AEROMEDIA, a. s.
(IČO 25133322)

www.aeromedia.cz, www.letectvi.cz
v licenci Pražské vydavatelské společnosti

Adresa redakce
Modelář

Baranova 29, 130 00 Praha 3
Tel.: 222 710 331, mobil: 605 265 696
E-mail: modelar@aeromedia.cz

Šéfredaktor Martin Salajka
(salajka@aeromedia.cz)
Redaktor Jindřich Šterbáček
(sterbacek@aeromedia.cz)

Obchodní a inzertní oddělení:
Aeromedia, a. s., Baranova 38,
130 00 Praha 3
Tel.: (+420) 222 728 090, Fax: 222 718 814

E-mail: obchod@aeromedia.cz
Řádkovou inzerci přijímá redakce
Zásilková služba a předplatné:
222 728 090

Objednávky a zvýhodněné předplatné:
Aeromedia, a. s., Baranova 38,
130 00 Praha 3
Tel.: (+420) 222 728 090, Fax: 222 718 814
E-mail: obchod@aeromedia.cz

Předplatné pro rok 2005
u společnosti Aeromedia, a. s.:
roční 720 Kč / 840 Sk
pololetní 372 Kč / 430 Sk

u společnosti Mediaservis s. r. o.
roční 780 Kč, pololetní 390 Kč

Rozšiřuje Aeromedia a. s., společnosti holdingu PNS, a. s.
a ostatní distributoři,
ve Slovenské republice Magnet Press Slovakia, s. r. o.,
P. O. Box 169, 830 00 Bratislava.
Tel./fax: (+421-2) 67 20 19 52-3, 67 20 19 10, 20, 30
E-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk
Velkoobchodní a prodejci si mohou objednat časopis
Modelář za výhodných podmínek u Aeromedia, a. s..
Informace o předplatném podává a objednávky
přijímá Aeromedia, a. s., doručovatel tisku
a předplatitelské středisko,
ve Slovenské republice Magnet Press Slovakia, s. r. o.
Objednávky také přijímá Mediaservis s. r. o., Abocentrum,
Moravské náměstí 12D, P.O.Box 351, 659 51 Brno.
Objednávky tel.: 541 23 32 32, fax: 541 61 61 60,
e-mail: abocentrum@mediaservis.cz,
reklama tel.: 800 171 181

For the foreign subscription please write to:
Aeromedia, a. s., Baranova 38, 130 00 Praha 3,
Czech Republic

Tel./Fax: (+420) 222 718 814,
E-mail: obchod@aeromedia.cz

One year subscription for 2005
for Europe 78 Euro, overseas 96 USD
or PNS Hvozďanská 5-7,
148 31 Praha 4, Czech Republic

Distribuce: Česká pošta, s. p.,
Postservis OZ Přeprava

Předtisková příprava:
Reprodukce Baroa s. r. o.,
Svobodova 1, 128 17 Praha 2,
E-mail: baroa@atlas.cz

Grafická úprava: Iva Bilková
Tisk: Integraf, s. r. o., Nachod

Redakci nevyžádané příspěvky se nevracejí.

© Aeromedia 2005
ISSN 1214-7842
Registrační značka: MK ČR E 2275

Martin-Baker Mk.7

Asi nejdokonalejší reprezentant vystřelovacích sedadel druhé generace, jež byla vyráběna v letech 1965-1975. Navazuje na předchozí typ Mk.5, má však parametry 0/0, tedy umožňuje katapultáž při nulové výšce a nulové rychlosti. V mírně odlišných verzích byla sedadla používána v letadlech F-4 většiny uživatelů, amerických EA-6B, A-6, F-8, F-14 a některých F-104 Luftwaffe.

Time Release Unit

(zpoždovač, časovač)

Zajišťuje vytažení padákového systému sedadla. Poté, co sedadlo vystoupá (klesne) do výšky 10 000 stop (3000 m) jej barometrický spínač odpojí ze závěsu na sedadle. Současně dojde také k odpojení závěsů obličejové roušky i popruhů a poté, co se pilot vzdálí od sedadla, lanko vytáhne hlavní padák

Hlavní katapultážní madla. Katapultáž začíná vytažením obličejové roušky

Rukojeť ručního odpojení pásů

Rukojeť ovládání polohy svazku raket

pod sedadlem. Nastavuje se podle aktuální hmotnosti pilota. Jeho instalace umožnila snížit rychlost vystřelení sedadla z 24 m/s na 18 m/s

Nylonová lanka přitážení nohou k sedadlu. Pilot má smyčky volně navlečené na nohou, dolní konce lanek jsou připevněny k podlaze letadla. Jakmile se při katapultáži dá sedadlo do pohybu, popruhy se napnou a přitáhnou nohy k sedadlu. Dalším pohybem dojde k odtržení popruhů od podlahy

Spodní svazek raketových motorů inicializovaných horkými plyny hlavního raketového motoru

Schránka s pomocným a hlavním padákem, které po vytažení stabilizují sedadlo

„Sekačka“, oddělovací pouzdro s padákem pilota od sedadla

Laminátové pouzdro pilotova padáku

Ukotvení samonavijecích pásů

Dolní (záložní) katapultážní madlo

Personal Equipment Connector (PEC) umožňuje současně odpojení tlakování přetlakového obleku, přívodu kyslíku a ventilace od systémů letadla

Rukojeť manuálního nastavení popruhů

Droge Gun Unit (DGU) Zařízení vystřelující 0,75 s po zahájení katapultáže závaží, které připojeným lankem vytáhne padákový systém sedadla

Rukojeť nouzové dávky kyslíku

Hlavní raketový motor (gun)

Macchi C.200 Saetta

V srpnu 1941 létal u 90^a Squadriglie 10° Gruppo 4° Stormo v Catanii na Sicílii Tenente Franco Lucchini, nejúspěšnější eso italského královského letectva s 22 sestřely. Jeho Saetta byla natřena na svrchních a bočních plochách olivově zelenou barvou (Verde Oliva Scuro), na kterou byla nastříkána nepravidelná pole hnědopískové (Nocciola Chiaro) s hnědými středy (Marrone Mimetico). Toto zbarvení sahalo až na spodní část trupu. Spodní plocha křídla byla světle šedomodrá (Grigio Azzurro Chiaro), motorový kryt sítě žlutý (Giallo Cromo). V bílém identifikačním pruhu na trupu byl znak 10° Gruppo

C. 200 364^a Squadriglie 150° Gruppo Autonomo operující v roce 1942 na africkém bojišti nesl tzv. středomořský typ kamufláže, jehož základ tvořila písková (Nocciola Chiaro) se zelenými (Verde Oliva Scuro) skvrnami. Na boku trupu kromě bílého čísla jednotky a červeného taktického čísla letounu byl i znak 150° Gruppo Autonomo

V roce 1941 létal u 372^a Squadriglie 153° Gruppo v severní Africe stroj s komplikovaným zbarvením nepravidelnými skvrnami zelené a hnědé barvy na pískovém podkladě. Zajímavá u něj byla SOP, kde bílý kříž měl nezvykle krátké svislé břevno a navíc byl umístěn na černou směrovku. Na kýlovce bylo černé typové označení a hmotnostní údaje, identifikační pruh na trupu a kryt motoru bílé

Po italské kapitulaci v září 1943 se část letounů dostala do rukou německým okupačním vojskům. Němci je však bojově nevyužili a po čase přeživi letouny předali nově formovanému italskému letectvu ANR. Zobrazený C.200 během užívání u Luftwaffe nesl původní italské zbarvení v podobě nepravidelných zelených „obláček“ na pískovém podkladě. Na kýlovce byly bílé hmotnostní údaje a před VOP neznámé evidenční číslo M.M. Německé kříže na trupu, SOP a vrchní ploše křídla byly zřejmě tvořeny pouze bílým obrysem.

Další C.200 používaný Luftwaffe byl kamuflován hustými zelenými skvrnami na pískovém podkladě. Z dochované fotografie však není možné vyloučit ani to, že na svrchních plochách byla použita ještě třetí barva (hnědá?). Neobvyklé je i umístění kříže do bílého pruhu na trupu.

C.200 číslo M.M.4557 z 93^a Squadriglie 8° Gruppo Autonomo se po italské kapitulaci dostal v říjnu 1943 do stavu italského spojeneckého letectva, kde operoval z letiště Gerbini u Catanie. Jeho zbarvení bylo jednoduché – zelené svrchní plochy a trup, šedomodré spodní plochy křídla a VOP. Změnu strany fronty symbolizoval nejen přestříkaný bílý pruh na trupu, ale i nové výsostné znaky. Na VOP ale stále nesl bílý kříž, ze kterého byl odstraněn savojský znak. Celý letoun byl značně olétaný a velmi špinavý

